

דוח מבקר המועצה

חוזר המנהל הכללי 2/2020
ח' שבט, תש"פ, 3 פברואר, 2020

כללים להשקעת עודפים זמניים שנצברו בקרנות זמניים אחרים

קצ
הרשויות המקומיות מקבלות מקורות מימון מגורמים שונים. חלק מהמייעדים לשמש את הרשויות המקומיות בפרקי זמן ארוכים, העתים. בין אלה ניתן למנות היטלי השבחה, השתתפות בעלים בעבודות ממכירת מקרקעין, כספי פנסיה, השתתפות עובדים בפנסיה מקורות מימון אלה מיועדים בעיקרם לביצוע עבודות פיתוח או אחזקה. מקורות מימון אחרים מיועדים לשמש את הרשות המקומית בפרקי זמן קצרים (בדרך כלל לתקופה שאינה עולה על שנה). בין אלה ניתן למנות הכנסות מארנונה, אגרות, הוצאות מראש עבור חינוך והכנסות אחרות, המיועדות לשמש את הרשות המקומית בשנת הכספים השוטפת.
ב-11 באוגוסט 1994 פורסמו על ידי מנכ"ל משרד הפנים (חוזר פנים 1994/11) הכללים להשקעת עודפים זמניים שונים הקשורים לביצוע עבודות פיתוח או אחזקה. בחודש אפריל 2008 פורסמו הכללים (חוזר מס' 4/2008) עדכון להנחיות אלה.
במסגרת המחקר, המחליפים את ההנחיות האמורות, נועדו

2023

לכבוד

מר מיכאל קבסה

ראש המועצה

חצור-הגלילית

שלום רב,

הנדון: דוח מבקר המועצה לשנת 2023

הנני מתכבד להגיש את דוח מבקר המועצה לשנת 2023, בהתאם לסעיף 13ה (א) לפקודת המועצות המקומיות, המחיל את הוראות סעיף 170ג לפקודת העיריות על מבקר המועצה המקומית. הדוח כולל ממצאים והמלצות בנושאים הבאים:

- תמרור
- בטיחות במוסדות חינוך
- מערך הגנרטורים בחירום
- ועדת השקעות

אני מאמין כי תמצא בדוח כלי עזר מועיל לשיפור תפקוד המועצה בתחומים שנבדקו.

בהתאם לאמור בפקודת העיריות, מועבר בזה העתק מהדוח לחברי הועדה לענייני ביקורת.

בפקודה נקבע, כי בתוך שלושה חודשים ממועד קבלת הדוח מהמבקר, עליך להגיש לועדה לענייני ביקורת את הערותיך על הדוח, ולהמציא לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצרוף הערותיך.

בברכה,

אייל לרנר
מבקר המועצה

העתק:
חברי הועדה לענייני ביקורת

תוכן עניינים

5	פרק א - דוח ביקורת בנושא תמרור
6	מבוא
8	ועדת תמרור ורשות תמרור מקומית
11	רישום הסדרי תנועה
13	אחזקה
15	חניות נכים
21	חניה בתשלום
27	חנית משאיות
33	התאמת התמרור להחלטות הועדה
39	פרק ב' - דוח ביקורת בנושא בטיחות במוסדות חינוך
40	מבוא
43	אבטחת מוסדות חינוך
44	תכנית עבודה
47	נהלי עבודה
48	מערכות מידע
49	תקציב
50	ועדת בטיחות
52	דיווח על תאונות
56	מבדקי בטיחות
60	בטיחות מבנים וכיבוי אש
64	מדגם הביקורת במוסדות החינוך
78	פרק ג' - דוח ביקורת בנושא מערך הגנרטורים בחירום
79	מבוא
79	בעלי תפקידים במכלול הנדסה
79	קבלני חשמל וגנרטורים
80	מלאי הגנרטורים במועצה
81	אחזקה שוטפת
81	תפעול בחירום
83	בטיחות
85	סיור גנרטורים
93	פרק ד' - דוח ביקורת בנושא ועדת השקעות
94	כללי

96	ניהול כספי הקרנות
98	ועדת השקעות
100	ניהול תיק השקעות על ידי גורם חיצוני
102	מעקב ודיווח על ידי ועדת השקעות
110	תיעוד פעילות והחלטות
104	סמכות להחליט על השקעות עודפי מזומנים
105	מדיניות השקעות
107	פרק ה'- הבסיס החוקי לעבודת הביקורת

פרק א'

דוח ביקורת בנושא

תמרור

1. כללי

1.1 מבוא

האחריות להסדרת התנועה במדינה הוטלה על משרד התחבורה ועל הרשויות המקומיות. בסעיף 1 לתקנות התעבורה הוגדרה "רשות תימרון מרכזית" - המפקח על התעבורה במשרד התחבורה שמונה לכל שטח המדינה או אדם שהמפקח אצל לו בהודעה ברשומות מסמכיותיו כרשות תימרון מרכזית, לכל שטח המדינה או לחלק ממנה". המפקחים המחוזיים על התעבורה מונו לרשות תימרון מרכזית, כל אחד לשטח המחוז שעליו הוא מופקד: מחוז חיפה והצפון, מחוז תל אביב והמרכז, מחוז ירושלים והדרום.

מתוקף תקנה 18 לתקנות התעבורה, משרד התחבורה מסמיך את הרשויות המקומיות להיות רשויות תמרון מקומיות, האחראיות להסדרת התנועה בתחום שיפוטן. בתקנות התעבורה הוגדרה "רשות תימרון מקומית" - מי שהמפקח על התעבורה מינה אותו, בהודעה ברשומות, להיות רשות תימרון מקומית, לגבי התחום או המקומות שקבעה". ראש רשות מקומית, או חבר מועצה, או עובד רשות מקומית שראש הרשות המקומית אצל לו את הסמכות, הוא ראש רשות התימרון המקומית.

רשות התמרון המקומית מוסמכת גם לקבוע הסדר תנועה שיסדיר מקומות חניה בדרך שבהם תותר החניה, ובלבד ששולמה אגרת חניה ששיעורה נקבע בחוק העזר (להלן - חניה בתשלום).

מתוקף תקנה 18 נקבעו סמכויות הרשויות המקומיות עם הסמכתן לרשות תמרון מקומית להסדיר את התנועה בתחומן, כלהלן: "א) זולת אם הורתה רשות התמרון המרכזית אחרת, רשאית רשות תמרון מקומית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה... להציב, לסמן או לסלק בכל דרך שבתחומה - (1) תמרורי אזהרה והתראה... (9) סמלים כמפורט בנספח להודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים), התשע"א-2010. (ב) בתחום שנקבע לה בידי רשות התמרון המרכזית בהודעה בכתב, רשאית רשות תמרון מקומית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה... לקבוע הסדר תנועה, למעט קביעת תמרורים 501 עד 509 ו-511 עד 513¹]. (ג) רשות תמרון מקומית רשאית, בהסכמת רשות תמרון מרכזית ובהתייעצות עם קצין משטרה, לקבוע כל הסדר תנועה שלגביו לא ניתנו הוראות על פי תקנות משנה (א) ו-(ב). (ד) רשות תמרון מקומית תהיה אחראית להצבתו, התקנתו, הפעלתו, סימונו, רישומו ואחזקתו של כל הסדר תנועה שבתחומה"².

המפקח על התעבורה ברשות התמרון המרכזית האציל את סמכויות רשות התמרון לראש המועצה המקומית חצור הגלילית בתאריך 19/05/2015.

1 תמרורים בדבר הסעות המוניות.

2 "הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשויות המקומיות והפעלתם". דוחות על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2013. מבקר המדינה.

1.2 מטרת הביקורת

מטרת הביקורת לבחון את פעילות ועדת התמרוך ורשות התמרוך, את מימוש החלטותיה, את תהליך רישום הסדרי התנועה ואחזקתם, תוך התמקדות בחניות נכים, חניות בתשלום וחניוני משאיות.

1.3 היקף הביקורת

הביקורת בחנה את פעילות הועדה ורשות התמרוך בשנים 2018-2022 תוך התמקדות בהחלטות ובביצוען בנושא חניות נכים, חניות בתשלום וחניית משאיות ברחבי הישוב.

- הביקורת בחנה את הפרוטוקולים של ועדת התמרוך והחלטות רשות התמרוך בתקופה הנדונה.
- הביקורת ביצעה מספר סיורים ברחבי המועצה במהלך שנת 2023 לבחינת תקינות הסדרי התנועה והתאמתם להחלטות רשות התמרוך.

1.4 חקיקה, תקינה נהלים והנחיות

- חוק חניה לנכים, תשנ"ד-1993
- חוק עזר לחצור הגלילית (העמדת רכב וחנייתו, התשנ"ה – 2015)
- תקנות התעבורה, התשכ"א-1961
- "תקנות והנחיות להצבת תמרורים 2022". משרד התחבורה
- "המדריך לנבחר ברשות המקומית 2018". ועדת תחבורה ותנועה, רשויות תמרוך
- "הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשויות המקומיות והפעלתם". דוחות על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2013. מבקר המדינה.

2. ועדת תמרור ורשות תמרור מקומית

המפקח על התעבורה ברשות התמרור המרכזית האציל את סמכויות רשות התמרור לראשי הרשויות המקומיות, וביניהן אל ראש המועצה המקומית חצור הגלילית, והסמיכם לעמוד בראש רשות תמרור מקומית המורשית לקבוע הסדרי תנועה בדרכים שבתחום אחריותם.³ ראש רשות יכול לבקש מהמפקח על התעבורה שיאציל את הסמכות כ"רשות תמרור מקומית" לסגנו, או לחבר מועצה אחר, או לעובד הממונה על תחום זה ברשות. השינוי בהאצלת הסמכות יפורסם ברשומות.⁴

ועדת תמרור / תחבורה / תנועה היא ועדת רשות אשר תפקידה לייעץ לראש רשות התמרור. (לדעת מבקר המדינה, אף כי מדובר בועדת רשות ולא ועדת חובה, ראוי שרשות מקומית תמנה ועדה לעניני תחבורה / תנועה (ועדת רשות) בה ישבו אנשי מקצוע ונציג משטרה, אשר תדון בנושאי תחבורה ותייעץ לראש רשות התמרור המקומית.⁵)

2.1 סמכות רשות התמרור המקומית –

תקנות התעבורה, תשכ"א-1961

18. (א) זולת אם הורתה רשות התמרור המרכזית אחרת, רשאית רשות תמרור מקומית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה, או קצין משטרה צבאית פיקודי (לגבי הדרכים שבשטח צבאי שבמרחב הפיקוד), להציב, לסמן או לסלק בכל דרך שבתחומה –

- (1) תמרורי אזהרה והתראה;
- (2) תמרורי הוריה 220 עד 229;
- (3) תמרורי זכות קדימה 304 ו-305;
- (4) תמרורי איסורים והגבלות 404, 435 ו-436 שתוקפם רק בשעות הלילה ותמרור 437 ו-439 לגבי הסדרי חניה;
- (5) תמרורי תחבורה ציבורית 510;
- (6) תמרורי מודיעין והדרכה למעט תמרור 618 ו-636;
- (7) תמרורי סימון על פני הדרך, למעט תמרורים 811, 812 ו-818;
- (8) תמרורים באתר עבודה;
- (9) סמלים כמפורט בנספח להודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים), התשע"א-2010;
- (10) תמרורי רמזורים ובקרת נתיבים 722.

(ב) בתחום שנקבע לה בידי רשות התמרור המרכזית בהודעה בכתב, רשאית רשות תמרור מקומית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה, או קצין משטרה צבאית פיקודי (לגבי הדרכים

3 ילקוט פרסומים התשע"ה עמ' 5957 מס' 7043 מיום 19.05.2015.
 ילקוט פרסומים התשע"ז עמ' 8085 מס' 7555 מיום 27.07.2017.
 ילקוט פרסומים התשע"ט עמ' 11637 מס' 8276 מיום 05.06.2019.
 ילקוט פרסומים התשפ"ב עמ' 8379 מס' 10525 מיום 16.05.2022.

4 "המדריך לנבחר ברשות המקומית 2018". ועדת תחבורה ותנועה, רשויות תמרור. עמוד 310.
 5 "הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשויות המקומיות והפעלתם". הביקורת בשלטון המקומי. מבקר המדינה. 2013.

שבשטח צבאי שבמרחב הפיקוד), לקבוע הסדר תנועה, למעט קביעת תמרוורים 230, 231, 309, 310, 501 עד 509 ו-511 עד 513.

(1ב) נוסף על האמור בתקנת משנה (ב), בתחום שנקבע לה לפי תקנת משנה זו בידי רשות התימרוור המרכזית בהודעה בכתב, רשאית רשות תימרוור מקומית שהיא בעל תפקיד בחברה ממשלתית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה, או קצין משטרה צבאית פיקודי (לגבי הדרכים שבשטח צבאי שבמרחב הפיקוד), לקבוע הסדר תנועה לפי תמרוורים 501 עד 509 ו-511 עד 516; לעניין זה, "חברה ממשלתית" – חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

(ג) רשות תמרוור מקומית רשאית, בהסכמת רשות תמרוור מרכזית ובהתייעצות עם קצין משטרה, לקבוע כל הסדר תנועה שלגביו לא ניתנו הוראות על פי תקנות משנה (א) ו-(ב).

(ד) רשות תמרוור מקומית תהיה אחראית להצבתו, התקנתו, הפעלתו, סימונו, רישומו ואחזקתו של כל הסדר תנועה שבתחומה.

הביקורת בדקה את תדירות התכנסותה של ועדת התמרוור, האם מנוהלת על ידי יושב ראש הועדה, האם מתקיימת התייעצות על קצין משטרה, האם נרשם פרוטוקול של ישיבות ועדת התמרוור והאם החלטות מתקבלות ומאושרות על ידי ראש רשות התמרוור המקומית.

ממצאי הביקורת

2.1 **אי בהירות לגבי הועדה המייעצת**- המועצה מקפידה לקיים דיונים של ועדה מייעצת הכוללים את מהנדס המועצה, קצין משטרה ואנשי מקצוע בהתאם לצורך, אך הועדה מתכנסת תחת השם "רשות התמרוור" ולא כוועדה מייעצת (תחבורה/תנועה) לרשות התמרוור.

2.2 **תדירות התכנסות ועדת התמרוור**
ועדת התמרוור, ככל ועדה מועדות המועצה, מחויבת להתכנס לפחות 4 פעמים בשנה. מבדיקת הביקורת עולה כי ועדת התמרוור מתכנסת בין 3 ל 4 פעמים בשנה.

2022	2021	2020	2019	2018	
3	4	4	3	4	מס' ישיבות

2.3 **תיעוד**- קיימת הקפדה על רישום פרוטוקולים של ישיבות הועדה המייעצת והחתמתם על ידי ראש המועצה (ראש רשות התמרוור) וקצין המשטרה.

2.4 **אי בהירות לגבי ראש רשות התמרוור**-

- המפקח על התעבורה האציל את סמכויות רשות התמרוור המקומית על ראש המועצה.

- מליאת המועצה מינתה בישיבתה הראשונה מיום 02/12/2018 את חבר המועצה יוסי בינפליד כ"יו"ר ועדת תחבורה, תנועה ורשות תמרוור".

- על פי הפרוטוקולים, חבר המועצה בינפלד עמד בפועל בראש הועדה הקרויה "רשות התמרור" וניהל את ישיבותיה וזאת מבלי שהועברה בקשה אל המפקח על התעבורה להאציל את סמכויות רשות התמרור אליו ולפרסמם ברשומות.

- בישיבת המליאה 05/2020 בתאריך 01/11/2020 התקבלה החלטה למנות את חבר המועצה גבי יוספי ל"יו"ר ועדת תמרור בכפוף לאישור משרד התחבורה".

החלטה לא בהירה- לא ברור האם הכוונה היתה למנותו ליו"ר ועדת תמרור שאז אין צורך באישור חיצוני או למנותו לראש רשות התמרור- המחייב את אישור משרד התחבורה.

בפועל גם מינוי זה לא אושר על ידי משרד המפקח ולא עודכן ברשומות.

ממועד זה, לדברי מהנדס המועצה גבי יוספי מוזמן לישיבות רשות התמרור כראש רשות התמרור אך לא הגיע לאף אחת מהישיבות עד היום. הישיבות מתקיימות ללא נוכחות ראש רשות התמרור הממונה על ידי המועצה וללא נוכחות ראש המועצה- אשר אליו הואצלו סמכויות רשות התמרור.

2.4 **התייעצות עם קצין משטרה**- מבדיקת הפרוטוקולים עולה כי כל ישיבות רשות התמרור מתבצעות בנוכחות קצין משטרה וההחלטות מתקבלות לאחר התייעצות עמו.
נמצא תקין.

המלצות הביקורת

- 2.1 יש להקפיד ולקרוא במינויים, בזימונים ובפרוטוקולים, לועדה המייעצת לרשות התמרור "ועדת תמרור/ועדת תנועה/ועדת תחבורה" ולא רשות תמרור.
- 2.2 במידה ובכוונת ראש המועצה להאציל את סמכות רשות התמרור לחבר מועצה יש להעביר את הבקשה ואישור המליאה למפקח על התעבורה שיאשרה ויפרסמה ברבים.
- 2.3 יש להקפיד כי ישיבות הועדה המייעצת מתכנסות ומנהלות על ידי מי שמונה כיו"ר הועדה ולפחות 4 בפעמים בשנה.

תגובת מהנדס המועצה

- 2.1 יבוצע מכאן ואילך
- 2.3 יבוצע מכאן ואילך.

3. רישום הסדרי תנועה

הסדרי התנועה והחניה במועצה אמורים להתבצע בהתאם למדיניות המועצה אשר באה לידי ביטוי בתכנית אב לתנועה וחניה, הכוללות מיפוי כללי של רחובות המועצה, על פי עומסי

תנועה, קרבתם לאזורים מסחריים ולסביבת המגורים. תכניות אלו צריכות לקחת בחשבון גם את צרכי החניה של תושבי המועצה.⁶

סעיף 18 (ד) בתקנות התעבורה קובע כי רשות התמרור המקומית תהיה אחראית לרישום של כל הסדרי התנועה שבתחומה.

משרד הפנים קבע כי "האחריות על רשות תמרור מקומית לרישום תמרורים, מחייבת ניהול אינונטר של התמרורים, עם פרטים על תאריך אישורם והצבתם."⁷

על רשות התמרור המקומית לנהל בצורה שיטתית את הסדרי התנועה כך שניתן יהיה לאתר בקלות ובמהירות את החוקיות של כל הסדר תנועה במידת הצורך.

הביקורת בחנה האם המועצה פועלת בהתאם לתכנית אב לתנועה וחניה והאם מבצעת רישום מסודר של כל הסדרי התנועה בתחומה.

ממצאי הביקורת

- 3.1 על אף שסמכות התמרור עברה לידי המועצה בשנת 2015, עד היום לא בוצעה תכנית תנועה וחניה **כלל ישובית**. קיימות תכניות תמרור וחניה מאושרות לאזורים מסויימים אך ליתר חלקי המועצה אין תכנית מסודרת.
  - 3.2 למועצה אין רישום מסודר של כלל הסדרי התנועה שנקבעו ברחבי הישוב.
- הסדרי תנועה הקודמים לשנת 2015 נקבעו על ידי רשות התמרור המרכזית ולמועצה אין רישום לגביהם.
  - הסדרים תנועה שהתקבלו על ידי המועצה החל משנת 2015, בכובעה כרשות תמרור מקומית, אינם נרשמים על גבי תכנית מרכזית אחת (מפה פיזית או דיגיטלית על גבי מערכת GIS).

המלצות הביקורת

- 3.1 על מהנדס המועצה לכתוב תכנית אב לתנועה וחניה אשר תכלול מיפוי של כל רחובות המועצה, על פי עומסי תנועה, קרבתם לאזורים מסחריים ולסביבת המגורים ועוד.
- 3.2 על מהנדס המועצה לעדכן ולרשום באופן שוטף ובמקום אחד, את כל הסדרי התנועה אשר אושרו ומאושרים ברשות התמרור ומבוצעים בפועל, בעדיפות לממשק דינאמי (כגון שכבת מידע במערכת GIS), אשר יאפשר איתור מהיר של כל הסדר תנועה ואת המקור החוקי להצבתו. (הפניה למספר ישיבת רשות התמרור בו אושר ההסדר)

תגובת מהנדס המועצה

6 "הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשויות המקומיות והפעלתם". מבקר המדינה. 2013. עמוד 287

7 "המדריך לנבחר ברשות המקומית". משרד הפנים. אוקטובר 2018

- 3.1 מזה 5 שנים מועלות בקשות בנספח הפרוייקטים לתקציב השנתי בקשה לתקצוב תכנית אב לתנועה ותמרור ממוחשבת ומערכת GIS.
- 3.2 כנ"ל. בימים אלה מקודמת מערכת ה GIS בה ניצור ונטמיע גם שכבה זו.

4. אחזקה

תקנות התעבורה קובעות כי רשות התמרוך המקומית תהיה אחראית לאחזקתו של כל הסדר תנועה שבתחומה.

הביקורת בחנה את אופן האחזקה השוטפת של הסדרי התנועה בישוב ואת מצבם הפיזי.**ממצאי הביקורת**

- 4.1 מבדיקת הביקורת עולה כי מנהל האגף הטכני עורך סיורים יזומים לאיתור תמרוכים הדורשים החלפה.
- בהתאם לממצאים העולים מהסיורים, מבצע מנהל האגף רכישת תמרוכים חדשים ומחליפם. לדברי מנהל האגף, עלות החלפת התמרוכים השנתית עומדת על כ- 30,000 ש.
- 4.2 לדברי מנהל האגף הטכני, מבצע פעמיים בשנה צביעה של סימני דרך ומעקות בטיחות בעלות של כ 130,000 ש בכל פעם.
- 4.3 בסיוור שערכה הביקורת ברחבי המועצה נמצאו מספר תמרוכים דהויים ועקומים, סימני דרך מחוקים ופסי האטה מפורקים.

המלצות הביקורת

4.1 הביקורת ממליצה כי מהנדס המועצה ומנהל האגף הטכני יערכו סקר אחזקה מקיף לגבי התמרורים וסימוני הדרך ביישוב ויפעלו לתיקון והחלפת הסדרי תנועה על פי תוצאות הסקר.

תגובת מנהל אגף הטכני תשתיות ובינוי

לגבי ממצא 4.3 " בסיוור שערכה הביקורת ברחבי המועצה נמצאו מספר תמרורים דהויים ועקומים, סימני דרך מחוקים ופסי האטה מפורקים", אבקש להבהיר שהרשות, קריא אגף הטכני, מחליף מידי שנה כ- 200 תמרורים ברחבי היישוב, בודאי שכבודו ראה זאת בסיוור, אם בסיוור נמצאו מס' תמרורים בלויים הנושא יבדק ויטופל במהלך השנה הנוכחית או בתחילת שנת תקציב 24 . ממש בימים אלה הרשות מבצעת צביעה של כל פסי האטה, מעברי חצייה וחידוש ניתובים במסגרת התקציב שעומד לרשותנו מטעם משרד התחבורה ותקציב פנימי של אגף הטכני. לגבי פסי האטה, כל פסי האטה ביישוב תקניים. אם ישנם פסי האטה מפלסטיק אחד או שניים שאינם תקינים, אשמח לצאת עמך לסיוור לראות במה מדובר ולטפל בזה.

5. חניות נכים

עד לשנת 2015 הצבת תמרורי נכים, כמו יתר הסדרי התנועה, נקבעו על ידי ועדת תמרור מרכזית של משרד התחבורה. בשנת 2015 נקבע התחום הגאוגרפי בו רשאית לפעול ועדת התמרור המקומית של המועצה המקומית חצור הגלילית והואצלו לה הסמכויות לקבוע הסדרי תנועה, וביניהם הצבת תמרורי חניית נכים.⁸

בשנת 2017 תוקן תיקון 7 ל"חוק חניה לנכים" אשר הסדיר את הזכות של חנייה לנכה סמוך למקום מגוריו. מטרת העדכון, לייצר אחידות בקריטריונים להקצאה וסימון חניות נכים לאנשים עם מוגבלות בסמוך למקום מגוריהם.

בעבר, כל רשות מקומית קבעה קריטריונים שונים משלה. כעת קיים חוק חניה לנכים אחיד לכולם ועל כל רשות מקומית לפעול בהתאם להנחיות המופיעות בו.

מטרת החוק הינה להקצות ולסמן חניות נכים בקרבת הבית, בעיקר לאנשים עם מוגבלויות קשות ובתנאי שאין ברשותם חניה בחצר ביתם ו/או במגרש הפרטי ו/או בחניון בניין המגורים. החוק בא לאזן בין הצורך להקצות ולסמן חניות בקרבת הבית, לאלה שיש להם מוגבלות משמעותית בניידות ושאינן להם חניה מוקצת ומסומנת בסמוך לביתם או חניה קטנה מידי עבור רכבם המותאם (רכב עם מעלון כדוגמא) לבין הצורך בחניות רגילות לכלל תושבי השכונה (לעיתים יש רחובות ואזורים נרחבים בהם קיימת מצוקת חניות לכולם).

עיקרי התיקון לחוק חניה לנכים:⁹

1. **אנשים עם מוגבלות בניידות, עיוורים ואנשים עם מוגבלות שנקבעה להם נכות של 90% ומעלה זכאים לבקש הקצאה וסימון חניה בסמוך לביתם כאמור, במידה ועומדים בכל הקריטריונים האחרים כגון: אין להם חניה צמודה ונגישה לביתם.**
2. **במקרים חריגים הרשות יכולה לאשר הקצאה וסימון חניה כאמור, באם לאדם עם מוגבלות הונפק תג נכה כדין ולאחר שהרשות המקומית שקלה את הבקשה.**
3. הרשות המקומית תקצה מקום חניה אחד בלבד, רק כאשר לאדם אין חניה צמודה למקום מגוריו ומותאמת לצרכיו.
4. התמרור יוצב יחד עם מספר הרכב וכל הפרטים הנדרשים, ע"י הרשות המקומית ועל חשבונה.
5. הזכאות להקצאה וסימון החניה במקום זה, הינה לנכה עצמו או לנהג מטעמו – אך ורק לרכב שפרטיו צוינו על גבי התמרור, כאמור.
6. הרשות תקצה חניה כאמור, קרוב לבית ככל הניתן ולא יותר מ 200 מטר (אם אין באפשרות הרשות להקצות חניה כזו עד 200 מטר, באפשרותה להקצות ולסמן חניה זו גם עד 400 מטר ממקום מגוריו של האדם עם המוגבלות).

8 ילקוט הפרסומים 7043. רשומות. מדינת ישראל. 19.05.2015

9 מתוך אתר האינטרנט "נגישות ישראל" <https://www.aisrael.org/?CategoryID=502&ArticleID=1142>

7. ההקצאה והסימון יהיו תוך 60 יום מיום הגשת הבקשה – בכפוף לכך שאותו אדם עם מוגבלות זכאי לכך.

חוק חניה לנכים (תיקון מס' 7), התשע"ז-2017*

<p>1. בחוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993,¹ אחרי סעיף 24 יבוא:</p> <p>ה.4 "חניה לנכה סמוך למקום מגוריו</p> <p>(א) רשות מקומית תקצה לרכב מזכה אחד של נכה המתגורר בתחומה, הנושא תג נכה, מקום חניה אחד המתאים לצרכיו של הנכה, שמידותיו ייקבעו בהתחשב בתקן ישראלי, סמוך ככל האפשר למקום מגוריו של הנכה, ובמרחק שאינו עולה על 200 מטרים ממנו; לעניין זה, "תקן ישראלי" – כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953.²</p> <p>(ב) מצאה הרשות המקומית כאמור בסעיף קטן (א) כי אין מקומות חניה המוסדרים על ידה במרחק שאינו עולה על 200 מטרים ממקום מגוריו של הנכה, תקצה לרכבו המזכה כאמור בסעיף קטן (א), ככל האפשר, חניה כאמור באותו סעיף קטן במרחק שאינו עולה על 400 מטרים ממקום מגוריו.</p> <p>(ג) הרשות המקומית תקצה מקום חניה לפי סעיף זה בתוך 60 ימים מיום שהוגשה לה בקשה לכך.</p> <p>(ד) רשות התימור המקומית תציב במקום החניה שהוקצה לפי סעיף זה, על חשבונה, תמרור המייחד את מקום החניה לרכב כאמור בסעיף קטן (א), אשר את פרטיו מסר לה הנכה, והם יצוינו על גבי התמרור.</p> <p>(ה) נכה או אדם המתלווה אל הנכה והנהג בעבורו ברכב רשאי להחנות את הרכב המזכה שפרטיו צוינו על גבי התמרור כאמור בסעיף קטן (ד) במקום החניה שהוקצה כאמור בסעיף זה, בלא תשלום; לא תהיה לנכה כל זכות אחרת או נוספת במקום החניה שהוקצה לפי סעיף זה.</p> <p>(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו אם לנכה חניה הנמצאת בשימוש הבלעדי באופן קבוע, ובכלל זה חניה הצמודה לדירת מגוריו, ובלבד שהיא מותאמת לצרכיו.</p> <p>(ז) לעניין סעיף זה יקראו את ההגדרה "נכה" שבסעיף 1, כך:</p> <p>(1) ברישה, במקום "עיוור" יבוא "עיוור או" והמילים "או אדם שניתן לגביו אישור בכתב כאמור בסעיף 1א" – לא ייקראו;</p> <p>(2) בפסקה (1), במקום "ל-60%" יבוא "ל-90%".</p>	<p>החלת הוראות לעניין חניה לנכה סמוך למקום מגוריו במקרים נוספים</p> <p>ה.4. רשות מקומית תקצה מקום חניה לפי הוראות סעיף 24 גם לנכה שאותו סעיף לא חל לגביו, בשל הוראות סעיף קטן (ז) שבו, אם מצאה כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בדרגת הנכות של הנכה ובמידת השפעתה על נידותו:</p>
<p>2. תחילתו של חוק זה תשעה חודשים מיום פרסומו.</p>	<p>תחילה</p>
<p>בנימין נתניהו ראש הממשלה</p>	<p>ישראל כץ שר התחבורה והבטיחות בדרכים</p>
<p>ראובן ריבלין נשיא המדינה</p>	<p>יולי יואל אדלשטיין יושב ראש הכנסת</p>

הביקורת בחנה את תהליך הקצאת תמרורי חניית הנכים בסמוך למקום המגורים.

ממצאי הביקורת

5.1 תהליך הקצאת תמרורי נכים

במועצה קיים תהליך סדור של הקצאת תמרורי נכים בסמוך למקום המגורים.

- הנכה ממלא טופס "בקשה להצבת תמרור נכה" ומצרף את כל המסמכים הנדרשים.
- מזכירת מחלקת הנדסה מוודא תקינות מילוי הבקשה והמסמכים המצורפים ומעבירה למהנדס המועצה.
- מהנדס המועצה בודק את הזכאות וקובע את מיקום התמרור על פני מפה לאחר סיור בשטח.
- ראש המועצה בכובעו כראש רשות התמרור המקומית מאשר את הצבת התמרור.
- מכתב אישור חניית נכה הכולל את תוקף האישור נשלח לבית התושב.
- בקשה להתקנת תמרור נכה כולל מיקום על גבי מפה מועברת למחלקה הטכנית להצבה.
- המחלקה הטכנית מתאמת עם התושב ומציבה במקום שנקבע תמרור נכה עם מספר הרישוי.
- מזכירת המחלקה מוסיפה את פרטי הנכה, התמרור ותוקף האישור בקובץ אקסל יעודי.
- מזכירת המחלקה פונה לזכאים טרם פקיעת התוקף להגשת מסמכי הארכה.
- במידה ולא אושרה הארכה מועברת בקשה למחלקה הטכנית להסרת תמרור חניית הנכים.

5.2 ניהול תמרורי הנכים

הביקורת סיירה ברחבי המועצה במאי 2023, דגמה 43 תמרורי נכים בסמיכות למקום המגורים (לא כולל תמרורי נכים ציבוריים) ובחנה האם נמצאים ברשימת התמרורים המתנהלת במחלקת ההנדסה.

להלן הממצאים:

5.2.1	12 תמרורים מתוך 43 (כ 28%) היו ללא מספר רישוי ולא מנוהלים בקובץ.
5.2.2	19 תמרורים נוספים מתוך 43 (כ 44%) לא מופיעים בקובץ במחלקת ההנדסה.
5.2.3	3 תמרורים מתוך 43 - אישור ההצבה פג תוקף אך הם עדיין מוצבים.
5.2.4	תמרור 1 מאושר באקסל אך בפועל פג תוקף תו הנכה במשרד התחבורה.
5.2.5	8 תמרורים בלבד מתוך 43 (כ 19%) מופיעים בקובץ האקסל ותקפים.
5.2.6	קובץ התמרורים במחלקת ההנדסה כולל <u>84 תמרורי נכים בלבד</u> ולא כולל תמרורים שהוצבו לפני שנת 2016.

5.3 הקצאת תמרורי חניה שלא כדין עד לספטמבר 2022.

במשך 5 שנים ממועד כניסת התקנה לתוקף בשנת 2017 ועד לספטמבר 2022 אישרה ועדת התמרור המקומית הקצאות לחנייות נכים שלא על פי הפרמטרים שנקבעו בתקנה אלא לכל מי שהציג תג נכה.

רק בספטמבר 2022, בעקבות הערת קצין המשטרה המייעץ לועדה, עודכנו תנאי הקצאת חניות הנכים ופורסמו התנאים באתר האינטרנט של המועצה.

5.4 תקינות הקצאת תמרורים שנדגמו

הביקורת בחנה את 9 הבקשות לתמרורים (שעלו במדגם במהלך הסיוור) שאושרו על פי קובץ האקסל ובדקה את תהליך אישורם. (חלקם אושרו באוגוסט-ספטמבר 2022, על פניו לאחר שנודע למחלקה על התנאים הקבועים בחוק)

- 5.4.1 כל הבקשות המופיעות בקובץ מנוהלות ומתועדות בקלסרים במחלקה- **תקין**.
- 5.4.2 כל האישורים לבקשות חתומים על ידי ראש המועצה כנדרש- **תקין**.
- 5.4.3 בכל האישורים מצויין תוקף האישור- **תקין**.
- 5.4.4 **רק 2 מתוך 9 הבקשות שאושרו עומדות בדרישות החוק לפיהן הקצאת חניה לנכים תינתן רק לנכים מעל ל 90% נכות.**
- 5.4.5 **(בסך הכל 2 מתוך 43 התמרורים במדגם המהווים 4.6% בלבד, אושרו בצורה תקינה על ידי ועדת התמרור המקומית)**

5.5 השתתפות תושב בעלות תמרור בניגוד לחוק

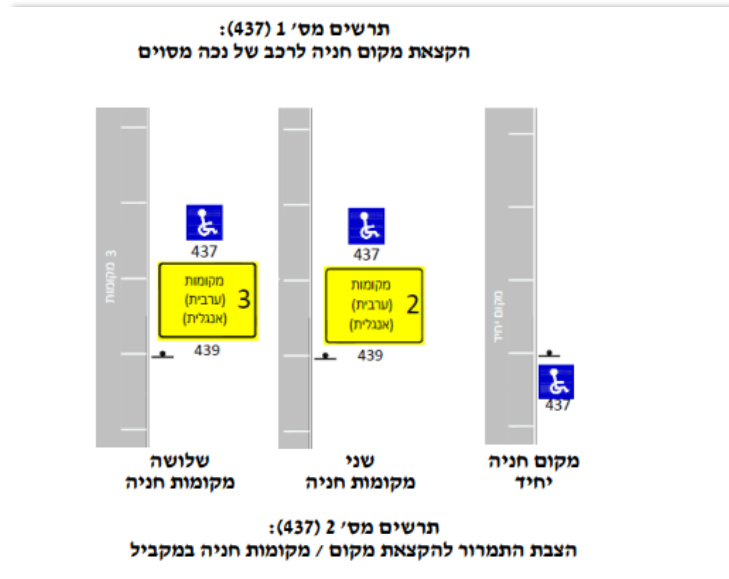
מבדיקת הביקורת עולה כי המועצה דורשת מתושבים שזכו בהקצאת חנית נכה בסמיכות למקום מגוריהם שיביאו למחלקה הטכנית שלט עם מספר הרכב המורשה (לוחית רישוי) כתנאי להצבת התמרור, למרות שבחוק נקבע כי רשות התמרור המקומית תציב במקום החניה שהוקצה, **על חשבונה**, תמרור המייחד את מנקום החנייה לרכב אשר את פרטיו מסר לה הנכה והם יצינו על גבי התמרור.

5.6 הצבה תמרורים לא תקינה

על פי כללי הצבת תמרורים, החלים גם על תמרורי חניית נכה (תמרור 437), הוראת התמרור חלה במקום הצבתו, או במקום הצבתו, ממנו ואילך. הוראתו חלה במקום שבו הוצב או סומן, או החל במקום הצבתו ובהמשך הדרך, ולא חלה "אחורה" – בדיעבד – על קטע הדרך שלפני מקום ההצבה¹⁰.

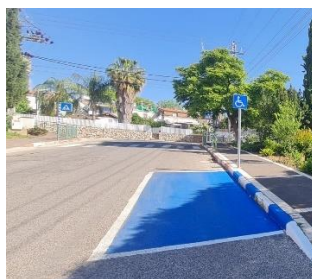
בחניה במקביל, תמרור חניית הנכים יוצב לפני תא החניה הרלבנטי- כמסומן בתרשים.

10 "תקנות והנחיות להצבת תמרורים 2022". משרד התחבורה. עמוד 49

מסיוור שערכה הביקורת ברחבי המועצה עולה כי הצבת תמרורי חניית הנכים מבוצעת, ברוב המקרים, שלא בהתאם להנחיות משרד התחבורה להצבת תמרורים. התמרור לא מוצב לפני מקום החניה אלא לאחר החניה.

להלן מספר דוגמאות מתוך מדגם התמרורים שנדגם בסיוור:

המלצות הביקורת

- 5.1 על מחלקת ההנדסה למפות את כלל תמרורי הנכים במועצה ולהעלותם על גבי מערכת GIS בשכבת "תמרור הסדרי תנועה".
- 5.2 על מחלקת ההנדסה להתחיל בהליך הסרה או הסדרה של כלל התמרורים שמופז ואינם מוסדרים.
- 5.3 על מחלקת ההנדסה להקפיד על אישור הקצאת חניית נכה בסמיכות לבית המגורים בהתאם לחוק.
- 5.4 על האגף הטכני לתקן את מיקומי תמרורי הנכים הקיימים ולהקפיד על מיקום ההצבות הבאות בהתאם לכללי הצבת התמרורים של משרד התחבורה- בחניה במקביל יש למקם את תמרור הנכים לפני תא הניה הרלבנטי.

תגובת מהנדס המועצה

- 5.1 מעריך שבשנת 2024 נשלים את שכבת התמרור הממוחשבת בכללותה.
- 5.2 יוחל עם שובה של מזכירתי לעבודה .
- 5.3 מכאן ואילך יושם דגש רב יותר והקפדה על כל הפרטים והדיוקים בהתאמה.

תגובת מנהל האגף הטכני תשתיות ובינוי

לגבי ממצא 5.5 נאמר לי ע"י אגף ההנדסה, מקדמת דנא, שאת לוחות הרשוי על הנכה לספק, כתנאי להתקנת התמרור. מהביקורת אני מבין שזו הנחייה לא נכונה בעליל ואנו נפעל בהתאם בעתיד .

לגבי המלצה 5.4 "על אגף הטכני לתקן את מיקומי תמרורי הנכים הקיימים, ברצוני להדגיש, ההתקנות מתבצעות עפ"י הכללים של הצבת התמרורים של משרד התחבורה, היכן שאין התקנה עפ"י הכללים נדאג לבצע מיפוי ולהכניס לתוכנית עבודה בשנת 2024, לא כל ההתקנות מתבצעות ע"י אגף הטכני, ישנם התקנות שמבוצעות ע"י החברה הכלכלית במסגרת פרויקטים תחבורתיים, או בשכונות ע"י משרד השיכון. במהלך כל השנים בוצעו סיורי שטח עם רמ"ת משה אלמליח ממשטרת ירדן, לא קבלנו שום הערה בנושא.

6 חניה בתשלום

רשות התמרור המקומית מוסמכת לקבוע מקומות חניה שבהם תותר החניה, ובלבד ששולמה אגרת חניה ששיעורה לא יעלה על השיעור המירבי הקבוע בחוק העזר של הרשות המקומית. אדם המחנה את רכבו במקום חניה מסומן שבו חלה חובת תשלום של אגרת חניה חייב להעמידו בהתאם להוראות התמרור.

הסדרי התשלום של אגרת החניה:

על פי סעיף 70ב לפקודת התעבורה "א) החניה בתשלום בדרך עירונית תהיה על פי הסדר החניה הנהוג בתחומי הרשות המקומית בה מצויה אותה דרך או על פי הסדר חניה ארצי אחיד, על פי בחירת הנהג.

התשלום עבור חניה עירונית מתאפשר באמצעות כמה הסדרי תשלום מקומיים וארציים:

- 1. הסדרי תשלום באמצעות טלפון נייד (כגון פנגו ואיזיפארק)** - לאחר הצטרפות כמנוי לשירות, בכניסה לחניה מתקשר המנוי למספר טלפון או מעדכן באפליקציה ומתחיל תהליך שמהלכו המערכת מזהה את הלקוח ואת מיקומו ומתחיל חיוב בגין החניה על פי התעריפים שקבעה כל אחת מהרשויות המקומיות.
- 2. מדחנים מקומיים** - מתקנים המשרתים מספר חניות, באמצעותם הנהג משלם עבור זמן החניה. המדחן מנפיק כרטיס חניה והנהג מצמיד את הכרטיס לחלון הרכב.

הביקורת בדקה האם החניה בתשלום במועצה מבוצעת בהתאם לחוק עזר עירוני ולתקנות התעבורה.

ממצאי הביקורת

6.1 קיומו של חוק עזר עירוני-

בפברואר 2015 התפרסם ברשומות "חוק עזר לחצור הגלילית (העמדת רכב וחנייתו, התשנ"ה – 2015".

על פי סעיף 2 לחוק העזר המאושר, "רשות תמרור מקומית רשאית לקבוע כדלקמן:

... (5) מקומות חניה שבהם מותרת החניה ובלבד שתשלום אגרת חניה (להלן מקום חניה בתשלום) ששיעורה לא יעלה על התעריף המרבי הקבוע בתוספת הראשונה לחוק עזר זה, בהתאם לסוג הרכב."

על פי סעיף 4 לחוק העזר

"א) קבעה רשות תמרור מקומית הסדרי תנועה ומקומות חניה מוסדרים לפי סעיף 2, תסמנם בתמרור המתאים לפי הודעת התעבורה.

(ב) בלי לגרוע באמור בסעיף קטן (א), נקבע מקום חניה בתשלום, תציב רשות התמרור המקומית לפני מקום החניה תמרור מספר 626 או 627 ומתחתיו תמרור מספר 439 להודעת התעבורה שבו יצוין-

- (1) "חניה בתשלום"
 (2) אם יש הגבלה - משך הזמן המרבי לחניה רצופה
 (3) פירוט הימים והשעות שבהם חלה חובת התשלום."

נמצא תקין.

מקטעים רלבנטיים מתוך חוק העזר:

חוק עזר לחצור הגלילית (העמדת רכב וחנייתו), התשע"ה-2015

מס' 818, התשע"ה (5.2.2015), עמ' 169

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 14 ו-22 לפקודת המועצות המקומיות, וסעיף 77 לפקודת התעבורה (להלן - פקודת התעבורה), ובהסכמת שר הפנים ושר התחבורה והבטיחות בדרכים, מתקינה מועצת המועצה המקומית חצור הגלילית חוק עזר זה:

....

הסדרי תנועה

2. רשות תימרון מקומית רשאית לקבוע כדלקמן:

- (1) הסדרי תנועה בדבר היתר, איסור, הגבלה והסדרת עצירתו, העמדתו או חנייתו של רכב בתחום המועצה, בין בתשלום ובין בדרך אחרת; הסדרי התנועה יכול שיחולו לגבי סוג מסוים של רכב או לגבי רכבים המשמשים קבוצות אוכלוסייה מסוימות;
- (2) מקומות חניה שבהם מותרת החניה לסוג מסוים של כלי רכב, וכן לקבוע את הימים, השעות והתקופות שבהם מותרת החניה ואת מספר כלי הרכב שמותר להחנות בעת ובעונה אחת באותו מקום;
- (3) מקומות חניה שבהם מותרת החניה לרכב מסוים המשמש נכה או לכמה כלי רכב פלונים המשמשים נכים והנושאים תג נכה;
- (4) מקומות חניה המיועדים לחניה על המדרכה או על חלק ממנה, ובלבד שיותר מעבר לחולכי רגל ולעגלות ברוחב של 2 מטרים לפחות;
- (5) מקומות חניה שבהם מותרת החניה ובלבד שתשלום אגרת חניה (להלן - מקום חניה בתשלום) ששיעורה לא יעלה על התעריף המרבי הקבוע בתוספת הראשונה לחוק עזר זה, בהתאם לסוג הרכב.

...

תימרון, הסדרי תנועה ומקומות חניה מוסדרים

4. (א) קבוצה רשות תימרון מקומית הסדרי תנועה ומקומות חניה מוסדרים לפי סעיף 2, תסמנם בתמרון המתאים לפי הודעת התעבורה.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), נקבע מקום חניה בתשלום, תצביע רשות התימרון המקומית לפני מקום החניה תמרון מספר 626 או 627 ומתחילי תמרון מספר 439 להודעת התעבורה שבו יצוין -

- (1) "חניה בתשלום";
- (2) אם יש הגבלה - משך הזמן המרבי לחניה רצופה;
- (3) פירוט הימים והשעות שבהם חלה חובת התשלום.

מקום חניה בתשלום

5. (א) נקבע מקום חניה בתשלום, חייב אדם המחנה את רכבו במקום החניה, להעמידו במקום המסומן בהתאם להוראות התמרון, ובאין סימון להעמידו כפי שמורות תקנות התעבורה, ובלבד ששילם אגרת הסדר חניה (להלן - אגרת חניה) בשיעור שלקבע לפי סעיף 5(2), באמצעות אחד מאמצעי התשלום התקפים למקום החניה.

(ב) העושה שימוש באמצעי תשלום לשם תשלום אגרת חניה, יפעל בהתאם להוראות חוק עזר זה ולהוראות המפורטות על גבי אמצעי התשלום או המצורפות אליו, וכן על פי הקבוע בתמרון המוצב במקום החניה או בסמוך לו.

(ג) שילם אדם אגרת חניה באמצעות כרטיס חניה, יצמיד מיד עם העמדת הרכב את כרטיס החניה לשמשת הדלת הקדמית של הרכב הקרובה למדרכה, באופן שאדם העומד מחוץ לרכב יוכל להבחין בכרטיס המופיעים על כרטיס החניה.

(ד) שילם אדם אגרת חניה באמצעות מכשיר אלקטרוני או באמצעות אמצעי תשלום אחר שניתן להציגו ברכב, יצמיד מיד עם העמדת הרכב את אמצעי התשלום לשמשת הקדמית או לשמשת הדלת הקדמית של הרכב הקרובה למדרכה, באופן שאדם העומד מחוץ לרכב יוכל להבחין בכרטיס המופיעים על אמצעי התשלום.

6.2 החלטת רשות תמרור מקומית-

במהלך חודש יוני 2020 דנה רשות התמרור המקומית, במסגרת מספר ישיבות, בהסדרי חניה ותעריפי חניה בהתבסס על יעוץ מקצועי שקיבלה, ואישרה אותם לאחר קבלת חוות דעת משפטית מהיועץ המשפטי של המועצה והתייעצות עם קצין המשטרה.

התכנית אושרה על ידי ראש המועצה -ראש רשות התמרור.

נמצא תקין.

חצור הגלילית
קולט ציבורי מאז 1974
מועצה מקומית חצור הגלילית
ח' תמוז תשי"פ
30/06/20

בס"ד

אגף הנדסה תשתיות ופיתוח

פרוטוקול רשות תמרור מיום 30/6/2020
דיון מס' 3

השתתפו:
מר יוסי בינפלד-מ"מ ראש המועצה ויו"ר הוועדה
אורנית עייש-מנהלת בטחון קהילתי
ישראל יעקב-מהנדס המועצה
עו"ד אבי גבאי-יועמ"ש (הגיע לפתיח בלבד)

על סדר היום:
הסדרי חניה ותעריפי חניה
אחר מתן הסדרי החניה (דיון מס' 2) המשיכה הוועדה עפ"י הנחיית היועמ"ש לעסוק בתעריפי החניה.
לאחר דיונים ובבדיקת הסדרת החניות ושעות פעילותן לטובת תושבי חצור ובעלי העסקים, הוחלט כדלקמן:

1. א. עלות שעת החניה הראשונה הינה 10 אגורות לכל המשתמשים.
ב. עלות שעת חניה (מהשניה והלאה) לתושב חוץ הינה 3 ₪.
ג. באזורים המוסדרים יהיו 7 מדחנים ושירות פגוג.
ד. עלות התנים היא שנתיית ועמדת על 25 ₪. בשנת 2020 תז יעלה 12.5 ₪.
2. א. תו תושב-תושב אשר מקום מגוריו בחצור הגלילית יוכל לרכוש את התו. תז יאפשר לתושב להחנות באזורי החניה המוסדרת בשעתיים הראשונות בעלות של 10 אגורות וכן מהשעה השלישית והלאה בהנחה של 50%.
תו תושב הינו תז אזורי ל-99 ומכונה תז תושב לנוכחיות והבנת המשתמשים.
ב. תז חניה אזורי-תושב אשר מקום מגוריו נמצא באזור אשר הוגדר בהסדרה, יוכל לרכוש תז אזורי. תז זה יאפשר לתושב להחנות את רכבו באזור מגוריו ללא תשלום נוסף וכן יהווה עבורו תז תושב בשאר המקומות בהם החניה מוסדרת.
  - תושב אשר כתובתו באזור A1 ואושר לו תז אזורי יוכל להחנות באזור 1A ובאזורים 7G ו-8W בהתאם לקרבה לכתובת מגוריו.
  - תושב אשר כתובתו באזור 3C ואושר לו תז אזורי, יוכל להחנות באזור 3C ובאזור 9Z בהתאם לקרבה למקום מגוריו.

על אף ההחלטה לא להחיל את החניה המוסדרת בחניית הקניון (אזור 6F).
האזור נכלל באישורים וברישומים על מנת לוודא מוכנות להתחלה ברגע ההחלטה.

טלפון: 04-6916982 פקס: 04-6936641 israel@hatzorg.co.il ת.ד. 40 חצור הגלילית מיקוד 10300

חצור הגלילית

 מועצה מקומית חצור הגלילית

אגף הנדסה תשתיות ופיתוח

** לנוחיותכם, מצורפת החלוקה לאזורים על מנת שיתאפשר לכם להתמצא ביתר קלות.

1A	רחוב מעלה חוני המעגל-מכיכר המועצה עד כיכר חזון איש
2B	רחוב יצחק שמיר-מכיכר המועצה עד צמת החסידה
3C	רחוב בן גוריון-משלמה בן יוסף עד יצחק שמיר
4D	חנייה קדמית מועצה, רחוב יצחק שמיר
5E	חניה ברחוב יצחק שמיר(ליד תיבות הדואר)
6F	חניה בקניון(חנייה צפונית)
7G	חניה אחורית מועצה, רחוב יצחק שמיר
8W	חניה מתנ"ס, רחוב מעלה חוני המעגל
9Z	חניה מתנ"ס, רחוב יצחק שמיר
99Y	כל הישוב

רשם:
 ישראל יעקבי
 מהנדס המועצה.

תפוצה:
 ר. שמעון סויה-ראש המועצה.
 מר שגב עייש-מנכ"ל המועצה.
 אבי גבאי-יועמ"ש.
 משתתפים.

ראש המועצה
 חצור הגלילית

טלפון: 04-6916982 פקס: 04-6936641 israel@hatzorg.co.il ת.ד. 40 חצור הגלילית תיקוד
 10300

6.3 יישום החניה בתשלום-**היישום**

בעקבות החלטת רשות התמרוך על הסדרי חניה בתשלום ברחבי המועצה, בוצעה התקנה של תמרוך חניה בתשלום על ידי קבלן חיצוני במהלך חודש יולי 2020. כמו כן, נחתם הסכם עם חברת מדחנים ובעקבותיו הוצבו מדחנים ברחבי המועצה ובמקביל נחתם הסכם עם חברת "פנגו" לגביית אגרת חנייה ונפתחה האפשרות לתשלום אגרה באפליקציה.

הביטול

מספר חודשים לאחר התקנת התמרוך, קיבל מנהל האגף הטכני הנחיה טלפונית ממנכ"ל המועצה להסיר את התמרוך ולאחסנם במחסן המועצה. במקביל, קיבלה מנהלת הבטחון הקהילתי והפיקוח הנחיה טלפונית מהמנכ"ל להפסיק את אכיפת החניה בתשלום.

הביקורת לא מצאה פרוטוקול של ועדת התמרוך ולא החלטה של רשות התמרוך להקפיא או לבטל את ההסדרה של החניות בתשלום ולדברי מהנדס המועצה לא התקיים דיון בנושא זה במסגרת הוועדה.

כמו כן, לא נמצאה הנחיה כתובה של המנכ"ל להסרת התמרוך ולהפסקת האכיפה.

לשאלה הביקורת מדוע לא יושמה עד כה ההחלטה של רשות התמרוך השיב המנכ"ל כי "מעולם לא התקבלה החלטה (אשר הובאה לדיון בהנהלת / מליאת המועצה) על תחילת יישום תהליך חנייה בתשלום. משלא התקבלה החלטה בנושא אז לא היה מה ליישם". ועוד הוסיף "נעשו הכנות למצב של חנייה בתשלום ולכן הותקנו האמצעים. משלא הוחלט על מימוש פורקו השלטים".

לדעת הביקורת, הגורם המוסמך לקבל החלטה על הסדרי תנועה הוא רשות התמרוך והעומד בראשה לאחר התייעצות על קצין משטרה ואין חובה לאשרר את ההחלטה במליאת המועצה.

תהליך הדיון, ההחלטה והביצוע היה תקין עד למועד בו נבלם היישום בהוראת מנכ"ל המועצה ללא דיון והחלטה חדשה של ועדת התמרוך ורשות התמרוך המקומית.

6.4 גבית אגרה לא חוקית

למרות שהתקבלה החלטה להפסיק/להקפיא את החניה בתשלום, הוסרו התמרוכים והופסקה האכיפה, לא הופסק הסדר הגבייה באמצעות אפליקציית "פנגו".

אזרחים אשר חנו בכחול לבן ברחבי הישוב והפעילו "פנגו" במהלך 3 השנים מיוולי 2020 ועד למועד הביקורת מאי 2023, חויבו באגרת חניה למרות שהוסרו תמרורי החניה בתשלום 626 / 627 ו-439.

מבדיקה בגזברות המועצה עולה כי **בתקופה זו גבתה חברת "פנגו" מנהגים סכום כולל של 78,188 ₪ עבור המועצה בגין חניה בתשלום** וחייבה את המועצה בעמלות גביה בסכום של 43,376 ₪.

המלצות הביקורת

- 6.1 על ועדת התמרור ורשות התמרור לדון בסטטוס הסדרי החניה בתשלום ולקבל החלטה מסודרת לגבי עתידם.
- 6.2 על המועצה להפסיק לאלתר את החיוב המבוצע באמצעות אפליקצית ה"פנגו" (עדכון לגבי המצב הועבר לגזברית במהלך הביקורת).
- 6.3 על יועמ"ש המועצה לבחון את חוקיות הגביה ולהחליט לגבי החובה לביצוע החזרי גביה לא חוקית לנהגים המשלמים.
- 6.4 לאחר קבלת החלטת רשות התמרור לגבי סטטוס הסדרת החניה בתשלום, על המועצה למחוק את הסימון של כחול לבן בכל האזורים ברחבי המועצה שאינם כלולים בהחלטת רשות התמרור כאזורים בהם קיימת הסדרת חניה בתשלום.

תגובת מהנדס המועצה

- 6.1 לעניות דעתי, זה מתפקידה של הנהלת המועצה להנחות את רשות התימרור.

תגובת מנהל אגף טכני תשתיות ובינוי

לגבי סעיף 6.3 יישום החניה בתשלום, אכן אני מאשר בזאת שמנכ"ל הרשות מר שגב עייש הנחה את החתום מטה להסיר את התמרורים שהותקנו בכל הקשור לנושא החנייה בתשלום. התקנות בהקשר לנ"ל בוצעו ע"י קבלן חיצוני והאחריות אגף הטכני.

תגובת הגזברית

שירות החנייה בתשלום של פנגו פועל מתוקף הסכם שנחתם. הגבייה מנהגים שבחרו לשלם על אף שהתמרורים הוסרו, נעשתה בתום לב. לאור הבקורת, אפנה לקבלת חוות דעתו של היועמ"ש בעניין ובעצה אחת נקבל החלטה כיצד לפעול.

תגובת היועץ המשפטי

לעניין הגבייה הבלתי חוקית הנושא ייבחן לאחר הבחירות.

7. חניית משאיות

ועדת התמרור דנה והמליצה וראש רשות התמרור אישר מספר פעמים החלטות הנוגעות לחניית משאיות ברחבי המועצה.
להלן ההחלטות שהתקבלו ואושרו בשנים 2017-2023 :

מספר ישיבה	תאריך	החלטה
01/2017 סעיף 6	06/02/2017	<u>דיון חוזר, חניית לילה באזור התעשייה.</u> לאחר דיון בו השתתף גם ראש המועצה והמנכ"ל. לאחר התלבטות, הוחלט לבטל ההחלטה על איסור חנייה בין השעות 22:00 ל-05:00 בבוקר.
01/2017 סעיף 7	06/02/2017	<u>דיון חוזר, חניית משאיות ברחבי הישוב.</u> בדיון חוזר בנושא בהשתתפות המנכ"ל וראש המועצה נבחנה שוב ההחלטה וההצעות שהתקבלו מאינג' אברהם לוי לשימוש בתמרור 432 ו 439 ברחובות היישוב והצעת סבאג מהנדסים לשימוש בתמרור 435 / 439 במבוא הכניסה לחצור ובמעלה הכביש לבית המלון. סוכם לקבל הצעת סבאג מהנדסים המפשטת הישום כדלקמן: א. בכביש הכניסה, דרך הבנים מעל צומת א.ת יוצבו תמרורי 435+439 עם כיתוב בשלוש שפות האוסרים חנייה של משאיות ברחבי היישוב מהשעה 16:00 ועד לשעה 09:00 שלמחרת עפ"י התשריט. ב. בגב התמרורים (ביציאה מהישוב) יותקן תמרור מבטל 436. ג. סעיפים א+ב ייושמו גם בכביש העולה לבית המלון בהתחברות לדרך רבין עפ"י תשריט.
02/2017 סעיף 16	07/06/2017	הוספת חניונים נוספים למשאיות- הוצגו המקומות הנוספים: סוף רחוב המסגר (מצפון לבנק פועלים) ומול בי"ס קול יהודה.

<p><u>חנייה צפונית א.ת בין השעות 09:00-16:00</u> לאחר דיון עם אינג' עאדל מהמחוז סוכם: שבמגרש חניה זה יותקן תמרור 432 (איסור חניה) + תמרור 439 בו יכתב: אסורה חניה של רכבים מעל 10 טון בין השעות 09:00-16:00</p>	05/06/2019	02/2019 סעיף 8
---	------------	-------------------

בפגישה הביקורת עם מהנדס המועצה ציין כי חניות הלילה למשאיות נקבעו בחניון השוק, בחניון ברחוב בן ציון ובחניון בסוף רחוב המסגר. (תואם להחלטה משנת 2017 המפורטת מעלה)

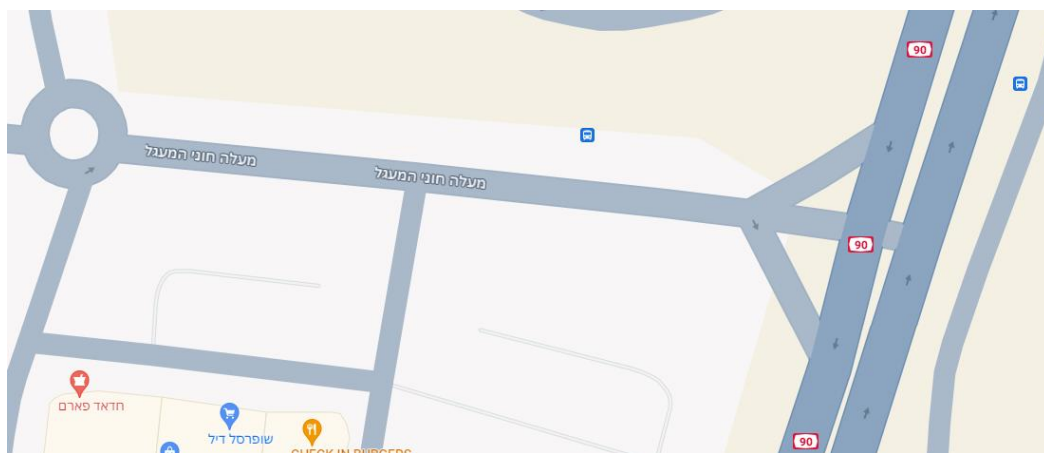
הביקורת ערכה סיור ברחבי היישוב ובחנה האם התמרורים המסדירים את חניית המשאיות תואמים להחלטות שהתקבלו על יד רשות התמרור המקומית.

ממצאי הביקורת הכניסה הראשית

7.1 הכניסה הראשית ליישוב (מעלה חוני המעגל / דרך הבנים) עברה לאחרונה מתיחת פנים במסגרתה הוסרו התמרורים הקיימים ובסיומה הוצבו תמרורים חדשים.

7.2 התמרורים 435+439 עם כיתוב בשלוש שפות האוסרים חנייה של משאיות ברחבי היישוב מהשעה 16:00 ועד לשעה 09:00 שלמחרת, לא מוצבים בדרך הבנים מעל צומת אזור התעשייה ולא בכביש העולה לבית המלון בהתחברות לדרך רבין **בניגוד להחלטת רשות התמרור.**

7.3 בכניסה הראשית ליישוב, לפני צומת הכניסה לאזור התעשייה, הוצב תמרור 435+439 עם הכיתוב "פרט לחניון השוק" ומשמעו: אזור אסור לחניית רכב שמשקלו הכולל המותר עולה על 10,000 ק"ג, פרט לחניון השוק.

הצבת התמרור במקום זה אינו תואם את החלטת רשות התמרור ותוכנו עומד בסתירה להחלטה לפיה רשות התמרור הקצתה חניה למשאיות גם בסוף רחוב המסגר ומול בית ספר קול יהודה.

7.4 ביציאה מהישוב לא הוצב תמרור מבטל 436 שמשמעותו:

"קצה האזור האסור לחניית רכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר עולה על 10,000 ק"ג", בניגוד להחלטת רשות התמרור ובניגוד להנחיות משרד התחבורה להצבת תמרורים המחייב הצבת תמרור 436 בסוף קטע איסור החניה.

הכניסה מאזור התעשייה

7.5 בכניסה לישוב דרך אזור התעשייה (החרש/כביש 8675 דרך רחוב המסגר), לא הוצב תמרור 435 האוסר חנייה מסחרי מעל 10,000 ק"ג התקף עד להופעת תמרור 436 שמציין קצה תחום האיסור אלא הוצב תמרור 432 שמשמעותו "אסורה חניית רכב בדרך בצד שבו הוצב התמרור." ובנוסף תמרור 439 עם הכיתוב "לרכב שמשקלו הכולל המותר עולה על 10 טון".

- א. לא ברור מדוע הוצבו תמרורים 432+439 במקום תמרור 435 המעביר אותו מסר.
- ב. בניגוד לתמרור 435 התקף עד לתמרור 436 המבטל, תמרור 432 תקף עד לצומת הבאה. המשמעות היא שמשאית הנכנסת לישוב דרך אזור התעשייה אינה מוגבלת בחנייה בכל מקום ובכל זמן ברחבי הישוב, ומכאן שכל משאית החונה ברחבי הישוב יכולה לטעון כי לא נאסרה חנית משאיות ברחבי הישוב, בניגוד לכוונת והחלטות רשות התמרור.
- ג. התמרורים מסובבים בזוית של 90 מעלות מכיוון הנסיעה ולא נראים על ידי הנהג הנוסע בכביש. (ראה תמונה מעלה)

הכוונה לחניוני המשאיות המותרים

- 7.6 לפני הכיכר של השוק העירוני הוצב תמרור 439 "לחניון השוק" עם חץ שמאלה.

לאחר הפניה שמאלה הוצב תמרור 439 נוסף המפנה את הנהגים שמאלה לחניון השוק אך לפניו הוצב תמרור האוסר פנית פרסה שמאלה לרכב מעל 10 טון- תמרור 431+439. תמרור זה מיותר (הפניה שמאלה היא דרך כיכר ולא ניתן לפנות בכל מקרה פנית פרסה) אך יש בו כדי ליצור **בלבול ואי בהירות לגבי האיסור לכניסת משאיות לחניון השוק.**

7.7 ברחבי המועצה לא נמצאו תמרורי הפניה לחניונים הנוספים (ברחוב המסגר וליד קול יהודה)

7.8 בכניסה לחניונים המוסדרים לא הותקנו תמרורי 626 המבהירים כי מדובר בחניה מוסדרת בצרוף תמרור 439 המציין מהם התנאים וההגבלות לגבי חניית משאיות בהתאם להחלטות רשות התמרור. (למעט התמרור בחניון המסגר המפורט מטה)

7.9 בכניסה לחניון המסגר מוצב תמרור 432+439 בהתאם להחלטת רשות התמרור מתאריך 05/06/2019 – **נמצא תקין.**

המלצות הביקורת

- 7.1 הביקורת ממליצה כי ועדת התמרור תבחן שוב את סוגיית חניית המשאיות בישוב, תקבל החלטות ותיישמם.
- 7.2 הביקורת ממליצה להציב בכניסה הראשית ובכניסה דרך רחוב המסגר תמרורי איסור חניית משאיות עם ציון התנאים שיוחלטו על ידי רשות התמרור. (439 + 435)
- 7.3 הביקורת ממליצה להציב תמרורי "קצה אזור אסור חניה" (436) ביציאות מהישוב.
- 7.4 הביקורת ממליצה להוסיף הכוונות למגרשי החניה הנוספים, להוסיף תמרורי חניה מוסדרת (626) בכניסה לחניונים ובהכוונה אליהם ותמרורי 439 המציינים את התנאים וההגבלות לחנייה אשר התקבלו על ידי רשות התמרור.
- 7.5 יש לבטל את תמרור איסור פניית פרסה למשאיות ברחוב דרך החולה לפני הכניסה לחניון השוק.

תגובת מהנדס המועצה

- 7.1 יבחן יחד עם הנהלת המועצה ויטופל בהתאם.
- 7.2 יתוקן בישיבת רשות תמרור מס 4 ב 2023.
- 7.3 יתוקן בישיבת רשות תמרור מס 4 ב 2023.
- 7.4 ידון בישיבת רשות תמרור מס 4 ב 2023.
- 7.5 ידון בישיבת רשות תמרור מס 4 ב 2023.

8. התאמת התמרור להחלטות הועדה

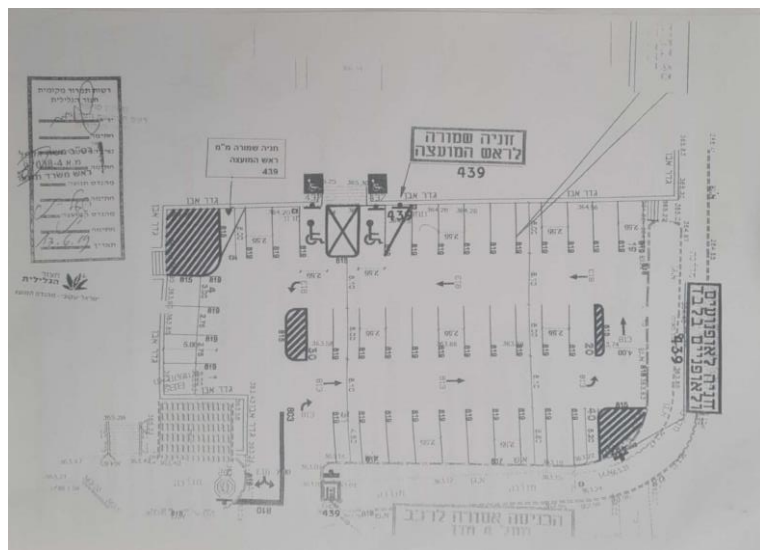
הביקורת עיינה בפרוטוקולים של ועדת התמרור ורשות התמרור בשנים 2017-2023 ובחנה את ההתאמה בין ההחלטות שהתקבלו בוועדת התמרור ואושרו על ידי ראש רשות התמרור המקומית-ראש המועצה, לבין הביצוע בפועל. לצורך הבדיקה, בחנה הביקורת את החלטות רשות התמרור בענין חניון המועצה אל מול הביצוע בפועל.

ממצאי הביקורת

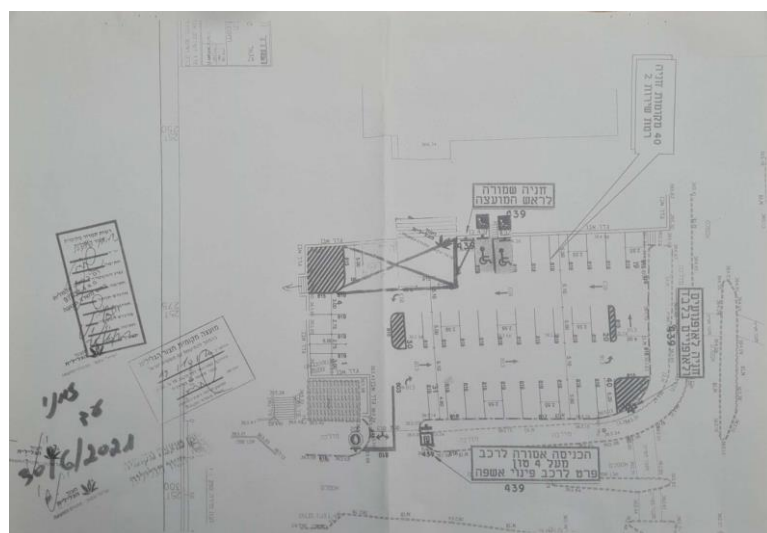
8.1 מעין בפרוטוקולים עולה כי סימוני הדרך והתמרורים בחניון המועצה נדונו מספר פעמים בוועדת התמרור ואושרו על ידי ראש רשות התמרור המקומית.

23/11/17 עמדת חניית אופנועים, עיבוי קוי ניתוב תנועה ואיסור חניה לרכב מעל 4 טון. (לא אותר תשריט)

05/06/19 הסטת מיקום לחניה למ"מ ראש המועצה.

20/10/20 העתקת 2 חניות נכים וחנית סגן ראש מועצה באופן זמני בשל שיפוצי בית המועצה.

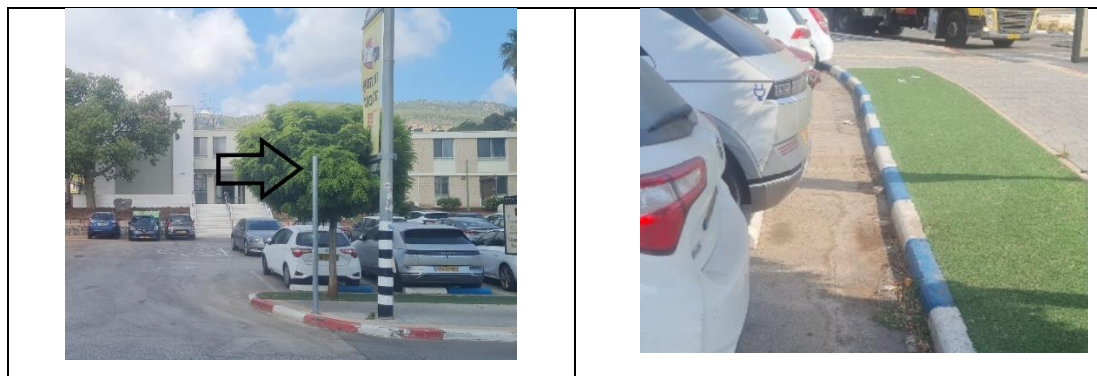

8.2 חניה בתשלום-

על פי החלטת רשות התמרון, בכניסה לחניון יוצב תמרור 626 המתיר חניה ובנוסף, הדופן במזרחית של החניון תצבע בצבעי כחול לבן שמשמעותה שהוסדרה חניה מסודרת בתשלום.

		
<p>817 במקומות שבהם הונהגה "חניה מוסדרת" באמצעות חוק העזר העירוני הנ"ל, יפורטו התנאים בתמרור 439.</p>	<p>439 למקרים בהם נדרש הסבר מילולי נוסף לנושא שאין לגביו תמרור מיוחד, ואשר מחייב לכל דבר וענין.</p>	<p>626 מגדירים ומודיעים על מקום חניה מוסדר לכלי רכב. מקומות החניה יכולים להיות בדרך לאורך אבן-השפה ו/או על המדרכה ו/או בשולים או במגרש נפרד.</p>

בפועל, תמרור החניה 626 ו 439 הוסרו על ידי המחלקה הטכנית לאחר שהוחלט להקפיא את הסדרת החניה בתשלום (לא על ידי רשות התמרון) אך סימון המדרכה 817 לא נמחק וקיימת אפשרות לשלם באמצעות פנגו על חניה בחצור הגלילית.

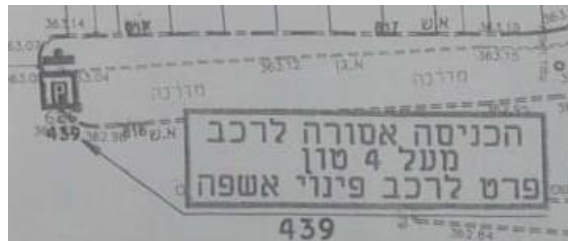

המצב הקיים אינו תואם להחלטות רשות התמרון וגורם להטעיית הציבור ולתשלום אגרות חניה לא חוקיות בהיקפים של עשרות אלפי שקלים.

8.3 כניסה/חניית רכב כבד-

רשות התמרור החליטה ב 2017 על איסור חנייה של רכב כבד בחניון המועצה.

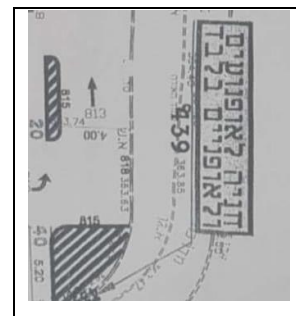
בתשריטים המאושרים של רשות התמרור מ 2019 ו 2020 נקבע כי בכניסה לחניון יוצב תמרור 439 עם הכיתוב "הכניסה אסורה לרכב מעל 4 טון פרט לרכב פינוי אשפה."

בפועל, לא מוצב תמרור בכניסה לחניון כפי שהחליטה הרשות.

8.4 חניה לאופנועים ולאופניים בלבד-

רשות התמרור החליטה כבר ב 2017 כי "תותקן עמדה לחניית אופנועים (פינה צפון מזרחית)" בתשריטים המאושרים של רשות התמרור מ 2019 ו 2020 נקבע כי יוצב תמרור 439 עם הכיתוב "חניה לאופנועים ולאופניים בלבד" וכן יסומן על הכביש סימון 815 "אי תנועה מסומן"

בפועל לא הוצב תמרור 439 ולא סומנה אי תנועה במקום שנקבע אלא סומן תא חניה לא ברור עם שפת מדרכה צבועה בכחול לבן אשר מזמין בפועל את הנהג להחנות את רכבו כפי שניתן לראות בתמונה.

8.5 איסור חניה בסמוך לפאה הצפונית-

רשות התמרור החליטה כי החניה במקביל לפאה הצפונית של החניון, בין מתחם חנית האופנועים ועד למדרגות הקטנות ליציאה מהחניון תאסר באמצעות סימון 818 - אדום לבן.

<p>818</p> <p>אבני שפה צבועות אדום-לבן: אסורה כל עצירה או חניה של רכב בכביש שליד אבני השפה, אלא אם הדבר דרוש למילוי הוראות כל דין.</p>

בפועל, כפי שניתן לראות בתמונה, לא סומן איסור חניה באמצעות צביעת השפה בצבעי אדום לבן, בניגוד להחלטת רשות התמרור.

8.6 הסדרי חניה זמניים-

ב 19/10/2020 החליטה רשות התמרון על **שינויים זמניים עד לתאריך 30/06/2021** בהסדרי התנועה והחניה בחניון המועצה במטרה להתאים את פעילות החניון לתחילת העבודה לשיפוץ מבנה המועצה.

במסגרת השינויים, בוטלו חניות לטובת הקצאת מתחם תפעולי לקבלן השיפוצים והוסטו חניות נכים וחנית סגן ראש המועצה.

למרות שתוקף השינויים המאושרים פג ולמרות שעבודות הקבלן הסתיימו לפני מספר חודשים, עדיין לא הוחזרו לתוקפן ההסדרים הישנים וכעת קיימים סימונים והסדרים מטעים בשטח ובסתירה להחלטות רשות התמרון, לדוגמה:

- חניית נכה מבוטלת עדיין צבועה בכחול למרות שנמצאים מול המדרגות שהורחבו.
- מעטפת איסור חניה מול המדרגות אינה תואמת לרוחב החדש.
- סימון אדום לבן לפני הכניסה לחניות שסומנו על גבול אזור התפעול של הקבלן עדיין לא נמחקו.

המלצות הביקורת

8.1 הביקורת ממליצה כי רשות התמרור המקומית תדון ותאשר מחדש את הסדרי התנועה והחניה בחניון המועצה ותפעל ליישום החלטותיה.

תגובת מהנדס המועצה

8.1 לעניות דעתי, צריך רק לבטל את ההסדרים הזמניים ולהטמיע ההחלטה הקבועה.

תגובות כלליות של מנהל אגף הטכני תשתיות ובינוי לדוח הביקורת

- בעבר, להוציא החלטות של ועדת תמרור שהאגף מיישם כשהם מועברים לחתום מטה. אין לי ספק שאם היתה לרשות תוכנית אב לתנועה וחנייה, הכל היה נראה אחרת ויש חובה בודאי לקדם זאת בבהילות ובדחיפות במסגרת אגף ההנדסה.
- תקציבים המועברים ע"י משרד התחבורה לניתוב וסימון הם פשוט לעג לרש. 240,000 ₪ בשתי פעימות לשנה ולעיתים מועבר תקציב על סך 120,000 ₪ בלבד, כדי לסבר את האוזן. עלות ניתוב כל הישוב כ-1,500,000.

פרק ב'

דוח ביקורת בנושא

בטיחות במוסדות חינוך

1. כללי**1.1. מבוא**

לבטיחות במוסדות חינוך קיימת חשיבות עליונה, והיא מצריכה זהירות והקפדה יתרה על קיום נהלים. לשם כך, על הרשות המקומית לפעול בשני מישורים במקביל:

- הקפדה על הנחיות משרד החינוך בכל הנוגע לשמירה על בטיחות מבני החינוך, מתקנים וחצרות.
- בדיקות תקופתיות שוטפות לשם גילוי מפגעים והסרתם.

באמנת זכויות הילד, שנכנסה לתוקף בנובמבר 1991 נקבע כי "המדינות החברות יבטיחו כי מוסדות ושיירות האחראיים לטיפול או הגנה על ילדים, וכיוצא באלה מיתקנים, יעמדו בתקנים הנקבעים בידי הרשויות המוסמכות, בפרט בתחום הבטיחות, הבריאות, מספר עובדיהם וכשירותם, והפיקוח הנאות". משרד החינוך קבע נהלים לקיום הבטיחות במוסדות החינוך והגורמים האחראים למלא את דרישות הבטיחות, הן לפני פתיחת שנת הלימודים והן במהלך השנה, כדי לצמצם ככל האפשר כשלי בטיחות. בהחלטת ממשלה מס' 481 (להלן: "החלטת ממשלה") מיום 22.07.2001, נקבע כי "נטל האחריות הישירה לבטיחות התלמידים והמורים, חל על בעלי מוסדות החינוך, כאשר האחריות הכוללת חלה על משרד החינוך". המשמעות היא, שהמועצה המקומית חצור היא האחראית הישירה להקפדה על בטיחות במוסדות החינוך.

מוסדות החינוך מקיימים פעילויות רבות ומגוונות במסגרת העשייה החינוכית. במהלך הפעילויות אלה, עשויים להפגע תלמידים כתוצאה מתאונות, שאינן הכרח המציאות. הגורמים להתרחשות תאונות יכולים להיות אנושיים, דוגמת אלימות בין תלמידים, וגורמים סביבתיים, דוגמת מפגעי בטיחות.

קיימים מוקדים רבים במוסדות החינוך, בהם עלולות להתרחש תאונות:

- חצר בית הספר
- כיתות ומסדרונות
- אולם ספורט /מגרש ספורט
- טיולים/סידורים ועוד.

בשיחה שערכה הביקורת עם מנהל מחלקת חינוך (שסיים תפקידו נכון למועד הגשת טיוטת דוח הביקורת) נמסר כי בעיר קיימים 37 מוסדות חינוך כמפורט להלן:

סוג מוסד	בתי ספר	גני ילדים	סה"כ
מוכר	5	18	23
מוכר שאינו רשמי	4	8	12
בעלות פרטית	2	-	2

1.2. מטרת הביקורת

- ✓ בחינת עמידת הרשות המקומית בהוראות משרד החינוך 'ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר'.
- ✓ יישום 'חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים. תשע"ח-2018' על ידי הרשות המקומית.

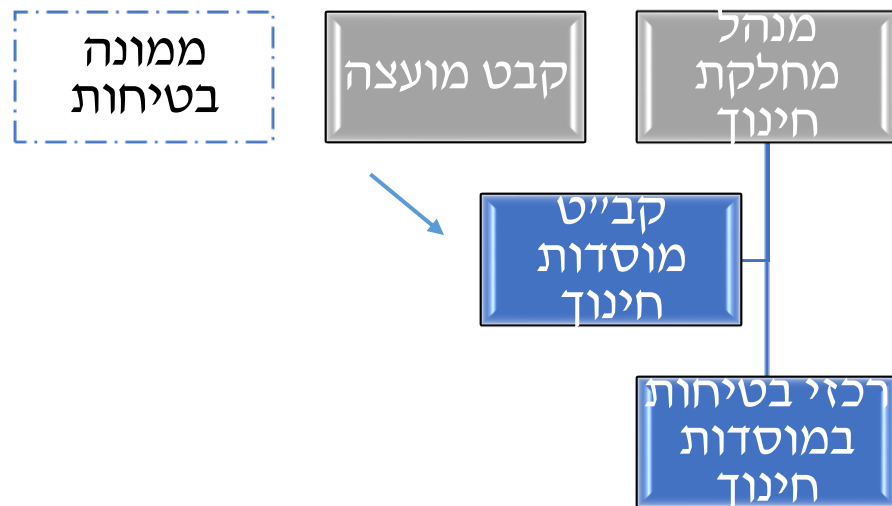
1.3. רקע נורמטיבי

- רשימה מנחה לעריכת מבדק בבית ספר, גן ילדים, פנימייה וכפר נוער, משרד החינוך, 2019.
- החלטת ממשלה מספר 29 "תיקון ליקויי בטיחות והסרת מפגעים בטיחותיים במוסדות חינוך" (22.7.01).
- ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר, הוראת קבע מס' 0143, 2018.
- טיפול הרשויות המקומיות ובעלים פרטיים בקרינה בלתי מייננת במוסדות חינוך, מבקר המדינה, דוח ביקורת לשנת 2015.
- ליקויי בטיחות בגני הילדים, מבקר המדינה 2019.
- חינוך מוכר שאינו רשמי, מבקר המדינה 2008.
- תקנות פיקוח על בתי הספר (בקשה לרישיון), תש"ל-1970
- חוק פיקוח על בתי הספר, תשכ"ט-1969
- הוראת תכ"ם 'הגנה על זכויות העובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון', משרד האוצר- החשב הכללי, מספר הוראה 8.2.1
- חוק העסקת עובדים על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה והניקיון בגופים ציבוריים, תשע"ג-2013
- תחזוקה ובטיחות של מוסדות חינוך- בתי ספר על יסודיים, מבקר המדינה 2023.
- 'חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים. תשע"ח-2018'

2. מבנה ארגוני

מבנה ארגוני המתוכנן כיאות, הכרחי ברשות מקומית על מנת לבצע באופן יעיל משימות מורכבות, כך שיתאפשר שיתוף פעולה ותיאום בין כל הגורמים האמונים על ביצוע משימה מסוימת, חלוקת עבודה וסמכויות הפיקוח בין הגורמים, תקצוב באופן יעיל את כל הגורמים השונים, תכנון מראש וקבלת החלטות על בסיס תחזיות, הפקת מסקנות וכיוצ"ב.

הטיפול בבטיחות מוסדות חינוך כולל שורה של בעלי תפקידים, כדלקמן:

להלן תפקידם הרלוונטי לביקורת:

- **מנהל אגף חינוך** - אחריות כוללת על כלל מערך החינוך היישובי, כולל בטיחות במוסדות החינוך.
- **קב"ט מועצה** - אחריות כוללת על מערך הביטחון והבטיחות ברשות, הן בעתות שגרה והן בעתות חירום.
- **קב"ט מוסדות החינוך (להלן: "קב"ט מוס"ח")** אחראי לקיים את סדרי הביטחון והבטיחות במוסדות החינוך.
- **רכז בטיחות** - מסייע למנהל המוסד החינוכי בשמירה, בין היתר, על הבטיחות הבית ספרית ומבצע הנחיות של קב"ט מוסדות החינוך. על פי הוראת הקבע, רכז הבטיחות יבצע, בין היתר, את הפעולות הבאות: יתדרך את צוות העובדים, ירכז דיווחים על ליקויים ומפגעי בטיחות, ידווח על תאונות ופציעות בבית הספר וידווח לקב"ט מוס"ח על כל אירוע חריג.
- **ממונה בטיחות** - עיקר תפקידו הוא לנהל ולהוציא אל הפועל פרוצדורות, המיועדות לבקרה על הבטיחות במקום. כולל ביצוע בדיקות רלוונטיות אחת לשנה, זיהוי תקלות וחוליות חלשות בשרשרת הבטיחות, ומתן מענה מידי ומיטבי לכל מקרה בו קיים סיכון בטיחותי. ממונה הבטיחות במועצה המקומית חצור עובד במיקור חוץ.

בהחלטת הממשלה נקבע, כי "שרת החינוך, בהתייעצות עם שר הפנים, יפעלו להכשרת ולהסמכת ממוני בטיחות למוסדות החינוך. ממוני הבטיחות יהיו מבין עובדי הרשות המקומית, כאשר הדרכת והסמכת ממוני הבטיחות תהיה באחריות ובמימון משרד החינוך".

על פי חוזר מנכ"ל משרד החינוך, חוזר מיוחד ז' התשנ"ז 1997, הרשות המקומית תמנה ממונה עירוני על בטיחות במוסדות חינוך, שיטפל בדו"חות ביקורת הבטיחות ובפניות של מנהלי מוסדות החינוך.

הממונה יקיים קשר ישיר עם יועץ הבטיחות ועם הממונה על הבטיחות בלשכה המחוזית של משרד החינוך.

כל עוד לא מונה עובד מיוחד לתפקיד זה, יטפל מנהל אגף החינוך גם בענייני בטיחות. בנוסף, בהתאם לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ו 1996 "לא יעסוק אדם כממונה על הבטיחות ולא יועסק ככזה, אלא אם בידו אישור כשירות תקף". בעל אישור כשירות, חייב להשתתף מדי שנה בשמונה ימי השתלמות לפחות.

ממצאי הביקורת

1. מבדיקת הביקורת עולה, כי קב"ט מוס"ח סיים את הכשרתו וקיבל תעודת סיום למנהלי אבטחה וקב"ט מוס"ח- תקין.
2. ממשקי העבודה עם רכזי הבטיחות בבתי הספר, אינם מעוגנים בנוהל ובשיטת עבודה מובנית, המאפשרת מעקב ובקרה אחר הנעשה במוסדות החינוך היישוביים, לדוגמה:
  - לא קיימת רשימה, המרכזת את שמות רכזי הבטיחות בבתי הספר וכוללת פרטים ליצירת קשר.
  - לא נמסר לביקורת, תיעוד על פניות של רכזי ביטחון ו/או מנהלי בתי ספר, המדווחים על תקלות בטיחותיות, תאונות וכדומה.
3. נכון למועד הביקורת, 21.8.23, טרם גובשה רשימה של רכזי הבטיחות בבתי הספר וחלקם טרם הוכשרו לביצוע תפקידם. בשיחה שקיימה הביקורת עם הקב"ט מוס"ח עלה כי משרד החינוך טרם קבע מועד לקורס.

המלצות הביקורת

- 2.1 מומלץ, כי קב"ט מוס"ח יעגן את ממשקי העבודה בין רכזי הבטיחות בבתי הספר והמנהלים לבינו ובו ייקבעו נושאים דוגמת:
  - אופן דיווח על תקלות בטיחותיות ותאונות
  - הכשרת רכזי בטיחות ורענון שנתי
  - ריכוז פניות
- 2.2 מומלץ להכשיר את רכזי הביטחון טרם פתיחת שנת הלימודים.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

3. אבטחת מוסדות חינוך

משטרת ישראל נושאת באחריות לאבטחה במוסדות החינוך, והיא מיישמת זאת, בהתאם לשיקוליה המקצועיים ולפי קריטריונים שקבעה בנושא. התפעול היומיומי של מערך האבטחה נעשה על ידי הרשות המקומית, באמצעות קב"ט מוס"ח. במכרז פומבי של העירייה 'שירותי שמירה, אבטחה וסיור במוסדות חינוך, מוסדות ציבור ואבטחת אירועים', שמספרו 21/19, זכתה חברת 'ניב בטחון' (1997) בע"מ (להלן: "ניב בטחון"). ההסכם נחתם ביום 28.08.2019 לתקופה של שנה. סעיף 3.3 להסכם, קובע כי "המועצה רשאית להאריך את ההתקשרות לתקופות נוספות, מעת לעת על פי שיקול דעתה הבלעדי, לתקופה של 12 חודשים בכל פעם...., לא יעלה בכל מקרה על 60 חודשים מיום חתימת ההסכם כאמור (עד ליום 31.8.2024). הארכת ההתקשרות תעשה על ידי מורשי החתימה במועצה ובכתב בלבד". סעיף 17 להסכם מפרט 'תשלומים וזכויות עובדים', ביניהם: שכר יסוד לעובד, הטבות סוציאליות, חיבור למערכת דיווח שנקבעה על ידי משטרת ישראל, מענק מצוינות, שי לחג וכדומה. חוק העסקת עובדים על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה והניקיון בגופים ציבוריים, תשע"ג-2013, מפרט שורה של הוראות, החלות על גוף ציבורי בהתקשרות עם קבלן מתחום הניקיון והשמירה. החוק כולל התייחסות לשכר יסוד, הטבות סוציאליות, מענקים ועוד.

ממצאי הביקורת

1. מבדיקת הביקורת עולה כי המועצה לא ביצעה את ההליך הקבוע בהסכם ההתקשרות לצורך הארכת ההתקשרות. הליך זה, מפורט בסעיף 3.3 להסכם ובו נקבע, כי "הארכת ההתקשרות תעשה על ידי מורשי החתימה במועצה ובכתב בלבד".
2. המועצה אינה מקפידה על קבלת דיווח תקופתי, המפרט תשלומי שכר והטבות סוציאליות לעובדי השמירה במוסדות החינוך. דוח כזה דרוש, על מנת לוודא כי לא מתקיימות הפרות דיני עבודה במסגרת ביצוע ההתקשרות.

המלצות הביקורת

- 2.3 יש להאריך את הסכם ההתקשרות עם ניב בטחון בהליך סדור ולמסור לחברה מסמך הארכה, החתום על ידי מורשי החתימה בעירייה.
- 2.4 יש להקפיד על קבלת דיווח בנוגע לתשלומי עובדי השמירה, הכוללים את כל סעיפי השכר הקבועים בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה והניקיון בגופים ציבוריים, תשע"ג-2013. מומלץ לדרוש מחברת ניב בטחון אישור מרואה החשבון בנוגע לשמירה על זכויות העובדים ותשלומים הקבועים בחוק.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

4. תוכנית עבודה

תוכניות העבודה השנתיות של הרשות, מהוות כלי עזר בחשיבה אסטרטגית ומשקפות את כלל הפעולות, שהרשות מתכננת לבצע בתקופה נתונה, כדי להגיע מהמצב הקיים, למצב עתידי רצוי. "מודל תוכנית עבודה אפקטיבית- קווים מנחים לרשויות מקומיות", שפורסם על ידי משרד הפנים בשנת 2016 (להלן: "המודל"), מדגיש, כי תוכנית עבודה אפקטיבית, הינה כלי לניהול, אשר מאפשר יישום החזון של הרשות באמצעות תכנון עתידי, תוך פיקוח ומעקב אחר ההתקדמות, זיהוי אתגרים וכשלים, הערכת יעילות ושיתוף פעולה חוצה ארגון על בסיס מטרות ויעדים משותפים. על פי המודל, תוכניות העבודה השנתיות של הרשות, מהוות כלי עזר בחשיבה אסטרטגית ומשקפות את כלל הפעולות, שהרשות מתכננת לבצע בתקופה נתונה, כדי להגיע מהמצב הקיים, למצב עתידי רצוי.

מודל תוכנית עבודה, קובע שלושה תהליכים הכרחיים, בבניית תוכנית עבודה אפקטיבית:

הביקורת קיבלה לעיונה את קובץ תוכניות העבודה של המועצה לשנת 2023. תוכנית העבודה מפרטת, בין היתר, את יעדי הרשות, יעדים מחלקתיים, משימות, אבני דרך, ביצוע (לפי רבעונים), אחריות, הוצאה וסעיף תקציבי.

הביקורת 'גזרה' מתוך תוכנית העבודה את יעדי ומשימות קב"ט מוס"ח ובחנה אילו יעדים בוצעו ובאיזה אופן.

להלן טבלה המפרטת את מדגם הביקורת:

יעדי מחלקה על פי תוכנית עבודה	משימה	סטטוס הביקורת	התייחסות הביקורת
הכנת מוסדות חינוך לשעת חירום	מיפוי מקלטים בבתי ספר והפקת דוח מצב עדכני לכל מקלט	בהערכת מצב שנערכה ביום ה- 48 ללחימה דווח כי קיים מקלט מוצף ומספר מקלטים המשמשים כמחסנים.	משימה לא בוצעה על פי תוכנית העבודה.
	השלמת חלוקת ציוד חירום לכלל בתי הספר בהתאם לצרכים ומיפוי		משימה לא בוצעה על פי תוכנית העבודה.
	בדיקות בטיחות שנתיות למוסדות החינוך- הכנה לפתיחת שנת הלימודים	בוצע	
	תיקון ליקויי בטיחות במוסדות חינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים	בוצע חלקית	בבדיקת הביקורת נתגלו ליקויים שלא תוקנו במהלך השנה ואף לא לאחר בדיקת בודק הבטיחות (ראה ממצאים פרק 12)

ממצאי הביקורת

4.1 מבדיקת הביקורת את תוכנית העבודה עולה:

- נושא בטיחות במוסדות חינוך, אשר יש לבצעו על בסיס שנתי בתקופות שגרה, הוגדר ביעדי הרשות כ"הכנת מוסדות חינוך לשעת חירום".
  - תוכנית העבודה אינה כוללת תקציב בגין תיקון ליקויי בטיחות במוסדות החינוך ותקציב בגין בדיקות בטיחות שנתיות במוסדות החינוך כנדרש בהוראות משרד הפנים. הביקורת מדגישה כי עלות הבדיקות השנתיות ותיקון הליקויים הינה גבוהה ולא ניתן לה מענה בתוכנית העבודה.
- 4.2 קב"ט מוסדות חינוך לא בנה תכנית עבודה מחלקתית מפורטת המבוססת על תכנית העבודה השנתית של המועצה.

המלצות הביקורת

4.1 מומלץ, כי קב"ט מוסדות חינוך יערוך תוכנית עבודה שנתית מחלקתית מפורטת, מקושרת תקציב, ובה יכלול, בין היתר, את הנושאים הבאים:

- מדיניות המועצה בנושא בטיחות במוסדות החינוך
- הדרכות בטיחות, כולל מועדים ייעודיים בשנת הלימודים
- הוראות בטיחות
- תאריכים ייעודיים לכנסי בטחון ובטיחות והדרכות אחראי בטיחות במוסדות החינוך.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

5. נהלי עבודה

מטרת כתיבת נהלים הינה תיעוד שיטת העבודה ו/או דרכי ביצוע פעילות ליצירת נורמת עבודה אחידה, המאפשרת הדרכה, אכיפה ופיקוח, לרבות הגדרת אחריות וסמכות. הנהלים יוצרים שפה משותפת לכלל המנהלים והעובדים ומתארים את שגרת העבודה.

בדוח ביקורת של מבקר המדינה על הרשויות המקומיות לשנת 2022, קבע המבקר, כי "לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, הנחיות מנהליות, ובכלל זה נהלים, מכוונות לסייע למינהל הציבורי, להחליט במהירות וביעילות בכל המקרים הנופלים במסגרת ההנחיות, ולהימנע במקרים דומים מהחלטות הסותרות זו את זו ואף את מטרת הארגון. מטרת הנהלים בארגון, היא בין היתר להגדיר ולפרט את תהליכי הביצוע של פעולות שונות; להגדיר תיאום, אחידות, פשוט ויעול של דרכי הביצוע ולתת להן תוקף מחייב; לאפשר שליטה, פיקוח ובקרה על התהליכים ועל הפעולות השונות בארגון."

ממצאי הביקורת

מבדיקת הביקורת עולה, כי לאגף אין נהלי עבודה כתובים, המסדירים את נושא הבטיחות במוסדות החינוך.

בשיחה שקיימה הביקורת עם מנהל אגף חינוך, קב"ט הרשות וקב"ט מוסדות חינוך, עלה, כי הם פועלים על פי הנחיות חוזרי מנכ"ל.

המלצות הביקורת

5.1 מומלץ, כי האגף יערוך נהלי עבודה, המעגנים את תהליכי העבודה בתחום הבטיחות במוסדות החינוך, כולל הגורמים המעורבים ותחומי האחריות. יש להקפיד כי נהלי העבודה יושתתו על הוראות חוזרי מנכ"ל משרד החינוך.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

6. מערכות מידע

השימוש במערכות מידע הכרחי לפעילות השוטפת של כל ארגון, לרבות רשויות מקומיות. מערכת המידע מאפשרת תיעוד ומעקב אחר הזמנות, דרישות תשלום, קבלת תשלומים, מעקב אחר אבטחה במוסדות חינוך, מעקב אחר ביצוע בדיקות תקופתיות וכדומה.

המועצה עושה שימוש במערכות המידע הבאות:

פרקטיקל - מערכת דיווח של חברת 'גנית פארק', המפרטת ביצוע בדיקות חודשיות במתקני המשחקים במוסדות החינוך, כולל פירוט ליקויים שנמצאו ותיקונים שנערכו.

OK2GO - מערכת מידע, המאפשרת על ידי משטרת ישראל, באמצעותה מאבטחי מוסדות החינוך מדווחים נוכחות. המערכת מאפשרת לקבט מוס"ח בקרה ופיקוח על נוכחות העובדים, שעת הגעה ודיווח על מאבטחים מחליפים.

ממצאי הביקורת

מבדיקת הביקורת עולה, כי קבט מוס"ח אינו עושה שימוש תדיר במערכות המידע ואף טרם הוכשר בהפעלתן, בהפקת דוחות בקרה, בחינת ליקויים ובקורות פתע. בשיחה שקיימה הביקורת עם הקב"ט, עלה, כי אין לו כלל הרשאת גישה למערכת הפרקטיקל וכי טרם הפעיל את המערכת, ממועד מינוי לאחראי על בדיקת מתקני המשחקים, בחודש ינואר 2023. כן עלה, כי לקב"ט יש הרשאה למערכת המידע של מאבטחי מוס"ח.

המלצות הביקורת

6.1 הביקורת ממליצה, כי קבט מוס"ח יוכשר לאלתר בהפעלת מערכות המידע הממוחשבות וזאת על מנת שיוכל לבצע בקרה ופיקוח שוטפים, דוגמת:

- פעולות של חברת גנית פארק וחיובים של חברת ניב ביטחון
- בקרה על שעות עבודה של מאבטחים
- בדיקה יומית של מאבטחים מחליפים

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

7. תקציב

תקציב הוא כלי ניהולי, שמטרתו תרגום תכנית העבודה למונחים כספיים ותכנון מראש של הוצאות והכנסות הארגון בחלוקה לנושאים/תחומים. לרוב מתבצע תכנון תקציבי לתקופה של שנה, המקבילה לשנת מס (תקציב שנתי), אך לעיתים מתבצע תכנון תקציבי למשך חייו של פרויקט, או לתקופה ארוכה או קצרה יותר (תקציב רב שנתי, תקציב רבעוני, תקציב חודשי וכדומה). הביקורת קיבלה לעיונה כרטיס הנהלת חשבונות שמספרו 1812200420, אחזקת מוסדות חינוך- גני ובתי ספר, המפרט הוצאות בחינוך לשנים 2021- ספטמבר 2023. להלן ההוצאות בש"ח במוסדות החינוך, כפי שפורטו בכרטיס:

גנים	בתי ספר	
24,167	33,745	2021
20,068	145,269	2022
23,438	36,113	2023
67,673	215,127	סה"כ

מבדיקת הביקורת את כרטיס הנהלת החשבונות של אחזקת מוסדות עולה, כי קיים גידול משמעותי בהוצאות משנת 2021 לשנת 2022 ובשנת 2023 הוצאות האחזקה (נכון לספטמבר 2023) ירדו.

לדברי הגזברית, התקציב משתנה בהתאם לצרכים שעולים מן השטח. משהסדרנו גדר ומעקות באמי"ת בהיקף של עשרות אלפי ש"ח הצורך לא רלוונטי בשנה העוקבת.

8. ועדת בטיחות

הוראת קבע של משרד החינוך מספר 0143 מיום 15.08.2018 קובעת בסעיף 5.1.1 "מומלץ להקים ועדת בטיחות בית ספרית, שמטרתה לקדם את ההסברה על התנהגות ראויה ובטוחה של מורים ותלמידים במוסד החינוכי, כדי לקדם את נושא הבטיחות הבית ספרית". בנוסף, ממליץ המשרד על הרכב הוועדה, התכנסויותיה ונושאים לדיון, ביניהם:

- גיבוש המלצות להנהלת המוסד החינוכי בנוגע ליעדי ניהול הבטיחות
- ייזום סיורי בטיחות במוסד החינוכי
- מעקב שוטף אחר יישומם של יעדי הבטיחות
- ייזום הסברה והדרכה בעקבות תקריות בטיחות.

ממצאי הביקורת

בשיחה שקיימה הביקורת עם מנהל אגף חינוך, קב"ט המועצה וקב"ט מוסדות חינוך, עלה, כי לא קיימת בבתי הספר ועדת בטיחות, אולם בעלי התפקידים המצוינים לעיל הינם חלק מוועדת הבטיחות היישובית. הביקורת קיבלה לידיה את פרוטוקולי ועדת הבטיחות היישובית לשנת 2023 (עד למועד הביקורת). להלן פירוט הישיבות בהם נדון נושא בטיחות במוסדות החינוך:

תאריך הוועדה	נוכחות מוס"ח	קב"ט	העלאת סוגיות בנושא בטיחות במסגרות חינוך
09.03.2023	x		בקשה של מנהל אגף חינוך להתחיל לבצע בדיקת בטיחות במוסדות חינוך באופן מיידי
29.05.2023	+		דיווח על ליקויי בטיחות במוסדות החינוך
15.06.2023*	+		דיווח על היעדר מקלטים במוסדות חינוך.

*ישיבת הוועדה התקיימה בנוכחות קב"ט מוס"ח וקב"ט מועצה בלבד.

נמצא, כי ועדת הבטיחות היישובית כוללת את קב"ט מוסדות החינוך ודנה בסוגיות הנוגעות לנושא הבטיחות ואישורים שנתיים למוסדות החינוך. יחד עם זאת, הדיונים אינם כוללים דיווחים ודיונים בנושאים הקשורים לבטיחות שוטפת, תאונות במסגרות חינוך, ליקויים החוזרים על עצמם ופיתרון מערכתי לסוגיות חוזרות ונשנות.

המלצות הביקורת

על קב"ט מוס"ח לדאוג כי יופעלו בכל בתי הספר ועדות בטיחות בית ספריות אשר יקדמו את נושא הבטיחות בבית הספר בהתאם להמלצה המצוינת בהוראת קבע של משרד החינוך מספר 0143.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

9. דיווח על תאונות

בכל שנה נפגעים תלמידים במוסדות החינוך, המקום בו הם שוהים רוב שעות היום. מנתוני משרד החינוך לשנת הלימודים תשע"ט עלה כי יותר מ- 21,000 תלמידים נפגעו בתאונות במוסדות החינוך.

בשנת 2012 פרסם מבקר המדינה דוח ביקורת בנושא "פעולות למניעת תאונות במערכת החינוך" ובו התייחס, בין היתר, להוראות הדיווח על תאונות אותן קבע משרד החינוך ועל הפער בין מספר התאונות המתרחשות במוסדות החינוך לאלו המדווחות "...מתגבר ביתר שאת החשש שבתי הספר מדווחים למשרד רק על שיעור קטן מכלל התאונות. מכל האמור לעיל עולה שנתוני משרד החינוך בנוגע למספר התאונות שאירעו ... הם חלקיים בלבד, ולמעשה, אין בידי המשרד נתונים מלאים על כל התאונות שאירעו במערכת החינוך..."

הוראות קבע מספר 0279 (להלן: "ההוראה") שעודכנה בחודש ינואר 2022 קובעת כי "מטרת הדיווח על תאונה היא לתעד תאונה שאירעה לתלמיד במהלך פעילות רשמית של המוסד החינוכי או מטעמו. במקרה של תאונה, ייתכן שמשרד החינוך, הרשות המקומית או הבעלות על המוסד או עובדיהם, יהיו בין הנתבעים אם תיוחס להם לכאורה אחריות בגין אותה תאונה. הדיווח על פרטי התאונה ישמש הן לבחינת אופן התרחשותה הן לצורך ניהול הסיכונים ולהפקת לקחים על ידי הגורמים הרלוונטיים".

סעיף 2 קובע כי חובת הדיווח חלה על מנהל המוסד החינוכי, כולל מנהלת גן, וכי יש לדווח על "כל תאונה שאירעה לתלמיד במהלך פעילות רשמית של המוסד החינוכי ואשר בעקבותיה נדרש טיפול רפואי, ובכלל זה מקרה שאירע מחוץ לכותלי המוסד החינוכי ומטעמו, כגון בסיוור לימודי, בטיול, ביום ספורט, בפעילות של"ח ובפעילות לימודית במוסד אחר..."

סעיף 3 להוראה קובע את אמצעי הדיווח:

"כל בתי הספר בפיקוח משרד החינוך מחויבים לדווח על תאונות תלמידים באמצעות מערכת דיווח אירועים חריגים בלבד דרך פורטל מוסדות חינוך. הדיווח במערכת נועד להפיק דוח ממוכן בנוסח אחיד המאפשר תקינות ושלמות הנתונים, הפקת דוחות סטטיסטיים וניהול סיכונים.

גני ילדים שיש ברשותם אמצעים דיגיטליים (מחשב ואינטרנט) יוכלו לדווח על תאונות תלמידי הגן באמצעות מערכת דיווח אירועים חריגים דרך פורטל מוסדות חינוך. גני ילדים שאין ברשותם אמצעים דיגיטליים (מחשב ואינטרנט), ימשיכו לדווח באמצעות טופס הדיווח הידני ויפעלו על פי ההנחיות המצורפות בו".

סעיף 4 קובע את נוהל הדיווח והפצת הדוח:

- "דיווח ראשוני על תאונה: הדיווח יבוצע בתוך שבעה ימים מיום התאונה - פרק זמן זה ניתן כדי לאסוף את מרב הפרטים והידיעות על המצב הראשוני של התלמיד ועל נסיבות המקרה. בקרות אירוע תאונה לתלמיד אשר בעקבותיה נדרש טיפול רפואי, ייתכן שיידרש פינוי לטיפול רפואי בקהילה או בבית חולים ובהמשך יידרש להשלים את הדיווח אם התלמיד נעדר מהלימודים בעקבות התאונה.
- הפצת דוח ראשוני על תאונה: לאחר סיום הדיווח, יש להדפיסו, להחתים את מנהל המוסד החינוכי ולשולחו לגורמים שברשימת התפוצה שלהלן ובכפוף להוראות סעיף 5:

- המקור יתויק בתיק תאונות במוסד החינוכי.
  - העתק 1 למפקח על המוסד החינוכי.
  - העתק 2 למנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית/לבעלים של המוסד החינוכי.
  - דיווח משלים: אם התלמיד נעדר מהלימודים בעקבות תאונה - ימולא דוח משלים מייד עם שוב התלמיד ללימודים. השלמת הדיווח היא חובה ותכלול רישום ימי היעדרות מהלימודים, מספר ימי האשפוז ורישום קבלת מסמכים רפואיים, אם התקבלו.
- הביקורת קיבלה לעיונה תיק דיווח תאונות שהתרחשו בבתי הספר.
- הביקורת ביקשה לבחון קובץ ריכוז תאונות המצויות אצל היועצת המשפטית וביום 05.11.2023 מסרה היועצת המשפטית כי:
- " בשנים אחרונות הרשות מבוטחת בפוליסות הביטוח תאונות אישיות לתלמידים בחברת הביטוח איילון באמצעות סוכנות משכ"ל.
- לפני כ-3 שנים, למיטב זכרוני, משכ"ל הפיצו בכל הרשויות לינק כניסה לטופס מקוון של חברת הביטוח על מנת שהורים, במקרה התאונה יוכלו למלא ולשלוח את טופס ישירות לחברת הביטוח. לכן רב התביעות לא עברו דרכי. עפ"י בקשתך פניתי למשכל וביקשתי להעביר אלי את רשימת התביעות, הם פנו לחברת איילון (כי טפסים מגיעים ישירות להם) אנחנו ממתנינים לתשובתם. ברגע שאני אקבל עדכון במידי אעביר אליך".
- הביקורת ערכה מדגם לבחינת מסמכים בתיק דיווח תאונות ואת אופן הדיווח על התאונות.

להלן טבלה המפרטת את הנתונים:

מסד	שם בי"ס	שם תלמיד	מספר דו"ח תאונה	דיווח באמצעות מערכת	תאריך האירוע	תאריך הפקת דוח	תאריך דיווח באגף חינוך	נדרש פינוי	חתימת מנהל	העדרות תלמיד	סוג פגיעה
תיק חינוך											
1	שבט סופר	ש.ג.	212631	+	27.7.20	20.7.23	31.7.23	+	-	-	חתך באמת היד
2		ק.ס.	286403	+	11.6.23	13.6.23	14.6.23	+	+	-	גבס יד שמאל
3		צ.ק.	279833	+	28.2.23	27.3.23	29.3.23	+	+	יומיים	עקירה
4		א.ג.	252296	+	11.5.22	23.5.22	23.5.22	+	+	5 ימים	גבס
5		ב.א.	272361	+	13.12.22	17.1.23	18.1.23	+	+	יומיים	גבס

ממצאי הביקורת

1. אגף החינוך אינו מנהל קובץ מרוכז בגין תאונות שהתרחשו במוסדות החינוך. מהנמסר לביקורת באגף החינוך עלה, כי דיווחי תאונות המתקבלים בעירייה מתוייקים ואינם עוברים לטיפול על ידי גורם כלשהו. יודגש, כי בתיק החינוך נמצאו רק דיווחי תאונות מבתי הספר שבט סופר וחוני המעגל ודיווח של 5 תאונות בגני הילדים. לא ניתן לדעת, האם ביתר מוסדות החינוך לא התרחשו

- תאונות/ התרחשו ולא דווחו/ או התרחשו, דווחו ולא הועברו לאגף החינוך. בשיחה שקיים מבקר המועצה עם רכזת גני הילדים עלה, כי ידוע לה על 2 תאונות שהתרחשו בגן דקל ולא דווחו:
- תאונה שהתרחשה ביום 1.9.23, ילד בשם י.ד.א, אשר נפל ונחבל בראשו.
  - תאונה שהתרחשה ביום 1.5.23, ילד בשם ב.צ. דיווח הועבר, אולם לא היה המשך טיפול.
2. קב"ט מוס"ח אינו מקבל דיווחים ממוסדות החינוך ו/או אגף החינוך בנוגע לתאונות שהתרחשו בבתי הספר. המשמעות היא, שככל שהתאונות התרחשו כתוצאה מליקויי בטיחות, הקב"ט אינו מעודכן ואינו מטפל בתיקון הליקוי באופן מיידי.
3. סעיף 4 להנחיות, קובע כי "אם תלמיד נעדר מהלימודים בעקבות תאונה - ימולא דוח משלים מייד עם שוב התלמיד ללימודים. השלמת הדיווח היא חובה ותכלול רישום ימי היעדרות מהלימודים, מספר ימי האשפוז ורישום קבלת מסמכים רפואיים, אם התקבלו".

להלן טופס דיווח משלים כפי שפורסם בפורטל משרד החינוך:

דו"ח משלים	
<p>במסגרת דו"ח מיום _____ שם הנמען: _____</p> <p>מס' טבוע _____ (ימולא וישלח מיד לאחר שוב התלמיד ללימודים ו/או קבלת מסמכים רפואיים) תאריך התאונה: _____ / _____ / _____</p> <p>שם המוסד: _____</p> <p>נמנע/ה נעדר/ה מלימודים מיום: _____ ועד יום _____ סה"כ ימים מותך זה מאושפז/ת בבית _____ ימים. מצ"ב מסמכים רפואיים הקשורים לתאונה. חתימת המנהל/ת - נגנת _____ תאריך: _____</p>	
<p>מדינת ישראל משרד החינוך</p> <p>לגבי תלמיד/ותוך שנמצע במסגרת בית ספרית בשטח המוסד החינוכי או מחוצה לו. אין כאמור בדיווח זה כדי להציג תמונה מלאה של כל נתוני האירוע.</p> <p>מס' טבוע _____</p> <p>תאריך התאונה: _____ / _____ / _____</p> <p>שעת התאונה: _____</p>	
<p>דיווח ראשוני על תאונה</p> <p>הודעת ל פילי הר"ח</p> <p>1. הודעת ישלח תוך 7 ימים מיום התאונה הישאל על כל פרטי</p> <p>2. שטר היעדרות או מסמכים רפואיים ישלחו במיד</p> <p>3. המסמכים ישלחו במסגרת דו"ח ראשוני על מנת המוסד החינוכי בלבד.</p> <p>4. תמונה כמתני בהנחיות הפעורנות</p>	
<p>פרטי המוסד</p> <p>שם המוסד: _____</p> <p>שם המנהל/ת-נגנת: _____</p> <p>מקסיק המנהל/ת-נגנת: _____</p> <p>מקסיק מורים/ שיעור: _____</p> <p>ישוב: _____</p> <p>מיקוד: _____</p>	<p>פרטי הנמען</p> <p>מספר זהות (כולל ספרות ביקורת): _____</p> <p>שם משפחה: _____</p> <p>שם האב: _____</p> <p>מין הנמען: ז' □ נ' □</p> <p>ישוב: _____</p> <p>מיקוד: _____</p>
<p>מקום התאונה</p> <p>כיתה: _____</p> <p>אולם התעמלות: _____</p> <p>חדר מלאכה: _____</p> <p>סגנון: _____</p> <p>מבנה: _____</p> <p>מסדרון: _____</p> <p>שירותים: _____</p> <p>מדרגות: _____</p> <p>חצר: _____</p> <p>מגרש ספורט: _____</p>	<p>סוג המוסד</p> <p>גן: _____</p> <p>ישיבה: _____</p> <p>חטי"ב: _____</p> <p>תיכון עירוני: _____</p> <p>תיכון מקצועי: _____</p> <p>בית ספר חלוצי: _____</p> <p>מסגרות חינוכיות: _____</p> <p>אחר: _____</p>
<p>חלק גוף נגע</p> <p>ראש: _____</p> <p>עניים: _____</p> <p>פנים: _____</p> <p>שיניים: _____</p> <p>גפיים עליונות: _____</p> <p>גפיים תחתונות: _____</p> <p>אזניים: _____</p> <p>עין: _____</p> <p>גב: _____</p> <p>זרוע: _____</p> <p>גוף: _____</p> <p>צוואר: _____</p> <p>אבר מין: _____</p> <p>אחר: _____</p>	<p>סוג פעילות</p> <p>התעמלות: _____</p> <p>חינוך גופני: _____</p> <p>ספורט: _____</p> <p>מחנך: _____</p> <p>אחר: _____</p>
<p>נסיבות התאונה</p> <p>פגיעה: _____</p> <p>התעמלות: _____</p> <p>כוחות: _____</p> <p>הרצלת חומרים: _____</p> <p>בלעתי קצת יר: _____</p> <p>מפיקה מריב: _____</p> <p>מפיקה מריב: _____</p> <p>הרצלת: _____</p> <p>מפיקה: _____</p> <p>מפיקה: _____</p> <p>מפיקה: _____</p> <p>אחר: _____</p>	<p>תיאור התאונה</p> <p>(מס' - ימולא על מנהל/ת המוסד מפי התלמיד/הורה/אחר. יש לציין עובדות בלבד)</p>

מנתוני הטבלה לעיל עולה, כי בניגוד להוראות אלו, מנהלי מוסדות החינוך אינם ממלאים דיווח משלים, לדוגמה:

- צ.ק נעדר יומיים;
- א.נ נעדרה 5 ימים.
- ב.א נעדרה יומיים.

4. עוד עולה מנתוני הטבלה כי המועצה אינה מקפידה על הוראות משרד החינוך בנוגע לדיווח תוך שבוע ימים על כל אירוע תאונה במוסד החינוכי ואף נמצא מקרה בו הדיווח למשרד החינוך ולמועצה, על ידי המוסד החינוכי, היה כשנה לאחר האירוע (מס"ד 1 בטבלה לעיל).

5. מהאמור לעיל עולה, כי אין בקרה ומעקב על התהליך. יש להדגיש, כי לטיפול באירוע מתחילתו, שנה משמעות רבה הן בהיבט הנוגע למידע המועבר לקב"ט בנוגע לתאונות ופציעות במוסדות החינוך, כך שניתן יהיה לטפל בליקויים בטיחותיים באופן מיידי (ככל והתאונה נגרמה כתוצאה מליקוי בטיחותי) והן בשל השלכות כספיות שעלולות להיות נטל על העירייה, גם שנים רבות לאחר תאונה במוסד חינוכי.

המלצות הביקורת

- 9.1 על המועצה להקפיד על הוראות משרד החינוך בנוגע לדיווח תאונות, כולל הקפדה על לוחות זמנים של הדיווח.
- 9.2 מומלץ כי המועצה, באמצעות מחלקת חינוך, תנהל מעקב ובקרה אחר תאונות תלמידים, בגני הילדים ובבתי הספר, תוך ניהול גיליון אקסל, המפרט את תאריך התאונה, שם הילד, מהות הטיפול וכדומה. כאמור, היעדר מעקב ובקרה עלול להוות גם נטל כספי על המועצה, בגין תביעה, ולכן משמעות המעקב והבקרה על תאונות תלמידים חשובה הן בהיבט הבריאותי והן בהיבט הכספי.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

10. מבדקי בטיחות

מבדקי בטיחות במוסדות החינוך מהווים כלי ניהולי מקיף לשמירה על רמת בטיחות נאותה וצמצום סיכוני בטיחות במוסדות החינוך. משרד החינוך מגדיר שורה של הוראות למבדקי בטיחות במוסדות החינוך, לשם שמירה על רמת בטיחות נאותה וצמצום סיכוני בטיחות. הליך המבדק מתבצע לפי רשימת מבדק מובנית וקבועה, כאשר המשרד מגדיר תקופת זמן לביצוע כל אחת מבדיקות הבטיחות. כאמור, במועצה 23 מוסדות חינוך, גני ילדים ובתי ספר, המוגדרים מוכר, 12 מוסדות חינוך המוגדרים מוכר שאינו רשמי (להלן: "מוכש"ר") ו-2 מוסדות חינוך בבעלות פרטית. על פי הוראות משרד החינוך, מוסדות חינוך המוגדרים מוכש"ר ובעלות פרטית, יערכו את מבדקי הבטיחות השנתיים וחמש שנתיים באופן עצמאי ויגישו לאישור משרד החינוך. יחד עם זאת, בשיחה שערכה הביקורת עם קב"ט מחוז צפון במשרד החינוך, נמסר לה, כי על הרשות לוודא, שיש ברשותה אישורים תקינים טרם פתיחת שנת לימודים במוסדות מוכש"ר. בחודש אפריל 2019 פרסם אגף בטיחות ארצי במשרד החינוך 'רשימה מנחה לעריכת מבדק בבית ספר, גן ילדים, פנימייה וכפר נוער', המפרטת, בין היתר, את עריכת המבדקים הבאים:

- יציבות ותקינות סככות
  - יציבות עמודי תאורה
  - אישור יציבות עמודי תאורה
  - תקרות תלויות
  - מתקני משחק
  - מגרשי חוץ ואולמות ספורט
  - בדיקת חשמל
  - אישור אגרונום
  - בדיקת קיום גז ראדון
  - בדיקת מוצרי חשמל
  - ציוד כיבוי אש
  - לוחות חשמל
  - תכולת כיתות, שערים, חלונות וסורגים
  - קרינה מייננת- חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק הקרינה") נחקק במטרה, להגן על הציבור ועל הסביבה מפני השפעות מזיקות של חשיפה לקרינה בלתי מייננת, הנפלטת מאנטנות סלולאריות, אנטנות רדיו, קווי מתח גבוה, מתקני חשמל ולייזרים.
- דוח מבקר המדינה לשנת 2015 בנושא 'טיפול הרשויות המקומיות ובעלים פרטיים בקרינה בלתי מייננת במוסדות חינוך', בדק את אופן טיפולם של הרשויות המקומיות ובעלים פרטיים בקרינה בלתי מייננת במוסדות החינוך. בין הרשויות הנבדקות במדגם המבקר, נבדקה גם המועצה המקומית חצור הגלילית. באותה ביקורת נמצא, כי המועצה לא ביצעה מדידת קרינה מייננת במוסדות החינוך. מבקר המדינה המליץ למועצה " לבצע מדידות קרינה בלתי מייננת בכל מוסדות החינוך שבאחריותה".

בתשובתה מיולי 2014 למשרד מבקר המדינה, הודיעה המועצה המקומית חצור הגלילית, כי בעקבות פרסום ממצאי הביקורת, היא החלה לבצע מדידות קרינה בכלל מוסדות החינוך שבאחריותה.

הביקורת מציינת, כי עד למועד הגשת טיוטת דוח הביקורת הנוכחית, לא נמסרו לביקורת אסמכתאות בנוגע לבדיקת קרינה מייננת במוסדות החינוך.

משרד החינוך הגדיר קדימויות (הצורך בהסרת מפגע ו/או תיקון ליקוי), המסווגות כמפורט להלן:

- קדימות 0- מתייחסת למפגע חמור (סכנת חיים), המחייב להערכת עורך המבדק סגירה מיידית של המוסד החינוכי וטיפול מידי בליקוי.
- קדימות 1- מתייחסת למפגע בטיחותי, אשר קיומו מחייב הסרתו המידית.
- קדימות 2- מתייחסת לליקוי בטיחותי, המחייב טיפול של הרשות המקומית/בעלות בתכנית עבודה סדורה.

מועצה מקומית חצור הגלילית התקשרה עם עורך מבדקי בטיחות במוסדות חינוך, ניר אסדו (להלן: "**בודק בטיחות**"), לצורך עריכת מבדקים שנתיים במוסדות החינוך.

10.1 מבדקי בטיחות לשנת הלימודים תשפ"ג

הביקורת קיבלה לעיונה 17 קבצי PDF, המפרטים את הבדיקות שערך בודק הבטיחות במוסדות החינוך לשנת הלימודים תשפ"ג.

מבדיקת הביקורת עולה, כי נמצאו מוסדות חינוך אשר ליקויי הבטיחות בהם סווגו בקדימות 0, כלומר על העירייה היה לסגור מוסדות אלה לאלתר ולטפל בליקויים.
להלן טבלה, בה מפורטים מוסדות החינוך בהם נמצאו ליקויים מדרגה אפס, תוך פירוט מועד הבדיקה ומהות הליקוי :

שם המוסד	תאריך בדיקה	סמל מוסד	חלק מהליקויים שעלו בקדימות 0
גן סיגלית	2.3.22	508143	סדקים בטרסה חיצונית, סדקים במבנה הגן, סדקים בקירות, פתח אחורי בגן המאפשר יציאת ילדים.
גן איתמר	2.3.22	507996	סדקים בקירות מבנה הגן, סכנת קריסה, גרם מדרגות אחורי ללא חספוס
גן ורד	13.4.22	508044	ריהוט שבור מסמרים בולטים בחצר
גן רחל ממ"ד	13.4.22	-	שולחן שבבסיסו קיימים שלבים מאפשר טיפוס על גדר שבחלקה העליון גם קיימים שלבים אופקיים. מהווה אפשרות לטיפוס ונפילה.
בית ספר שבט סופר	26.5.22	21276	חשיפה ישירה למוליכים חשמליים, שקעים שבורים.

10.2 מבדקי בטיחות לשנת הלימודים תשפ"ד

הביקורת ביקשה לבחון אישורים שנתיים למבדקי בטיחות, שערכה המועצה בכל מוסדות החינוך בעיר, בעת הערכותה לפתיחת שנת הלימודים תשפ"ד. לשם כך, קיבלה הביקורת מקב"ט מוס"ח, את דוחות סיכום מבדק, שהגיש עורך מבדקי הבטיחות.

מבדיקת הביקורת עולה, כי גם בשנה זו נמצאו מוסדות חינוך, אשר סווגו בקדימות 0, כלומר על העירייה היה לסגור מוסדות אלה לאלתר ולטפל בליקויים. להלן טבלה המתארת את המוסדות ואת מספר הליקויים בקדימות 0 ו 1, שנמצאו לקראת שנת תשפ"ד :

שם המוסד	תאריך בדיקה	סמל מוסד	סוג ליקוי
גן איתמר	4.5.23	507996	14 ליקויים קדימות 1
גן דקל	4.5.23	לא צוין	6 ליקויים קדימות 1
גן סיגלית	4.5.23	508143	1 ליקוי קדימות 0 14 ליקויים קדימות 1
גן תמר	4.5.23	622464	1 ליקוי קדימות 0 5 ליקויים קדימות 1 (מהם 2 ליקויים חוזרים)
גן רחל	16.3.23	508010	12 ליקויים קדימות 1
גן רחל ממ"ד	16.3.23	לא צוין	10 ליקויים קדימות 1
גן יסמין	16.3.23	652206	9 ליקויים קדימות 1
גן ורד	16.3.23	508044	6 ליקויים קדימות 1
גן כלנית	16.3.23	381749	5 ליקויים קדימות 1
גן חוני המעגל	30.3.23	לא צוין	3 ליקויים קדימות 1
גן אורן	31.3.23	לא צוין	5 ליקויים קדימות 1
גן סחלב	30.3.23	460774	10 ליקויים קדימות 1
גן שקד	30.3.23	450262	7 ליקויים קדימות 1
גן שבט סופר	15.6.23	417386	3 ליקויים קדימות 1 (מתוכם 3 ליקויים חוזרים)
בית ספר שבט סופר	15.6.23	21276	1 ליקוי קדימות 0 22 ליקויים קדימות 1 (מתוכם 5 ליקויים חוזרים)
בית ספר אברט	24.4.23	210674	1 ליקוי קדימות 0 42 ליקויים קדימות 1
בית ספר חוני המעגל	6.7.23	210682	11 ליקויים קדימות 1 (מתוכם 2 ליקויים חוזרים)
גן בית עלמא	6.7.23	לא צוין	8 ליקויים קדימות 1

שם המוסד	תאריך בדיקה	סמל מוסד	סוג ליקוי
גן חטיבה צעירה	6.7.23	57970	8 ליקויים קדימות 1
בית ספר ברסלב	6.7.23	630004	1 ליקוי קדימות 0 7 ליקויים קדימות 1

ממצאים:

1. על פי המידע שקיבלה הביקורת נראה כי לא בוצעה בדיקת קרינה מייננת במוסדות החינוך.
2. מבדיקת הביקורת עולה, כי בשנת הלימודים תשפ"ג ותשפ"ד, נמצאו 5 מוסדות חינוך, אשר נמצאו בבדיקת הבטיחות בהם ליקויים בקדימות 0, כלומר על המועצה היה לסגור מוסדות חינוך אלה. במקרה של גן סיגלית ובית הספר שבט סופר, נמצאו ליקויים בקדימות 0 הן בשנת תשפ"ג והן בשנת תשפ"ד.
3. עוד עולה, כי קיימים מוסדות חינוך, בהם לא נערכה בדיקת בטיחות שנתית: גן לילי ותמר, גן גפן וגן רימון (שנפתחו בשנה"ל תשפ"ד).
4. מנתוני טבלת מבדקי בטיחות לשנת הלימודים תשפ"ד, עולה, כי קיימים מוסדות חינוך, בהם עורך מבדקי הבטיחות מעיר על ליקויים חוזרים.
5. הביקורת מציינת, כי לא התקבלו אסמכתאות על תיקון הליקויים ואישור של עורך מבדקי הבטיחות על תקינות מוסדות החינוך.

המלצות הביקורת

- 10.1 על המועצה להקפיד על הוראות משרד החינוך, בכל הנוגע לבטיחות במוסדות חינוך ולפעול לאלתר לתיקון כלל הליקויים.
- יודגש, כי ליקויים בקדימות 0, אשר לא מטופלים לאלתר על ידי המועצה, מהווים סיכון לחיי אדם וסיכון משפטי למועצה.
- 10.2 יש להקפיד על עריכת מבדקי בטיחות בכלל מוסדות החינוך השייכים למועצה.
- 10.3 יש לשים לב לליקויים חוזרים ולטפל בבעיה מן היסוד, על מנת שהליקוי לא יחזור על עצמו. זאת, בעיקר בליקויים בדרגות קדימות אפס או 1.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

11. בטיחות מבנים וכיבוי אש

הוראות משרד החינוך מחייבות לערוך מבדקי בטיחות נוספים, דוגמת בטיחות מבנים וכיבוי אש. הביקורת קיבלה לעיונה קבצים הכוללים אישורים נוספים – בדיקות בטיחות מבנים ואישורי כיבוי אש שנתיים. מצ"ב טבלה, המפרטת את האישורים שקיבלה הביקורת ממוסדות החינוך השונים:

שם המוסד החינוכי	סוג המוסד החינוכי	רשמי/שאינו רשמי/פרטי	בטיחות חמש שנתי	מבנים- כיבוי שנתי	אש- 23
שנה**					
סיגלית	גן	רשמי	22 תקין	23 אין צורך	22 תקין
ורד	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
רחל מ"ד	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
חוני המעגל	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
שבט סופר	גן	רשמי	לא נערכה בדיקה		תקין
יסמין	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
תמר	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
דקל	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
אורן	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
סחלב	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
ליל ומיכל	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
איתמר	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
כלנית	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
רחל מ"מ	גן	רשמי	לא נערכה בדיקה		תקין
שקד	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
תשב"ר חוני המעגל	גן	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
גפן*	גן	רשמי	לא רלוונטי		לא רלוונטי
רימון*	גן	רשמי	לא רלוונטי		לא רלוונטי
חטיבה צעירה	חטיבה	רשמי	לא נערכה בדיקה		תקין
אברט יסודי	יסודי	רשמי	תקין	אין צורך	תקין
חוני המעגל	יסודי	רשמי	תקין	אין צורך	תקין

שם החינוכי המוסד	סוג החינוכי המוסד	רשמי/שאינו רשמי/פרטי	בטיחות חמש שנתי	מבנים- כבוי שנתי	אש-
שנה**			22	23	23
שבט סופר	יסודי	רשמי	נמצא ליקוי	אין צורך	תקין
ברסלב	יסודי	רשמי	תקין	אין צורך	תקין

*גפן ורימון הינם גני ילדים חדשים שנפתחו ב- 1.9.2023
 **22 מתייחס לאישורי לשנה"ל תשפ"ג ו- 23 מתייחס לאישורים לשנת תשפ"ד

1. מנתוני הטבלה לעיל עולה כי:

- לא התקבלו אישורי כבוי אש למוסדות החינוך לשנה"ל תשפ"ד.
  - בגנים שבט סופר ורחל מ"מ ובחטיבה הצעירה, לא נערכה בדיקת תקינות מבנים
  - בבית הספר יסודי שבט סופר נמצא ליקוי בבדיקת בטיחות מבנים וצורפה בבדיקתו של מהנדס המועצה.
- להלן תמונת מבדיקת המהנדס:

בס"ד
 אישור בטיחות גנים תשפ"ב – תשפ"ג 2022-2023

הנדון: בדיקה באחת לחמש שנים במתקן – ביה"ס שבט סופר רח הסנונית הנמצא בתחום שיפוט המועצה המקומית חצור הגלילית
 סמל מוסי"ד – 212761
 אני החתום מאשר שכלל הבדיקות נעשו:

תחום בדיקה:	הגוף הבודק והמאשר	תקין:	לא תקין:
יציבות ותקינות סככות	הגלילית	✓	
יציבות עמודי תאורה	הגלילית	✓	
תקרות תלויות	חצור הגלילית	✓	
מנשאים תלויים למוגנים	הגלילית	✓	

בכבוד רב
 ישראל יעקובי מהנדס הרשות
 העתק:
 מר דני ראש מנהל אגף הטכני תשתיות ובינוי
 מאור פיניש קב"ט מוס"ח

2. הביקורת מציינת לחיוב, כי בדיקת כיבוי אש במבני החינוך נמצאה תקינה בכל המבנים לשנת תשפ"ג.

המלצות הביקורת

11.1 על המועצה להקפיד על עריכת בדיקות כיבוי אש ומבנים, בלוחות הזמנים הקבוע על ידי משרד החינוך, בכל מבני החינוך במועצה.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

12. מדגם הביקורת במוסדות חינוך

ביום 6.7.2023, ערכה הביקורת סיור בשישה מוסדות חינוך בעיר - 3 בתי ספר, 2 גני ילדים ואולם ספורט. הסיור נערך בנוכחות קב"ט מוס"ח ומבקר העירייה.

חלק המדגם שנבחר על ידי הביקורת, הינם מוסדות חינוך המוגדרים כ'מוכר שאינו רשמי'. על פי הוראות משרד החינוך "באחריות כל מוסד בחינוך המוכר שאינו רשמי להמציא בכל שנה לאגף הרישוי עד 30 ביוני, ועל פי נוהלי הרישוי, אישור בטיחות/מוכנות שנתי שעליו חתום יועץ בטיחות חיצוני המאושר לבדיקות בטיחות למוסדות חינוך על ידי משרד החינוך. הדוח מוגש על ידי הבעלות וכולל חוות דעת בטיחותית על כך שאין במוסד ליקויים בטיחותיים המהווים סכנה לתלמידים השוהים במוסד, ושניתן לקיים בו לימודים".

יודגש, כי בשיחה שערכה הביקורת עם קב"ט המחוז (מר חיים אדרי), הובהר, כי אחריות המוסד החינוכי להמציא אישור מוכנות שנתי. אולם על הרשות, האחראית על כלל המוסדות החינוך בעיר, לוודא כי יש ברשותה את אישור המוכנות השנתי גם למוסדות המוגדרים מוכר שאינו רשמי.

ממצאי הביקורת

להלן ממצאי הסיור שערכה הביקורת (הפירוט כולל ליקויים בלבד):

12.1 בית הספר 'קול מנחם'

בית ספר יסודי, לכיתות א'- ח' בפיקוח חרדי.
בית הספר מוגדר מוכר שאינו רשמי.

להלן טבלה המפרטת את הליקויים שעלו בסיור:

תמונה מסיור הביקורת	מפרט	סעיף	הבדיקה
	מוסד חינוך המיועד ל-1,000 איש לכל היותר יותקנו שני שערים ברוחב של 2.2 מ' כל אחד	3.32	שער כניסה

תמונה מסיור הביקורת	מפרט	סעיף	הבדיקה
			
	<p>החלונות בקומת הקרקע ובחדרים בהם יש צורך בסורגים, למניעת פריצה דרכם, בכל כתה, או אולם, יהיה לפחות פתח מילוט אחד באחד הסורגים העונים, מפתח המנעול שעל הסורג, ימצא בתוך קופסת ניפוץ צבועה באדום.</p>	5.17	סורגים
	<p>תמונות, קישוטים, ארונות וכד', יחוברו אל הקיר, בדרך שתמנע סכנת נפילתם</p>	7.6	ארונות לא מקובעות
			

תמונה מסיור הביקורת	מפרט	סעיף	הבדיקה
	<p>הארונות יהיו סגורים. לארונות וללוחות יהיו סידורי נעילה.</p>	9.21	<p>ארון חשמל פתוח לרווחה</p>
	<p>פתיחת הארון תהיה מהירה בכל מצב.</p>	4.2	<p>ארון כיבוי אש שעולה קושי בפתיחתו</p>

**בביה"ס קיימים ליקויים, שחלקם ישויכו לקדימות 1 בבדיקות בטיחות, דוגמת סורגים
נעולים, שבמצב חירום עלולים לסכן חיי אדם.
עוד עולה, כי לא נמצא ברשות קבט מוס"ח במועצה, אישור מוכנות שנתית של בית הספר.**

12.2 גן סיגלית- גן קיבוצי

תמונה מהסיוור	מפרט	סעיף	הבדיקה
	מעצור דלת במצב פתוח	5.23	המעצור בשער שבור והגננת/סייעת מנטרלת את 'המגנט'
	יציבות עצים וענפים	17	אישור אגרונום
	השבילים משערי הכניסה לבניין... ללא מהמורות ובליטות...	3.22	כניסה אחורית לגן, ממנה קיימת אפשרות יציאה. אבנים משתלבות סדוקות

תמונה מהסיוור	מפרט	סעיף	הבדיקה
	<p>יציבות ותקינות המבנים</p>	<p>פרק 1</p>	<p>סדקים במבנה</p>
			
	<p>לא יהיו בחצר מקומות מסתור המקשים על הבקרה ועל השליטה</p>	<p>3.13</p>	<p>בחצר הגן ישנה אפשרות כניסה לאזור אחורי, מוזנח ולא בטיחותי. לא קיים שער.</p>

תמונה מהסיוור	מפרט	סעיף	הבדיקה
	<p>השבילים משערי הכניסה לבניין... ללא מהמורות ובליטות...</p>	3.22	<p>כניסה לגן- 3 מדרגות, חלקן שבורות</p>
	<p>מעצור דלת במצב פתוח</p>	5.23	<p>דלת עם מגן ללא מעצור</p>
	<p>תמונות, קישוטים, ארונות וכד' יחברו אל הקיר בדרך שתמנע סכנת נפילתם.</p>	7.6	<p>כוננית של לואקר עם ציוד כבד עליה- לא מקובעת</p>

הבדיקה	סעיף	מפרט	תמונה מהסיוור
ארון כיבוי אש חיצוני ללא מטף.	פרק 18	מוכנות ותקינות ציוד כיבוי אש	
רטיבות בקיר בחדר המפריד בין 2 הגנים	5.10	לא יהיו מפגעי תשתית בבניין	
בחדר יש עדויות למשחקים בשקיות ניילון, בגובה שניתן לילד להגיע	7.8	לא תימצאנה בגן שקיות ניילון העלולות לשמש למשחקי הילדים. שקיות ניילון לשימוש הגנת ולאחסון חומרים תימצאנה מעבר להישג ידם של הילדים, זאת מחשש שהילדים ילבשו את השקיות על ראשיהם וייחנקו.	

נמצא, כי קיימים ליקויים, שחלקם ישויכו לקדימות 1 בבדיקות בטיחות, דוגמת ליקויים בכניסות לגן וליקויים בציוד כיבוי אש, שבמצב חירום עלולים לסכן חיי אדם. עוד עולה, כי בבדיקה שנערכה על ידי ממונה הבטיחות ביום 4.5.23, נמצאו ליקויים בקדימות 0 וקדימות 1, המחייבים סגירת גן וטיפול מיידי. ליקויים אלו עלו גם בסיוור הביקורת, כחודשיים לאחר מכן. כלומר, ליקויים אלו לא טופלו באופן מיידי לאחר בדיקת הממונה, כנדרש בהוראות משרד החינוך.

12.3 גן אורן

תמונה מהסיור	מפרט	סעיף	הבדיקה
	עמדות כיבוי ישמשו לחירום בלבד ולא לצרכי משק וניקיון.	4.3	ארון כיבוי אש- אין מטף ליד הארון, הארון משמש כצינור השקיה
	כל בתי התקע (שקעים), מפסקים ונקודות מאור מתחת לגובה של 1.80 מטר יהיו מוגנים ויותקן בהם תריס מגן פנימי או מכסה	9.4	שקע חשמל בגובה נמוך- לא סגור
			מעבר חופשי לילדי הגן דרך המטבח- מכיתות הלימוד לתאי שירותים
		פרק 15	ארון מטבח ללא ידיות, ממנו יש בליטות העלולות לפצוע ילדים

תמונה מהסויר	מפרט	סעיף	הבדיקה
	לא תימצאנה בגן שקיות ניילון העלולות לשמש למשחקי הילדים. שקיות ניילון לשימוש הגננת ולאחסון חומרים תימצאנה מעבר להישג ידם של הילדים, וזאת מחשש שהילדים ילבשו את השקיות על ראשיהם וייחנקו.	7.8	משחקים ארוזים בשקיות ניילון, הנמצאים בגובה ילדים
	החלונות בקומת הקרקע ובחדרים בהם יש צורך בסורגים, למניעת פריצה דרכם, בכל כתה או אולם יהיה לפחות פתח מילוט אחד באחד הסורגים העונים, מפתח המנעול שעל הסורג ימצא בתוך קופסת ניפוץ צבועה באדום.	5.17	סורגים בכיתת לימוד, ללא מפתח המאפשר פתיחה בשעת חירום
	יציבות עצים וענפים	17	עץ בחצר והמשטח סביבו קרוע

נמצא, כי קיימים ליקויים שחלקם ישויכו לקדימות 1 בבדיקות בטיחות, דוגמת יציבות ענפים ועצים, שבמצב חירום עלולים לסכן חיי אדם.

עוד עולה, כי בבדיקה שנערכה על ידי ממונה הבטיחות ביום 31.3.23, נמצאו ליקויים ברמת קדימות 1, המחייבים טיפול מיידי. אותם ליקויים עלו גם בסויר הביקורת, כשלושה חודשים לאחר מכן. כלומר, ליקויים אלו לא טופלו באופן מיידי לאחר בדיקת הממונה, כנדרש בהוראות משרד החינוך.

12.4 אולם הספורט היישובי

אולם הספורט היישובי נמצא תחת ניהולו של מתנ"ס חצור, האחראי, בין היתר, על קבלת אישורים שנתיים למבנה. הסיור נערך בהשתתפותו של רכז הספורט במתנ"ס.

תמונה מהסיור	הבדיקה
	<p>ארון בקרה של כיבוי אש- מדבקה לא בתוקף</p>
	<p>דלת בהלה לא תקינה</p>
	<p>מדרגות לא מקובעות ואינן מאוחסנות</p>

	כסאות שבורים
	אין מעקה המפריד לתחום המגרש

הביקורת מעירה, כי משיחה שקיימה עם קב"ט מוס"ח, עלה, כי אין ברשותו את אישורי הבטיחות השנתיים של אולם הספורט.

12.5 בית ספר אורט

בית הספר הינו בבעלות פרטית. יחד עם זאת, כפי שצויין, בשיחה שערכה הביקורת עם קב"ט מחוז צפון במשרד החינוך, נמסר לה, כי על הרשות לוודא, שיש ברשותה אישורים תקינים, טרם פתיחת שנת לימודים במוסדות מוכש"ר ו/או פרטיים.

תמונה מהסיור	מפרט	סעיף	הבדיקה
	מגן אצבעות גמיש	5.23	מגן אצבעות קרוע בדלת כניסה
		חוק לימוד עזרה ראשונה ובחזקת מכשירי החייאה וערכות ע"ר בבתי"ס.	דפיברילטור- מצפצץ ומתריע שנגמרת הסוללה
		'חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים. תשע"ח- '2018	אפינפרין

לבקשת הביקורת, פנה קב"ט מוס"ח לביה"ס לקבלת אישורי הבטיחות לשנה"ל תשפ"ד.
האישורים התקבלו והיו תקינים.

12.6 ביס יסודי שבט סופר

בית ספר ממלכתי- דתי שש שנתי בבעלות העירייה.

תמונה מהסיור	מפרט	סעיף	הבדיקה
			שערי כדורגל ללא רשתות
	מפגעים קבועים וניידים	5.1	מגן מזגן שבור
	מפגעים קבועים וניידים	5.1	חלודה בגג המקלט בחצר בית הספר
			עמוד כדורשת לא מקובע

תמונה מהסיוור	מפרט	סעיף	הבדיקה
			מתקן הרמה לכדורסל ללא מגן ספוג
	תמונות, קישוטים, ארונות וכד' יחוברו אל הקיר בדרך שתמנע סכנת נפילתם	7.6	ארונות לא מקובעים- תמונה מכיתה ב'
	החלונות בקומת הקרקע ובחדרים בהם יש צורך בסורגים, למניעת פריצה דרכם, בכל כתה או אולם יהיה לפחות פתח מילוט אחד באחד הסורגים העונים, מפתח המנעול שעל הסורג ימצא בתוך קופסת ניפוץ צבועה באדום.	5.17	סורגים ללא מנעול וללא מפתח

נמצא, כי קיימים ליקויים, שחלקם ישויכו לקדימות 1 בבדיקות בטיחות, דוגמת ליקויים בכניסות לגן וליקויים בציוד כיבוי אש, שבמצב חירום עלולים לסכן חיי אדם.

עוד עולה, כי בבדיקה שנערכה על ידי ממונה הבטיחות ביום 15.6.23, נמצאו ליקויים בקדימות 0 וקדימות 1, המחייבים סגירת גן וטיפול מידי. ליקויים אלו, עלו גם בסיוור הביקורת, כלומר לא טופלו באופן מיידי, לאחר בדיקת הממונה, כנדרש בהוראות משרד החינוך.

המלצות הביקורת

- 12.1 מומלץ, כי העירייה תערוך נוהל הגשת אישורי בטיחות שנתיים ותקפיד, כי בכל תחילת שנת לימודים, יתקבלו אישורי הבטיחות הרלוונטים של בית הספר קול מנחם.
- 12.2 על העירייה לפעול לאלתר לתיקון ליקויי הבטיחות שעולים בגן סיגלית, בפרט אלה המצוינים בדוח הממונה בקדימות 0.
- מומלץ, כי העירייה, באמצעות קבט מוס"ח, תכין תוכנית עבודה רב שנתית, בה יפורטו לוחות זמנים לתיקונים ליקויים בקדימות 1 וקדימות 2.
- 12.3 על העירייה לפעול לאלתר לתיקון ליקויי הבטיחות הקיימים בגן אורן.
- מומלץ, כי העירייה, באמצעות קבט מוס"ח, תכין תוכנית עבודה רב שנתית, בה יפורטו לוחות זמנים לתיקונים ליקויים בקדימות 1 וקדימות 2.
- 12.4 מומלץ, כי המועצה תערוך נוהל הגשת אישורי בטיחות שנתיים. יש להקפיד כי בכל תחילת שנת לימודים, תקבל המועצה את אישורי הבטיחות הרלוונטים של אולם הספורט.
- 12.5 על העירייה לפעול לאלתר, לתיקון ליקויי הבטיחות שעולים בבית הספר שבט סופר, בפרט אלה המצוינים בדוח הממונה בקדימות 0.
- מומלץ כי העירייה, באמצעות קבט מוס"ח, תכין תוכנית עבודה רב שנתית, בה יפורטו לוחות זמנים לתיקונים ליקויים בקדימות 1 וקדימות 2.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת קב"ט מוסדות החינוך.

פרק ג'

דוח ביקורת בנושא

מערך הגנרטורים בחירום

1. הקדמה

תקינותו וכשירותו של מערך הגנטורים בחירום בעל חשיבות מכרעת להמשכיות פעילות המועצה בשעת חירום.

ב"מנחה למנהל מכלול הנדסה ותשתיות במטה החירום הרשותי" שנכתב על ידי פיקוד העורף, רח"ל, מרכז השלטון המקומי ומשרדי הממשלה באוגוסט 2022 קיימת התייחסות מפורטת לדרכי הפעולה הנדרשות בשגרה ובחירום בתחום הגנטורים.

הביקורת בוצעה בנוהל מזורז ביום ה- 26 למלחמת "חרבות ברזל" (01/11/2023) כאשר המועצה בתקופת הערכות "זמן יקר" ובדקה את כשירות מערך הגנטורים במועצה לשעת חירום במטרה לעמוד על הפערים הקיימים ולסגור אותם בדחיפות בתקופת ההערכות.

2. בעלי תפקידים רלבנטיים במכלול הנדסה

על פי תורת ההפעלה של מרכז ההפעלה, מערך הגנטורים בשעת חירום אמור להיות מנוהל על ידי תא החשמל במכלול הנדסה ותשתיות של מרכז ההפעלה הישבי.

ממצאי הביקורת

עד ל 25/10/2023 (היום ה 19 למלחמה) פעל מכלול הנדסה ללא מנהלי תא חשמל וללא ממונה גנטורים.

ב 25/10 מונו מספרי 1 ו 2 לתא חשמל אך עדיין לא מונה ממונה גנטורים, אשר תפקידו לבצע את האחזקה השוטפת של הגנטורים בשגרה ואת תפעולם בחירום. ממונה הגנטורים שהיה בעבר במכלול הועבר בחרום לתא לוגיסטיקה ונגרע ממכלול תשתיות והנדסה

המלצות הביקורת

2.1 יש למנות בדחיפות ממונה גנטורים אשר יתחזק את הגנטורים בשגרה ויתפעלם בחירום.

3. קבלני חשמל וגנטורים

על מכלול הנדסה להכין בשגרה חוזים עתידיים (חוזים נצורים) לשעת חירום עבור קבלנים הקשורים בחוזה עם הרשות כך שבשעת חירום הם יהיו זמינים בצורה מלאה לצרכי המועצה.

ממצאי הביקורת

מבדיקת הביקורת עולה כי עדיין לא נחתנו חוזים נצורים עם אף קבלן הנדרש בשעת חירום לתמוך בתפקוד מכלול הנדסה ובין היתר בתחום החשמל והגנרציה.

קבלן החשמל העובד עם המועצה בשוטף אינו חתום על הסכם נצור לשעת חירום. בהסכם עליו חתום קיימת שורה אחת המתייחסת לחירום "בשעת חירום החשמלאי יעמוד לטובת הרשות ככל שידרש".

לדעת הביקורת ההתייחסות אינה מספיקה ואינה מסדירה את ה"דרישות" מהקבלן ואת התגמול עבור פעילותו בחירום ובשיחה עמו עולה כי עד היום לא הסדירו מולו את נושא החירום. כמו כן, לדברי קבלן החשמל הוא לא מתמחה בגנרטורים.

המלצות הביקורת

3.1 יש להתקשר בדחיפות בהסכמים נצורים לשעת חירום עם קבלנים המשרתים את מכלול ההנדסה וביניהם קבלני חשמל וגנרטורים.

4. מלאי הגנרטורים במועצה

ממצאי הביקורת

4.1 מיפוי צרכים בתחום הגנרטורים

מכלול ההנדסה והנהלת המועצה לא ביצעו חשיבה מסודרת על הצרכים הצפויים במועצה לאור תרחישי היחוס השונים בנושא הצטיידות בגנרטורים.

4.2 מיפוי מלאי גנרטורים קיים

בתיק החירום של תא החשמל במכלול ההנדסה קיימת רשימת גנרטורים לא עדכנית (עודכנה לאחרונה לפני 10 שנים). בבדיקה מול קב"ט המועצה לא קיימת רשימה מעודכנת יותר בתיק החירום של מרכז ההפעלה.

טכני - בטיחות

אי-בטיחות/תשקיף
04 דצמבר 2013

גנרטורים - חרום.

מס' סיד	הספק	מיקום	יח'
1.	5KVA	מחסן אגף הטכני - איזור התעשייה.	
2.	25KVA	מחסן המועצה - איזור התעשייה.	
3.	2200 W 1400 W	מחסן המועצה - איזור התעשייה.	
4.	50 - KVA (חדש)	מחסן - יאיר פרץ - איזור התעשייה.	
5.	2.2KVA 5 KVA	גנרור תאורה (שאליו מחוברים 2 גנרטורים).	

סה"כ 7 יח'.

רשם: דני ראש.

חצור הגלילית מועצה מקומית

חצור הגלילית

ח.ד. 40 מיקוד: 10300
חצור הגלילית
www.hatzorg.co.il

חצור הגלילית

דוא"ר: hatsorg.co.il
טלפקס: 04-6916929
טלפון: 04-6916976

בסיוור שערכה הביקורת לא אותרו 2 גנרטורים ונמצאו 6 נוספים שלא נכללו ברשימה. מנהל תא החשמל עדכן את טבלת הגנרטורים בעקבות הסיוור והיא כוללת כעת 8 גנרטורים.

5. אחזקה שוטפת של גנרטורים

בתיק חירום של תא חשמל קיימת טבלת הפעלת וטיפול בגנרטורים לפיה יש לבצע בדיקה מידי חודש ולבצע נקיון יסודי. הבדיקה כוללת שמן, מים והפעלה למשך 10 דקות. בכל תקלה יש לעדכן את הקב"ט ואת ממונה תיק חשמל. בכל חודש יש להעביר לממונה תיק החשמל את טבלת הבדיקות לתיוק לאחר בדיקה וחתימת בודק.

ממצאי הביקורת

5.1 מהביקורת עולה כי בשנים האחרונות לא התבצעו פעולות אחזקת גנרטורים. תוצאות העדר האחזקה ניכרות בממצאים המפורטים מטה בהמשך לסיור בדיקת כשירות שבוצע. לדוגמה, בבדיקה שערך הקב"ט במאי 2023 גנרטור החירום של החמ"ל לא פעל, הגנרטור נבדק, הוחלף מצבר על ידי חשמלאי אך לא בוצע במועד זה ולאחריו בדיקות אחזקה נוספות כגון, מים, שמן וסולר. נכון למועד הביקורת- כמות הסולר מעט יותר מרבע מיכל. המלצות הביקורת על מנהל מכלול הנדסה להסדיר תהליך של אחזקה שוטפת של כל הגנרטורים לשעת חירום של המועצה, לפיה יבוצעו פעולות התנעה, בדיקת שמנים, מים ודלק וניקיון כללי אחת לחודש. על הבודק למלא אחת לחודש טבלת בדיקות שביצע, לחתום ולהעביר למנהל המכלול לתיוק ותיעוד. על הבודק לעדכן במדבקה על גבי הגנרטור מועד בדיקה אחרון. בכל תקלה שעולה בבדיקה החודשית על הבודק לעדכן את הקב"ט ואת מנהל המכלול ההנדסה.

6. תפעול בחירום

על מנת שתתאפשר הפעלה מהירה ויעילה של הגנרטורים בחירום, יש לבצע, מעבר לאחזקה השוטפת, פעולות נוספות בתחום ההדרכה, התרגול והבטחת מלאי חלקי חילוף.

ממצאי הביקורת

6.1 הדרכה ותרגול

6.1.1 הקב"ט לא ביצע הדרכות ותרגולים לבעלי תפקידים שונים על אופן הפעלת הגנרטורים בחירום, בדגש על גנרטורים לגיבוי של מרכז ההפעלה ובנין המועצה. ביום ה- 26 למלחמה ניסו הקב"ט, קב"ט מוס"ח ומנכ"ל המועצה להניע את גנרטור הגיבוי של מרכז ההפעלה ולהכניסו לפעולה במקום רשת החשמל הראשית אך לא הצליחו כיוון שלא ידעו את סדר הפעולות שיש לבצע. קבלן החשמל של המועצה הגיע, ביצע את החיבור והדריך אותם בסדר הפעולות. 6.1.2 על גבי הגנרטורים ובתיק תא החשמל לא קיימת הדרכה וסדר פעולות להפעלת הגנרטורים השונים.

6.1.3 ספרי המוצר של כל הגנטורים אינם נמצאים בסמוך או בתוך הגנטורים דבר העלול לפגוע באופן ההפעלה והטיפול בגנטורים.

לדוגמה: בעת נסיון הפעלת הגנטור של מרכז ההפעלה נרשמה הודעה תקלה " Service 2 required" ומכיוון שלא קיים ספר מוצר לא ניתן לדעת מה מהות התקלה בהודעה.

6.2 הפעלה אוטומטית של גנטור גיבוי

בעקבות העיכוב בהפעלת גנטור הגיבוי של מרכז ההפעלה, הציע החשמלאי להוסיף רכיב של הפעלה אוטומטית של הגנטור בעת הפסקת חשמל. מנכ"ל המועצה הנחה את הקב"ט לרכוש ולהתקין מנגנוני הפעלה אוטומטית לגנטורים של מרכז ההפעלה ושל בנין המועצה.

6.3 פרסום פרטי אחראי גנטורים

על גבי הגנטורים לא קיימת הפניה לאיש קשר במרכז ההפעלה האמון על הפעלת הגנטורים בחירום אליו יש להתקשר בעת תקלה או בעיה בהפעלה.

6.4 מאגר חלקי חילוף

ההנחיה המקצועית דורשת כי מכלול ההנדסה יחזיק מלאי חלפים ואמצעים לתחזוקת מערכת הגנטורים של הרשות בשעת חירום. מבדיקת הביקורת עולה כי במועצה אין מלאי של חלפים לאחזקת והפעלת הגנטורים בחירום. אין ג'ריקנים לדלק, משפכים, שמני מנוע, מים לרדיאטורים, מצברים וכו'.

6.5 איגום סולר

ההנחיה המקצועית דורשת כי מכלול ההנדסה ידאג לאיגום סולר להפעלת מערך הגנטורים בחירום. נכון למועד הביקורת, אין במועצה מיכל לאגירת סולר לחירום.

המלצות הביקורת

- 6.1 על קב"ט המועצה לבצע הדרכות למספר בעלי תפקידים במרכז ההפעלה וברובעים על אופן הפעלת גנטורים בחירום.
- 6.2 על קב"ט המועצה לבצע תרגילים להפעלת גנטורים לחירום בדגש על גנטורים הגיבוי של מרכז ההפעלה ושל בנין המועצה.
- 6.3 על קב"ט המועצה לרכוש ולהתקין מנגנוני הפעלה אוטומטית של הגנטורים במרכז ההפעלה ובבנין המועצה, בהמשך לעצת החשמלאי והנחיית המנכ"ל.
- 6.4 על מנהל תא חשמל במכלול הנדסה להכין סדר פעולות להפעלת גנטורים ברור ומלווה בתמונות והסברים מפורטים, להצמידם לכל גנטור ולשמור העתק בתיק "מערך הגנטורים".
- 6.5 יש לדאוג לקיומם של ספרי מוצר סמוך או בתוך כל גנטור והעתק נוסף בתיק "מערך הגנטורים" בתא החשמל במכלול ההנדסה.

- 6.6 על מנהל תא חשמל להדביק על כל הגנרטורים את פרטי איש הקשר לייעוץ בעת בעיות הפעלה.
- 6.7 על מנהל מכלול הנדסה לבצע רכש של חלקי חילוף הנדרשים לתפעול אופטימלי של מערך הגנרטורים בחירום בהתאם לרשימה מפורטת שתוגש לו על ידי מנהל תא חשמל.
- 6.8 על מנהל מכלול ההנדסה לבצע רכש של אמצעי לאצירת סולר בחירום ולאגור בו סולר עם הגעתו.

7. בטיחות

בתהליכי אחזקה והפעלת גנרטורים קיימות סוגיות של בטיחות.

ממצאי הביקורת

מבדיקת הביקורת עולה כי לא התקיימה הדרכת בטיחות בנושא הפעלת גנרטורים, לא קיימות הוראות בטיחות ברורות ולא קיים שילוט אזהרה והדרכה בכל הגנרטורים.

המלצות הביקורת

7.1 על הממונה על הבטיחות במועצה לבחון לאלתר את סוגיית הבטיחות בהפעלת גנרטורים בחירום, להדריך את הגורמים האמורים להפעיל גנרטורים ולודא אם קיימות הוראות בטיחות ושילוט הנדרש כדי להגביר את בטיחות המשתמשים.

8. היתר לגנרטור קבוע

על פי "תקנות החשמל (התקנת גנרטורים למתח נמוך), התשמ"ז – 1987", יש לקבל היתר מרשות החשמל להפעלת גנרטור קבוע.

בקשה למתן היתר

25. (א) לא יפעיל אדם גנרטור קבוע המיועד לאספקת חשמל למיתקן קבוע אלא אם כן נתן המנהל היתר להפעלתו.

(ב) הבקשה למתן היתר (להלן – הבקשה) תוגש למנהל בטופס שהוא יקבע וייכללו בו, בין היתר, פרטים אלה:

(1) המקום בו יותקן המיתקן;

(2) יעוד המיתקן;

(3) פרטי המיתקן;

(4) שם האחראי לתפעולה ותחזוקתה של ערכת הגנרטור.

(ג) שינוי בפרטים (1), (2) ו-(3) טעון היתר מאת המנהל, והוראות תקנות אלה יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

(ד) הבקשה למתן ההיתר תוגש למנהל בצירוף המסמכים הבאים:

- (1) תכנית המבנה של החדר בו מותקן הגנרטור בקנה מידה של 1:50 ;
  - (2) תכנית החיבורים החשמליים של ערכת גנרטור כולל פרטי ההארקות שלו ;
  - (3) תרשים חד-קווי חשמלי של חיבור הגנרטור אל הלוח המוזן ושל הלוח עצמו ;
  - (4) טופס בדיקת המיתקן שיקבע המנהל.
- (ה) הבקשה תיחתם ביד מגיש הבקשה. תכניות המיתקן ייחתמו ביד מתכנן המיתקן או מתכנן השינוי בו, הכל לפי הענין. טופס בדיקת המיתקן ייחתם ביד חשמלאי בודק שביצע את הבדיקה.

המלצות הביקורת

8.1 יש לודא כי הגנרטור הקבוע בחמ"ל קיבל היתר להפעלה מרשות החשמל ובמידה ולא, יש להסדיר את ההיתר לאחר המלחמה.

9. סיור גנרטורים-

סיור לבחינת כשירות מערך הגנרטורים בחירום בוצע לראשונה ביום ה-26 למלחמה עם מנהל תא חשמל, קבלן החשמל והביקורת.

המלצת הביקורת

9.1 יש לערוך לאלתר סבב של הפעלה, השמשה ואחזקה לכל הגנרטורים.

להלן ריכוז הליקויים שעלו בסיור:**גנרטור גיבוי למרכז הפעלה**

לא רשום ברשימת גנרטורים של המועצה.

כרבע טנק דלק בלבד.

(נבדק לאחרונה במאי 23 לאחר תקופה ארוכה ולא הניע. החשמלאי החליף מצבר והניע את הגנרטור, לדבריו לא בוצעו במעמד זה בדיקת שמן ומסננים.)

בדיקה כעת לראשונה מאז המלחמה.

קב"ט מועצה, קב"ט מוס"ח ומנכ"ל לא הצליחו להניע את הגנרטור ולאחר מכן להעביר מקור חשמל לחמ"ל מחברת חשמל לגנרטור. - בוצע באמצעות קבלן החשמל שהדריך אח"כ סד"פ.

כמו כן, נרשמה תקלה service 2 required שלא טופלה- אין בגנרטור ספר מוצר ולא ניתן היה לזהות משמעות התקלה. וכנראה שקיים קצר בלוח בקרה שפוגע ביכול להניע.

אין סדר פעולות הפעלת גנרטור בתיק חשמל ועל גבי הגנרטור.

אין תאריך בדיקה אחרונה של הגנרטור במדבקה על גבי הגנרטור.

מתחם נעול במנעול- לא רשום היכן נמצא המפתח.

גנרטור מועצה - 44KVA

לא רשום ברשימת גנרטורים של המועצה.
 בעקבות העברת הגנרטור למשטח בטון נותק הגנרטור מהחיבור לבנין המועצה ולא הוסדר
 חיבור מחדש.
 חצי טנק דלק
 אין שמן בכלל
 לא כתוב תוקף מצבר
 יש מים
 אין ספר גנרטור

נגרר תאורה

נמצא מחוץ למחסן מועצה- בתוכו 2 גנרטורים.

נמצא ברשימת הגנרטורים.

גנרטור צהוב - 22KVA

מיכל דלק ריק- יש לתדלק ולבדוק אם תקין.

מצבר- לא ידוע אם עובד או בתוקף.

גנרטור כחול

איך דלק.

יש שמן.

מצבר- לא ידוע אם עובד או בתוקף.

משמעות-

קיים חשש לפגיעה ברמת הכשירות של נגרר התאורה בחירום בעקבות העדר תחזוקה שוטפת

של הגנרטורים המפעילים אותו.

גנרטור-נגרר כחול 72KVA

בחנית מחסן מועצה.

לא רשום ברשימה.

מצבר בתוקף עד 12/23

לא מניע- כנראה מצבר פרוק או לא תקין

שמן מלא. קיימת נזילת שמן רצינית.

לא ברור אם יש דלק במיכל.

אין ספר גנרטור. יש מדבקת הוראות הפעלה.

גנרטור אדום – חפ"ק ראש המועצה

קיים גנרטור בניילון וקרטון- לא נפתח ונבדק עדיין.

גרטור גדול בקליקה

בחוץ ללא כיסוי , מחליד ומתקלקל- ספק רב אם עובד !

מצבר גמור

יש שמן

חסר מים

דלק- אין מדיד דלק. פתח תדלוק - צריך מפתח מיוחד לפתיחה ותדלוק .

גנרטור קטן בקליקה	
	
לא שמיש- גרוטאה נמצא תחת השמש ללא השגחה וטיפול.	

גנרטור צהוב גדול בחצר מחסן	
	
לא שמיש- גרוטאה נמצא תחת השמש ללא השגחה וטיפול.	

תגובת מהנדס המועצה – ראש מכלול הנדסה בחירום

1. מכלול תשתיות התריע מספר פעמים בשנה האחרונה על צורך במינוי אחראי גנרטורים גם בעקבות ביקורות מתרגילים שנערכו.
2. עם תחילת המלחמה הודיעו לי שמנהל תא החשמל אוהב הופך לחשמלאי.
3. בעקבות זאת הצפתי שוב סוגיית האיזשים לתא המים והחשמל.
4. בישיבת צוות במכלול ערכנו רשימת צרכים לתפעול ובין היתר בקשתי את החשמלאי לבצע סיור לבחינת הגנרטורים וקבלת פרטים על המצברים לצורך רכישה חדשה. לצערי הדבר לא קרה בשל עיסוקים אחרים.
5. הנושא הוצף שוב בישיבת בוקר ב 2.11.23
6. ב- 6.2.23 התקיים סיור מקצועי עם קבלן יעודי שיגיש הצעה ובעקבותיה יוחל בטיפול ייסודי
7. סוגיית אחראי גנרטורים טרם נפתרה. אני הצעתי את חנניה שכבר שובץ במכלול לצמ"ה ישראל.

תגובת קב"ט המועצה

תודה על הממצאים רק חבל שעשיתם את זה לבד בלעדי ובלעדי אף נציג מיחידת החירום. הייתם מקבלים תשובות על התהליך שאנו נמצאים בו טיפול ושליטה בכלל הגנרטורים.

- (1) 3 גנרטורים המצוינים כאן בכלל לא שייכים לחירום ולא שויכו אף פעם ואכן גרוטאות שמונחות שם במחסן וסביבתו שנים.
- (2) גנרטור 1 קטן שבמחסן של הרצל הוא של מחלקת הטכני שימוש בשוטף.
- (3) 3 גנראטורים הגדולים בניהם בחמ"ל נבדקו ולא לה שנגררים בוצע טסט וביטוח כחוק במאי השנה.
- בכל אופן תודה על הממצאים שמח ללמוד תמיד.
- הזמן למחר מנהל החברה לטיפול בכלל הגנראטורים שיש ברשותי.

התייחסות הביקורת לתגובת הקב"ט

דוח הביקורת המזורז נעשה בידיעה של ראש המועצה, מנכ"ל המועצה, של מנהל מכלול הנדסה ושלך.

הסיוור נעשה בשיתוף עם מנהל תא חשמל ועם חשמלאי המועצה במטרה לתת תמונת מצב מלאה ומהירה מבלי לגזול זמן יקר של הקב"ט.

לגבי התהליך שבו אתם נמצאים, ביקשתי ממך טבלת סטטוס גנרטורים מעודכן ואמרת שאין לך מסמכי רישוי וביטוח אינם רלבנטיים לנקודות שעלו בדוח.

אשמח אם תענה על הממצאים בצורה עניינית.

יותר מזה, הזמנתי אותך ואת ישראל להפגש היום, לעבור על הממצאים, לעדכן ולתקן טעויות במידת הנדרש ולכתוב תגובה מסודרת. במידה ותמצא לנכון אשמח לערוך איתך סיור נוסף.

פרק ד'

דוח ביקורת בנושא

ניהול כספים עודפים

1. כללי**1.1 מבוא**

הרשויות המקומיות מקבלות מקורות מימון מגורמים שונים. חלק ממקורות המימון מיועדים לשמש את הרשויות המקומיות בפרקי זמן ארוכים, העולים על שנת כספים אחת. בין אלה ניתן למנות את היטלי ההשבחה, השתתפות בעלים בעבודות פיתוח, תמורה ממכירת מקרקעין, כספי פנסיה, השתתפות עובדים בפנסיה תקציבית וכדומה.

מקורות מימון אלה מיועדים בעיקרם לביצוע עבודות פיתוח או לתשלומים עתידיים אחרים. מקורות מימון אחרים מיועדים לשמש את הרשות המקומית לפעילות שוטפת בפרקי זמן קצרים (בדרך כלל לתקופה שאינה עולה על שנת הכספים השוטפת). בין אלה ניתן למנות הכנסות מארנונה, אגרות, השתתפויות, תשלומי הורים מראש עבור חינוך והכנסות אחרות, המיועדות לשמש את הרשות המקומית במהלך שנת הכספים השוטפת.

בפברואר 2020 פרסם מנכ"ל משרד הפנים בחוזר מנכ"ל מספר 2/2020 נוהל מפורט המסדיר את אופן ניהול העודפים הזמניים בשם "כללים להשקעת עודפים זמניים שנצברו בקרנות לפיתוח ועודפים זמניים אחרים".

לדברי גזברית המועצה, לפני כניסתה לתפקיד לא התבצעה גביה של היטלי סלילה ותיעול וכעת מבוצעת גביה של היטלים הן עבור פרויקטים קיימים והן עבור פרויקטים שהסתיימו. כמו כן, צופה הגזברית כי עם ההתקדמות בפרויקט "שער לעיר" ופיתוחה המואץ של חצור הגלילית, צפוי גידול לאורך השנים בגביית היטלים ובהיקפי עודפי הכספים הזמניים שיהיה צורך לנהלם.

להלן פרוט יתרות כספים עודפים בקרנות הפיתוח השונות כפי שדווחה גזברות המועצה:

שם הקרן	31/12/2019	31/12/2020	31/12/2021	31/12/2022
היטל השבחה	0 ₪	623,000 ₪	623,000 ₪	496,000 ₪
תיעול וסלילה	0 ₪	1,316,000 ₪	2,973,000 ₪	2,602,000 ₪
סה"כ קרנות	0 ₪	1,939,000 ₪	3,596,000 ₪	3,098,000 ₪

1.2 מטרת הביקורת

מטרת הביקורת לבחון את התנהלות ועדת ההשקעות ואת אופן ניהול הכספים העודפים במועצה.

1.3 היקף הביקורת

הביקורת בחנה את התנהלות הועדה ואת ניהול הכספים העודפים בשנת 2022

1.4 חקיקה, תקינה נהלים והנחיות

- חוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985. סעיף 31ד.
- פקודת העיריות [נוסח חדש] סעיף 251ד.
- חוק הרשויות המקומיות (ייעוד כספי הקצבות והגנת נכסים למטרות חינוך) תש"ס-2000. סעיף 5.

- חוזר מנכ"ל משרד הפנים 2/2020. "כללים להשקעת עודפים זמניים שמצברו בקרנות לפיתוח ועודפים זמניים אחרים".

2. ניהול כספי הקרנות

על פי חוזר המנכ"ל, "על הרשות המקומית לנהל קרנות פיתוח ייעודיות נפרדות לכל אחד הנושאים שלהלן, וזאת בכפוף להוראות כל דין בדבר החובה לנהל חשבונות בנק נפרדים. (ראו, למשל: סעיף 31ד לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985, סעיף 251ד לפקודת העיריות וסעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (ייעוד כספי הקצבות והגנת נכסים למטרות חינוך תש"ס-2000).

8. מים וביוב

9. סלילת רחובות, כבישים ומדרכות.

10. תיעול

11. היטלי השבחה

12. שטח ציבורי פתוח

13. מכירת מקרקעין

14. קרן כללית לתקבולים עבור עבודות פיתוח (שלא עבור אחד הנושאים הקודמים).

"הכספים המתקבלים עבור הקרנות לעיל ירשמו וינוהלו בקרן הייעודית המתאימה באופן שיאפשר מעקב חשבונאי ורישומי אחר תקבולי הקרן מכל מקור, ואחר זקיפות והוצאות שהוצאו מהקרן למטרות השונות. ניהול כספי הקרנות במסגרת האמורה יאפשר לרשות המקומית להשתמש באותם כספים אך ורק למטרות שלשמן התקבלו."

עוד קובע החוזר כי "התשואה שתנבע מהשקעת העודפים הזמניים, תיזקף ברישומים כהכנסה של הקרן הייעודית המתאימה."

הביקורת בדקה האם המועצה מנהלת את קרנות הפיתוח באופן נפרד ובחשבונות בנק נפרדים כפי שדורש חוזר המנכ"ל וכפי שנקבע בחוק.

ממצאי הביקורת

2.1 הגזברות מנהלת רישום נפרד של הקרנות להיטל השבחה וסלילה ותיעול כנדרש. באשר לקרנות מים וביוב, הינם בסמכות פלג הגליל. לגבי יתר הקרנות, לא קיים קרן שצ"פ ולא היו מכירות מקרקעין ותקבולים אחרים לפיתוח - **נמצא תקין.**

2.2 הביקורת מצאה כי המועצה מנהלת את כספי היטלי השבחה בנפרד מהיטלי סלילה ותיעול, אך אינה עושה את הפרדה הנדרשת בניהול הכספים בין היטלי הסלילה להיטלי התיעול.

- היטלי השבחה מנוהלים בחשבון 1XXXXX בבנק מזרחי.

- היטלי סלילה ותיעול מנוהלים בחשבון מספר 6XXXX בבנק לאומי.

המלצות הביקורת

2.1 על הגזברות לפתוח חשבונות בנק נפרדים לכל אחד מקרנות הפיתוח של המועצה כפי שנדרש בחוזר מנכ"ל.

תגובת המבוקרים

לדברי הגזברית, היטלי סלילה ותיעול מנוהלים בחשבון בנק אחד, היות והתשומות יוצאות על שני ההיטלים ביחד. כמו כן, היות והתנועה אינה רבה, לא מוצדק להוציא הוצאות בנק בניהול שני חשבונות.

3. ועדת ההשקעות

חוזר מנכ"ל 02/2020, הקובע את הכללים להשקעת עודפים זמניים, מחייב הקמת ועדת השקעות במועצה, כדלקמן:

"בכל רשות מקומית תמונה ועדת השקעות.

להלן הרכב הוועדה:

- יו"ר הוועדה- גזבר הרשות המקומית.
  - עובד אחד או שניים מעובדי הרשות המקומית שהם בעלי השכלה או הכשרה מתאימות בתחום זה, ימונו על-ידי ראש הרשות המקומית על-פי המלצתו של גזבר הרשות המקומית.
  - עובד אחד או שניים נוספים מבין עובדי הרשות המקומית ימונו על ידי ראש הרשות המקומית .
- ישיבות הוועדה תיערכנה על-פי הצורך, בתדירות שתקבע על ידי יו"ר הוועדה ובתנאי שהוועדה תתכנס לדיון לפחות אחת לשלושה חודשים.
- ישיבות הוועדה תתקיימנה בהרכב שלא יפחת משלושה חברים ובתנאי שאחד מהם יהיה יו"ר הוועדה.
- במקרה של שוויון בהצבעה על נושא מסוים, יהיה ליו"ר הוועדה קול נוסף ומכריע .
- החלטות הוועדה יובאו לידיעת ועדת הכספים של הרשות המקומית ומועצת הרשות המקומית."

הביקורת בחנה האם המועצה מינתה ועדת השקעות על פי ההרכב הנקבע בחוזר מנכ"ל, האם הועדה מתכנסת בתדירות שנקבעה והאם החלטות הועדה מובאות לידיעת המועצה.

ממצאי הביקורת

- 3.1 במועצה פועלת ועדת השקעות בראשות גזברית המועצה ובהשתתפות מהנדס המועצה ומנהל האגף הטכני.
- 3.2 הביקורת לא קיבלה את מכתבי המינוי של חברי הוועדה על ידי ראש המועצה.
- 3.3 בין חברי הוועדה, לא קיים חבר שהוא בעל השכלה או הכשרה בתחומים בהם עוסקת הוועדה, בניגוד לדרישות החוזר.
- 3.4 ועדת ההשקעות מתכנסת אחת לשנה ולא בתדירות המינימלית שנקבעה בחוק- אחת לרבעון.
- 3.5 החלטות ועדת ההשקעות אינן מובאות לידיעת מליאת המועצה, בניגוד לדרישות החוזר.

המלצות הביקורת

- 3.1 על הגזברית להעביר לראש המועצה המלצה לחבר ועדת השקעות בעל השכלה או

- הכשרה רלבנטית לתחומים בהם עוסקת הועדה.
- 3.2 על ראש המועצה למנות בכתב את חברי ועדת ההשקעות.
- 3.3 על ועדת ההשקעות להתכנס לפחות אחת לשלושה חודשים.
- 3.4 על ועדת ההשקעות להעביר את החלטות הועדה לידיעת מליאת המועצה.

תגובת המבוקרים

מקבלים את ההמלצות.

6. ניהול תיק השקעות על ידי גורם חיצוני

"ועדת ההשקעות רשאית להחליט על מינוי גורמים חיצוניים, שעיסוקם ניהול תיקי השקעות.

הגורם החיצוני יפעל על פי מדיניות ההשקעות הכללית.

החלטה על מינוי גורם חיצוני שעיסוקו בניהול תיקי השקעות, לשם ניהול תיק ההשקעות של הרשות המקומית, כולו או חלק ממנו, תתקבל בהתאם לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, לנהלים החלים לעניין בחירה זו ובכפוף לכל דין.

אם תתקבל החלטה כאמור, תיבחרנה לפחות שתי חברות על פי תוצאות ההליך המכרזי.

בחירת החברות תובא לאישור מועצת הרשות המקומית.

הגורם החיצוני יפעל על פי מדיניות ההשקעות הכללית כאמור בסעיף ד לעיל והוראות ראש הרשות וגזבר הרשות, או מי שיוסמכו על ידם, בדבר ניהול תיק ההשקעות.

הוראות אלה יכללו, בין השאר, את המסגרת התקציבית המאושרת להשקעות ע"י הגורם החיצוני וכן, ככל הניתן, פרטים על הרכב ההשקעות המועדף.

ועדת ההשקעות תחייב כל אחת מהחברות שתיבחרנה להגיש לוועדה (באמצעות גזבר הרשות המקומית) בסמוך ולאחר תחילת כל חודש, דוח נכון לסוף החודש שקדם, על תיק ההשקעות המנוהל על ידה ובו פרטים על הרכב ההשקעות, עלותן, ערכן לסוף החודש שקדם, התשואה שהושגה באותו חודש, התשואה המצטברת מתחילת ניהול תיק ההשקעות על ידה וכן מידע נוסף, אם יידרש על ידי ועדת ההשקעות.

הדוחות שיוגשו לוועדה ייבחנו על ידה ותיערך תרשומת ממסקנותיה לגבי התוצאות הנובעות מדוחות אלה. החלפת גורם חיצוני לניהול תיק השקעות באחר תיעשה בהתאם לאמור בסעיף קטן 1 לעיל, בשינויים המחויבים."

הביקורת בחנה האם ועדת ההשקעות החליטה למנות גורם חיצוני לניהול תיקי ההשקעות ואם כן, האם בהתאם לכללי חוזר מנכ"ל.

ממצאי הביקורת

4.1 בשל היקפי הכספים הנמוכים ובשל העובדה כי צפי השימוש בכספים הוא בטווח הקצר, ועדת ההשקעות לא עושה שימוש במנהל תיקי השקעות.

המלצות הביקורת

4.1 לדברי הגזברית, בשנים הקרובות קיים צפי לגידול משמעותי בגבית כספים לקרנות הפיתוח במסגרת פרויקט "שער העיר". הביקורת ממליצה כי ועדת ההשקעות תדון במסגרת קביעת מדיניות ההשקעות האם ומתי עליה להשתמש בשרותי מנהל תיקי השקעות.

4.2 אם וכאשר תתקבל החלטה למנות מנהל תיקי השקעות, על הועדה לפעול בהתאם להנחיות החוזר המפורטות מעלה.

תגובת המבוקרים

מקבלים את ההמלצות.

7. מעקב ודיווח על ידי ועדת ההשקעות

"ועדת ההשקעות תערוך דוח תקופתי לא יאוחר מ-60 ימים לאחר תום כל רבעון.

הדוח יוגש לראש הרשות המקומית וליו"ר ועדת הכספים של הרשות המקומית.

הדוחות התקופתיים יהיו פתוחים לעיונם של חברי מועצת הרשות המקומית.

הדוח התקופתי יכלול את הנתונים הבאים:

1. מספר הישיבות שקיימה הוועדה במהלך הרבעון.
2. מדיניות ההשקעות.
3. הרכב תיק ההשקעות הכולל של הרשות המקומית לסוף הרבעון והתשואות הכוללות שהושגו בו במהלך הרבעון (בסכומים, ובמידת האפשר גם בשיעור מסך ההשקעות).
4. הסכום הכולל מתוך כלל ההשקעות שנוהלו על ידי החברות לניהול ההשקעות.
5. התשואה הכוללת שהושגה על ידי כל אחת מאותן חברות (בסכומים ובשיעור מסך ההשקעות).

הביקורת בחנה האם ועדת ההשקעות עורכת דוח רבעוני בהתאם לפרוט המופיע מעלה ומגישה אותו לראש המועצה.

ממצאי הביקורת

5.1 הביקורת מצאה כי ועדת ההשקעות אינה עורכת דוח רבעוני ולא מעבירה אותו לראש המועצה.

המלצות הביקורת

- 5.1 על ועדת ההשקעות להגיש לראש המועצה דוחות רבעוניים לא יאוחר מ-60 ימים לאחר תום כל רבעון.
- 5.2 על הוועדה לדאוג כי הדוחות הרבעוניים יהיו פתוחים לעיונם של חברי מועצת הרשות המקומית.

תגובת המבוקרים

היות ומדובר בביקורת הנושאים תשואה קבועה ובהיקפים נמוכים, לא רלוונטי בשלב זה.

8. תיעוד הפעילות והחלטות של ועדת ההשקעות

"ברשות המקומית ינוהלו תיקים שבהם תתועדנה הפעילויות וההחלטות שלהלן:

9. החלטות ראש הרשות המקומית בדבר מינויה של ועדת ההשקעות ובדבר שינויים בהרכב החברים בה.

10. החלטות בדבר בחירת גורם חיצוני לניהול תיקי השקעות או החלפתו, אשר התקבלו בהתאם לאמור בסעיף ה' לנוהל זה.

11. דיון והחלטות בדבר מדיניות ההשקעות.

12. פרוטוקולים משיבותיה של ועדת ההשקעות.

13. החלטות על השקעות:

○ גזבר הרשות המקומית או עובד אחר שהוסמך על ידו, יכין לגבי כל השקעה תרשומת המסכמת את תנאי ההשקעה ומועד פירעונה. לתרשומת זו תצורפנה ההצעות שהתקבלו מהבנקים או המוסדות הכספיים.

○ ההוראות לבנק או לגורם חיצוני שמונה לנהל תיק השקעות לפי סעיף ה' לנוהל זה בדבר השקעות, תינתנה בכתב ותהיינה חתומות על ידי ראש הרשות והגזבר, או על ידי מי שהוסמכו לכך על ידם. הוראות ראש הרשות והגזבר או מי שיוסמכו על ידם בדבר רכישות או מימוש של פיקדונות לזמן קצר שיבוצעו בהוראה טלפונית, יינתנו ויבוצעו בכפוף לכך שתיערך תרשומת מיידיית בכתב של ההצעות שהתקבלו בשיחה הטלפונית על ידי אותו עובד שהוסמך לכך, בציון הנימוקים להחלטתו בדבר מתן ההוראות לביצוע. אין בהאצלת הסמכויות כדי לגרוע מאחריותם של מאצילי הסמכות על פי הוראות כל דין.

14. תיעוד מכל הצעה שתתקבל מבנקים בנושא השקעות.

15. עותק מהדוחות התקופתיים שנערכו על ידי ועדת ההשקעות.

16. עותק מהדוחות החודשיים שהוגשו על ידי כל אחת מהחברות לניהול תיקים."

הביקורת בחנה האם הגזברות מנהלת תיקים בהם מתועדת פעילות והחלטות ועדת ההשקעות כמפורט מעלה.

ממצאי הביקורת

6.1 מבדיקת הביקורת עולה כי הגזברות אינה מנהלת, בצורה פיזית או דיגיטלית, תיקים הכוללים את כלל פעילות ועדת ההשקעות והחלטותיה על פי הפרוט שנקבע בחוזר המנכ"ל ומפורט מעלה.

המלצות הביקורת

6.1 על הגזברות לתעד את פעילות ועדת ההשקעות והחלטותיה בתיקים מסודרים בהתאם לפרוט המופיע בחוזר מנכ"ל.

תגובת המבוקרים

היות ומדובר בפיקדונות הנושאים תשואה קבועה ובהיקפים נמוכים, לא רלוונטי בשלב זה.

9. סמכות להחליט על השקעות עודפי המזומנים

- "ההחלטות על השקעות עודפי המזומנים תתקבלנה על בסיס תזרים המזומנים של הרשות המקומית.
- השקעות עודפי מזומנים שלגביהם נראה במהלך הכנת התקציב השנתי, כי לא צפוי בהם שימוש במהלך שנת הכספים הקרובה (או לעת עידכון בנוגע לשנת הכספים הנוכחית), ייעשו בהתאם למדיניות ההשקעות שקבעה ועדת ההשקעות של הרשות המקומית ובכפוף למגבלות שנקבעו בנוהל זה וכדלהלן: עד 10% מסך היקף ההשקעות כאמור, או עד 10% מתקציב השנתי המאושר באותה שנת כספים במצטבר, לפי הנמוך מביניהם – באישור גזבר הרשות המקומית. הגזבר ידווח לוועדת ההשקעות אחת לרבעון על אישור שניתן כאמור.
- השקעה העולה על 10% מסך היקף ההשקעות, או העולה על 10% מתקציב השנתי המאושר באותה שנת כספים - באישור ועדת ההשקעות
- השקעות עודפי מזומנים שלגביהם נראה במהלך הכנת התקציב השנתי, כי צפוי בהם שימוש במהלך שנת הכספים הקרובה (או לעת עידכון בנוגע לשנת הכספים הנוכחית) יופקדו בפקדון בנקאי או בתעודות מלווה קצר מועד של בנק ישראל (מק"מ), באישורו של גזבר הרשות המקומית. לעניין סעיף זה, "הפקדה" - לרבות חידוש תקופת הפיקדון."
- הביקורת בחנה האם ההחלטות לגבי השקעת עודפי המזומנים מתקבלות על בסיס תזרים מזומנים של המועצה המבוצע במהלך הכנת התקציב השנתי.**

ממצאי הביקורת

- 14.1 הביקורת מתרשמת כי ההחלטות לגבי השקעת המזומנים אינן מתבצעות על בסיס הכנת תזרים מזומנים לקראת הכנת התקציב השנתי.
- למרות בקשות חוזרות, לא קיבלה הביקורת לידיה את חישובי תזרים המזומנים שביצעה הגזברית והוצגו לוועדת ההשקעות לקראת הכנת תקציב המועצה לשנים 2020-2023.

המלצות הביקורת

- 7.1 על הגזברית להקפיד ולבצע חישוב תזרים מזומנים לקראת הכנת תקציב שנתי, להציג בפני ועדת ההשקעות לקראת קבלת החלטות על השקעת עודפי המזומנים באותה השנה.

תגובת המבוקרים

- עודפים הנובעים מקרנות אינם משוייכים לתקציב הרגיל. בשל כך, המסקנה שהתקציב לא לוקח בחשבון תזרים מזומנים, מנותק מתוכן הדוח. ככל שהתכוונת מעודף הנובע מהתקציב השוטף, הדבר אינו רלוונטי. העודפים ברשות הינם עודפים מקרנות בלבד.

התייחסות הביקורת לתגובה

- הביקורת לא מצאה קשר בין הממצא וההמלצה לבין תגובת הגזברות בנושא זה.

10. מדיניות ההשקעות

חוזר מנכ"ל 02/2020 קובע חובה לקביעת מדיניות השקעה על ידי ועדת ההשקעות. "ועדת ההשקעות ברשות המקומית תמליץ בפני המועצה על קביעת מדיניות ההשקעות של הרשות המקומית.

לצורך קביעת מדיניות ההשקעות ייבחנו אפיקי ההשקעה האפשריים, במטרה להבטיח את הערך הריאלי של ההשקעה ולקבל תשואה מרבית, על פי ובהתאם לתחזית תזרים המזומנים של הרשות המקומית, לתקופות הנגזרות מתזרים מזומנים זה ולעודפים הצפויים באותן תקופות. מדי שנת כספים, לעת אישור התקציב השנתי, תובא מדיניות ההשקעות לדיון בוועדת הכספים של הרשות המקומית ולאחר מכן תובא לאישור מליאת המועצה.

1. עודפי מזומנים כאמור בסעיף ג.2 לעיל יופקדו בפיקדונות לזמן קצוב כדלקמן :

פיקדונות כספיים במוסדות פיננסיים – שקלים או במטבע חוץ (לגבי מטבע חוץ ראה סעיף 2(ו) להלן) .

תעודות מלווה קצר מועד של בנק ישראל (מק"מ)

2. עודפי מזומנים כאמור בסעיף ג.1 לעיל, יושקעו כדלקמן:

א. איגרות חוב של מדינת ישראל הנסחרות בבורסה.

ב. תעודות מלווה קצר מועד של בנק ישראל.

ג. פיקדונות לזמן קצוב.

ד. (1) אג"ח חברות בדירוג מעלות A ומעלה או A2 ומעלה במדרוג – בהיקף של עד 25% מכלל תיק ההשקעות.

(2) עד 15% נוספים מכלל תיק ההשקעות, השקעה באג"ח חברות בדירוג AA ומעלה או דירוג מקביל לו.

ה. מניות של חברות הנכללות במדד ת"א 125 של הבורסה לניירות ערך, בהיקף של עד 10% לרשויות מקומיות שהוכרזו כרשויות מקומיות איתנות ובהיקף של עד 5% ליתר הרשויות המקומיות.

ו. תעודות סל וקרנות נאמנות המשקיעות באפיקי ההשקעה, במגבלות ההשקעה הנזכרים בסעיפים קטנים א – ה לעיל, ובכפוף למגבלות הבאות:

א. השקעה באג"ח חברות ובמניות תהיה בשיעור של עד 3% למנפיק אחד מכלל תיק ההשקעות.

ב. במקרים שבהם יש לרשות המקומית התחייבויות או התקשרויות במטבע חוץ, או כאשר קיימת הצמדה למטבע חוץ, כדוגמת התחייבות לרכישת ציוד, או לביצוע עבודות שבהן קיים מרכיב תשומות במטבע חוץ – תשקול ועדת ההשקעות, בין

היתר, לבצע השקעות בפקדונות במטבע חוץ או בקרנות נאמנות שבהן הרכב הנכסים הוא במטבע חוץ, וזאת באותו מטבע שבו קיימת ההתחייבות האמורה.

3. מדיניות ההשקעות שתכתיב ועדת ההשקעות לגורם החיצוני תהיה בהתאם לאמור בסעיפים קטנים 1 ו-2 לעיל."

הביקורת בחנה האם ועדת ההשקעות בוחנת אחת לשנה את אפיקי ההשקעה הכדאיים על סמך תזרים המזומנים שמכינה הגזברית וקובעת את מדיניות ההשקעות לקראת אישור תקציב המועצה והאם הועדה מעבירה את ההמלצה על מדיניות ההשקעות לדיון ואישור מליאת המועצה ביחד עם אישור התקציב.

ממצאי הביקורת

- 16.1 ועדת ההשקעות אינה עורכת אחת לשנה דיון על אפיקי ההשקעות השונים בהתבסס על תזרים המזומנים הצפוי ואינה מנסחת מדיניות השקעות שנתית מומלצת.
- 16.2 מליאת המועצה אינה דנה ומאשרת אחת לשנה, יחד עם אישור התקציב השנתי, את מדיניות ההשקעות השנתית.

המלצות הביקורת

- 8.1 על ועדת ההשקעות לבחון אחת לשנה, על בסיס תזרים המזומנים הצפוי, את אפיקי ההשקעות השונים ולקבוע את מדיניות ההשקעות לשנה הקרובה אשר תבטיח את הערך הריאלי של השקעה ולקבל תשואה מירבית, על פי ובהתאם לתחזית תזרים המזומנים של המועצה, לתקופות הנגזרות מתזרים המזומנים ולעודפים הצפויים באותן התקופות.
- 8.2 על מליאת המועצה לדון ולאשר את המלצות ועדת ההשקעות למדיניות ההשקעות בכל שנה עם אישור תקציב המועצה השנתי.

תגובת המבוקרים

מקבלים את ההמלצות.

פרק ה'

הבסיס החוקי לעבודת הביקורת

צו המועצות המקומיות, תשי"א-1950

תפקידי ועדת הביקורת צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

122א. (א) אלה תפקידי ועדת הביקורת:

- (1) לדון בכל דו"ח ביקורת של מבקר המדינה ושל נציב תלונות הציבור על המועצה;
  - (2) לדון בכל דו"ח של משרד הפנים על המועצה ובכל דו"ח של מבקר המועצה;
  - (3) לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על המועצה שהוגש לפי כל דין;
  - (4) לעקוב אחר תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת.
- (ב) ועדת הביקורת תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה.

מינוי מבקר המועצה צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145א. (א) המועצה, בהחלטת רוב חבריה, תמנה מבקר פנימי במשרה מלאה, למועצה (להלן - המבקר), על פי הוראות צו המועצות המקומיות (שירות עובדים), תשכ"ב-1962.
- (ב) היה מספר התושבים בתחום המועצה 10,000 או יותר, רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מחצי משרה בתנאי שהשלמת משרתו לא תהיה אלא בעבודת ביקורת ברשות מקומית אחרת ובאישור השר.
- (ג) היה מספר התושבים בתחום המועצה פחות מ-10,000 רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מרבע משרה ובתנאים האמורים בסעיף קטן (ב).
- (ד) המבקר לא ימלא במועצה תפקיד נוסף על הביקורת זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, וזאת אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.
- (ה) המבקר לא ימלא מחוץ למועצה תפקיד שיש בו או שעלול להיות בו ניגוד ענינים עם תפקידו כמבקר.

מינוי המבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145ב. (א) לא ימונה אדם למבקר מועצה ולא יכהן כמבקר מועצה אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא יחיד;
  - (2) הוא תושב ישראל;
  - (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון;
  - (4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו, לענין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל או שהוא עורך דין או רואה חשבון;
  - (5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת.
- (ב) מי שכהן כחבר מועצה לא ימונה למבקר אותה מועצה ולא יכהן ככזה, אלא אם כן עברו עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה.
- (ג) מי שהיה מועמד בבחירות למועצה לא יכהן כמבקר אותה מועצה, למשך כל תקופת כהונתה של המועצה שהיה מועמד לה.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו למבקר המועצה של אדם אשר לא נתמלא בו –

- (1) אחד התנאים המנויים בסעיף קטן (א)4, אם רכש נסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992 ;
- (2) התנאי שבסעיף קטן (א)5, אם עבר השתלמות מקצועית שאישר השר.

מועצה שלא מינתה מבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 ג. (א) ראה הממונה כי המועצה אינה ממנה מבקר, רשאי הוא לדרוש ממנה בהודעה כי תמנה מבקר כאמור בסעיף 139א, תוך הזמן הנקוב בהודעה.
- (ב) לא מילאה המועצה אחר ההודעה תוך הזמן האמור, רשאי הממונה על המחוז למנות מבקר למועצה.

תפקידי המבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 ד. (א) ואלה תפקידי המבקר:
- (1) לבדוק אם פעולות המועצה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון;
- (2) לבדוק את פעולות עובדי המועצה;
- (3) לבדוק אם הוראות הנוהל של המועצה מבטיחות קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון;
- (4) לבקר את הנהלת החשבונות של המועצה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי המועצה והחזקת רכושה ושמירתו מניחות את הדעת;
- (5) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת עניני המועצה שעליהם הצביע המבקר או מבקר המדינה.
- (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום המועצה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר המועצה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם (כל אחד מאלה, להלן - גוף מבוקר).
- (ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (א), יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת לפי –
- (1) שיקול דעתו;
- (2) דרישת ראש המועצה לבקר ענין פלוני;
- (3) ככל האפשר בהתאם להמלצות ועדת הביקורת.
- (ד) המבקר יקבע, לפי שיקול דעתו, את הדרכים לביצוע ביקורתו.
- (ה) המבקר יכין ויגיש לראש המועצה מדי שנה הצעת תקציב שנתית ללשכתו לרבות הצעת תקן עובדים; המועצה תדון במסגרת דיוניה בהצעת התקציב השנתי, בהצעת התקציב והתקן של לשכת המבקר, כפי שהגיש המבקר.

המצאת מידע למבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 ה. (א) ראש המועצה וסגניו, חברי המועצה, עובדי המועצה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף מבוקר, ימציאו למבקר, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת המבקר דרוש לצורכי הביקורת ויתנו למבקר כל מידע או הסבר שיבקש.

- (ב) למבקר או לעובד שהוא הסמיך לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של המועצה או של גוף מבוקר.
- (ג) לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על המבקר ועל העובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל במידע כאמור.
- (ד) עובד של המבקר שאינו עובד המועצה יחולו עליו לענין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד המבקר.
- (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן המבקר ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מליאת המועצה או של כל ועדה מועדותיה או כל ועדה מועדותיו של גוף מבוקר; בישיבה שאינה סגורה רשאי להיות נוכח גם עובד מעובדיו של המבקר.

דו"ח על ממצאי הביקורת צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

145. (א) המבקר יגיש לראש המועצה אחת לשנה דו"ח על ממצאי הביקורת שערך; בעת הגשת הדו"ח כאמור ימציא המבקר העתק ממנו לוועדת הביקורת.
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש המועצה ולוועדת הביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך, בכל עת שייראה לו או כאשר ראש המועצה או ועדת הביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) בתוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר, יגיש ראש המועצה לוועדת הביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא למועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.
- (ד) ועדת הביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש המועצה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה, בתוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש המועצה כאמור בסעיף קטן (ג); בטרם תשלים הוועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של המועצה או של גוף מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.
- (ה) תוך חודשיים מן היום שבו הגישה ועדת הביקורת את סיכומיה והצעותיה, תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ותחליט בדבר אישור ההצעות.
- (ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הוועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת.
- (ז) הוגש דו"ח הביקורת למועצה יעביר ראש המועצה העתק ממנו לשר; אין בהוראות סעיף זה לגרוע מסמכות השר לפי סעיף 203.

מינוי עובדים ללשכת המבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

145. (א) ראש המועצה ימנה בהסכמת המבקר עובדים ללשכת המבקר בהתאם לתקנים שקבע השר ובכפוף להוראות סעיף 140.
- (ב) דין עובדי לשכת המבקר כדין שאר עובדי המועצה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות מהמבקר בלבד.
- (ג) לא יופסק שירותו של עובד לשכת המבקר שלא בהסכמתו של המבקר אלא בכפוף להוראות סעיף 144א(1).

תוספת שלישית

תקנון בדבר ישיבות המועצה והנהלה בהן

פרק ראשון: כללי

דינים וחשבונות, הצעות תקציב והיטלי ארנונות צו (מס' 3) תשל"ז-1977 צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

60. (א) ראש המועצה יקבע מועד לדיון מיוחד בדו"ח השנתי שהגיש הגזבר בדו"ח הביקורת של משרד הפנים על המועצה ובדו"ח מבקר המדינה, שיהיה לכלל המאוחר חודש לאחר הגשתם.

צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- (1א) ראש המועצה יקבע מועד לדיון מיוחד בדו"ח השנתי שהגיש מבקר המועצה; הדיון בדו"ח מבקר המועצה יהיה באופן ובמועדים הקבועים בסעיף 1145 לצו.
- (ב) ראש המועצה יקבע מועד לדיון מיוחד בהצעת התקציב ובהיטל הארנונות, שיתקיים בישיבה שלא מן המניין.
- (ג) ראש המועצה יגיש למועצה לפחות פעם בשנה דין וחשבון על המצב בכל תאגיד שהמועצה המקומית משתתפת בו, ולפי דרישה של חבר המועצה יקויים דיון בדו"ח זה.
- (ד) הוראות סעיף 5(א) ו-1(ג) לענין ימי השבוע יחולו גם על דיונים לפי סעיף זה.

תוספת רביעית

הוראות בדבר מכרזים וקבלת הצעות

מכרז זוטא צו (מס' 3) תשמ"ט-1989

8. (א) מועצה מקומית רשאית להתקשר בחוזה להזמנת טובין או לביצוע עבודה, שערכו עולה על 15,000 שקלים חדשים, אולם אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים, על פי מכרז שאינו פומבי (להלן - מכרז זוטא).

צו תשע"א-2011

- (1א) מועצה מקומית שמספר התושבים בה עולה על עשרים אלף רשאית להתקשר בחוזה להזמנת טובין או לביצוע עבודה, שערכו עולה על 30,400 שקלים חדשים ואולם אינו עולה על 148,500 שקלים חדשים, על פי מכרז זוטא.
- (ב) הועדה תנהל רשימה של ספקים וקבלנים, אשר רשאים להשתתף במכרז זוטא, ותקבע את אמות המידה שלפיהן יפנו אל הספקים והקבלנים האמורים; הרשימה תהיה פתוחה לעיון הציבור; כל ספק או קבלן רשאי לבקש לצרפו לרשימה האמורה והועדה תדון בבקשתו; החליטה הועדה שלא לצרף קבלן או ספק כאמור לרשימה, או החליטה למחוק ספק או קבלן מהרשימה, תנמק את החלטתה; לא תחליט הועדה אלא לאחר שאיפשרה לאותו ספק או קבלן להביא את טענותיו בפניה.
- (ג) הועדה תמציא אחת לשנה למועצה ולמבקר המועצה את רשימת הספקים והקבלנים כאמור, וכן פירוט הספקים והקבלנים שראש המועצה פנה אליהם לפי תקנה זו במכרזי זוטא; הפירוט האמור יהיה פתוח לעיון הספקים והקבלנים הכלולים בו.

תוספת חמישית

ספירת מלאי צו תשנ"ט-1998

26. (א) אחת לשנה לפחות, בסוף שנת הכספים, תיערך ספירת מלאי (להלן - הספירה) בכל מחסני המועצה; מנהל רכש ואספקה אחראי לספירה שתיערך בפיקוח מבקר המועצה, ובהשתתפות הגזבר או מי שהוא הסמיכו לכך.
- (ב) בעת ספירת המלאי ייסגרו מחסני המועצה לכניסה של טובין ולהוצאתם מהם, למעט במקרים חריגים ובאישור מנהל רכש ואספקה.
- (ג) תוצאות הספירה יירשמו בטפסים המיועדים לכך ויכללו את מספרם הקטלוגי של הפריטים, תיאורם והכמויות בפועל שנמצאו במחסן בעת הספירה; מבצעי הספירה יחתמו על הטפסים.

פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]

תחולת הוראות – ביקורת פנימית (תיקון מס' 47) תשס"ז-2007

- 13ה. (א) הוראות סעיפים 167(ב) עד (ד), 167א, 170א(א) עד (ד), 170ב, 170ג, 170ד ו-334 לפקודת העיריות, יחולו לענין מבקר מועצה מקומית (בסעיף זה – מבקר), בשינויים המחויבים, ואולם השר רשאי לקבוע בצו הכינון כי מבקר יכהן במשרה חלקית בהתחשב במספר התושבים והיישובים במועצה המקומית, ובהיקף תקציבה של אותה מועצה מקומית; השלמת משרה תהיה בכפוף להוראות סעיף קטן (ב).

פקודת העיריות [נוסח חדש]

דו"ח המבקר (תיקון מס' 24) תשל"ט-1978 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

- 170ג. (א) המבקר יגיש לראש העיריה דוח על ממצאי הביקורת שערך; הדוח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ-1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח; בדוח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד; בעת הגשת הדוח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדה לעניני ביקורת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו-21ב לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב].
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש העיריה ולוועדה לעניני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העיריה או הוועדה לעניני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) תוך שלושה חדשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העיריה לוועדה לעניני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.

(תיקון מס' 39) תש"ן-1990 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

- (ד) הוועדה לעניני ביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש העיריה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חדשים מיום שנמסרו לה הערות ראש העיריה כאמור בסעיף קטן (ג); לא הגיש ראש העיריה את הערותיו על הדוח עד תום התקופה האמורה, תדון הוועדה בדוח המבקר ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים ממועד המצאתו על ידי מבקר העיריה

לוועדה; בטרם תשלים הוועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העיריה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.

(תיקון מס' 39) תש"ן-1990 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

(ה) (1) תוך חדשיים מן היום שהגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדוח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור;

(תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

(2) לא הגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), או לא המציא ראש העיריה לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו, ימציא המבקר עותק הדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העיריה.

(תיקון מס' 39) תש"ן-1990

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תכנון, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא בקורת של מבקר העיריה, ואולם מבקר העיריה או ראש העיריה רשאי, באישור הוועדה, להתיר פרסום כאמור.